

DECYZJA KOMISJI (UE) 2015/455**z dnia 23 lipca 2014 r.****w sprawie pomocy państwa SA.34826 (2012/C), SA.36005 (2013/NN) wdrożonej przez Grecję na rzecz Piraeus Bank Group w celu dokapitalizowania i restrukturyzacji Piraeus Bank S.A.***(notyfikowana jako dokument nr C(2014) 5217)***(Jedynie tekst w języku angielskim jest autentyczny)****(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 108 ust. 2 akapit pierwszy,

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w szczególności jego art. 62 ust. 1 lit. a),

po wezwaniu państw członkowskich i innych zainteresowanych stron do przedstawienia uwag zgodnie z przywołanymi powyżej przepisami ⁽¹⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

1. PROCEDURA**1.1. PROCEDURA DOTYCZĄCA PIRAEUS BANK**

- (1) Decyzją z dnia 19 listopada 2008 r. Komisja zatwierdziła program pod nazwą „Środki wsparcia na rzecz instytucji kredytowych w Grecji” („program wsparcia finansowego greckich banków”) mający na celu ustabilizowanie greckiego systemu finansowego. Program wsparcia finansowego greckich banków umożliwia przyznanie pomocy w ramach trzech elementów składowych – środka polegającego na dokapitalizowaniu, środka w postaci gwarancji oraz środka w formie państwowej pożyczki obligacyjnej ⁽²⁾. W maju 2009 r. Grecja dokapitalizowała Piraeus Bank („bank” ⁽³⁾) w ramach środka polegającego na dokapitalizowaniu.
- (2) W motywie 14 decyzji z dnia 19 listopada 2008 r. stwierdzono, że Komisji zostanie zgłoszony plan restrukturyzacji dotyczący beneficjentów środka polegającego na dokapitalizowaniu.
- (3) W dniu 23 lipca 2010 r. władze greckie przedstawiły Komisji plan restrukturyzacji. Komisja zarejestrowała ten plan i jego kolejne uaktualnienia oraz dodatkowe informacje przekazane przez Grecję pod numerem sprawy SA.30342 (PN 26/2010) i następnie SA.32787 (2011/PN).

⁽¹⁾ Zob. decyzja Komisji z dnia 27 lipca 2012 r. w sprawie pomocy państwa nr SA. 34826 (2012/C, ex 2012/NN), „Dokapitalizowanie Piraeus Bank w ramach greckiego funduszu stabilności finansowej, Hellenic Financial Stability Fund” (Dz.U. C 359 z 21.11.2012, s. 43).

⁽²⁾ Decyzja Komisji z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie pomocy państwa N 560/2008 „Środki wsparcia na rzecz instytucji kredytowych w Grecji” (Dz.U. C 125 z 5.6.2009, s. 6). Sprawę zarejestrowano pod numerem SA.26678 (N 560/2008). Program ten następnie przedłużono i zmieniono zgodnie z opisem przedstawionym w przypisie 4.

⁽³⁾ Określenie „bank” odnosi się do grupy Piraeus Bank Group.

- (4) W ramach programu wsparcia finansowego greckich banków bank wielokrotnie korzystał z gwarancji państwowych i państwowych pożyczek obligacyjnych ⁽⁴⁾. Korzystał też z awaryjnego wsparcia płynnościowego gwarantowanego przez państwo („AWP gwarantowane przez państwo”).
- (5) W dniu 20 kwietnia 2012 r. grecki fundusz stabilności finansowej Hellenic Financial Stability Fund („HFSF”) przekazał bankowi pisemne zobowiązanie do udziału w planowanym zwiększeniu kapitału zakładowego banku. W dniu 28 maja 2012 r. HFSF przyznał bankowi dokapitalizowanie pomostowe w kwocie 4 700 mln EUR („pierwsze dokapitalizowanie pomostowe”).
- (6) W dniu 10 maja 2012 r. władze greckie formalnie zgłosiły Komisji pisemne zobowiązanie, które wcześniej HFSF wydał na rzecz banku. Z uwagi na to, że środek został już wdrożony, Komisja zarejestrowała go jako pomoc niezgłoszoną (sprawa SA.34826 (2012/NN)).
- (7) W dniu 27 lipca 2012 r. Komisja przyjęła decyzję o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego w odniesieniu do pierwszego dokapitalizowania pomostowego („decyzja o wszczęciu postępowania w sprawie Piraeus Bank”) ⁽⁵⁾.
- (8) W grudniu 2012 r. HFSF przyznał bankowi drugie dokapitalizowanie pomostowe w kwocie 1 553 mln EUR („drugie dokapitalizowanie pomostowe”). W dniu 21 grudnia 2012 r. HFSF wydał również na rzecz banku pisemne zobowiązanie dotyczące udziału w planowanym zwiększeniu kapitału zakładowego banku oraz w planowanej emisji zamiennych instrumentów kapitałowych na łączną kwotę do 1 082 mln EUR ⁽⁶⁾. Władze greckie zgłosiły te środki Komisji w dniu 20 grudnia 2012 r. ⁽⁷⁾.
- (9) We wrześniu 2012 r. bank ogłosił zamiar nabycia Geniki od Société Générale SA („Société Générale”). We wrześniu i październiku Komisja odbyła szereg telekonferencji i wymieniła za pośrednictwem poczty elektronicznej z przedstawicielami władz greckich oraz z bankiem liczne wiadomości na temat przejęcia Geniki.
- (10) W dniu 19 października 2012 r. bank podpisał z Société Générale umowę w sprawie nabycia całego udziału Société Générale (99,08 %) w kapitale Geniki.
- (11) W dniu 12 grudnia 2012 r. służby Komisji wystosowały do Grecji pismo z wykonaną przez nie wstępną oceną przejęcia Geniki.
- (12) W dniu 26 lutego 2013 r. bank poinformował Komisję o zamiarze nabycia banku Millennium Bank Greece SA („MBG”). Komisja odbyła kilka telekonferencji i wymieniła za pośrednictwem poczty elektronicznej z przedstawicielami władz greckich oraz z bankiem wiadomości na temat przejęcia MBG.
- (13) W dniu 25 marca 2013 r. służby Komisji wystosowały do Grecji pismo z wykonaną przez nie wstępną oceną przejęcia MBG.

⁽⁴⁾ W dniu 2 września 2009 r. Grecja zgłosiła szereg zmian w środkach wsparcia oraz przedłużenie do dnia 31 grudnia 2009 r., które zatwierdzono w dniu 18 września 2009 r. (zob. decyzja Komisji z dnia 18 września 2009 r. w sprawie pomocy państwa N 504/2009 „Przedłużenie i zmiana środków wsparcia na rzecz instytucji kredytowych w Grecji” (Dz.U. C 264 z 6.11.2009, s. 5)). W dniu 25 stycznia 2010 r. Komisja zatwierdziła drugie przedłużenie środków wsparcia do dnia 30 czerwca 2010 r. (zob. decyzja Komisji z dnia 25 stycznia 2010 r. w sprawie pomocy państwa N 690/2009 „Przedłużenie środków wsparcia na rzecz instytucji kredytowych w Grecji” (Dz.U. C 57 z 9.3.2010, s. 6)). W dniu 30 czerwca 2010 r. Komisja zatwierdziła szereg zmian w środkach wsparcia oraz przedłużenie do dnia 31 grudnia 2010 r. (zob. decyzja Komisji z dnia 30 czerwca 2010 r. w sprawie pomocy państwa N 260/2010 „Przedłużenie środków wsparcia na rzecz instytucji kredytowych w Grecji” (Dz.U. C 238 z 3.9.2010, s. 3)). W dniu 21 grudnia 2010 r. Komisja zatwierdziła przedłużenie środków wsparcia do dnia 30 czerwca 2011 r. (zob. decyzja Komisji z dnia 21 grudnia 2010 r. w sprawie pomocy państwa SA 31998 (2010/N) „Czwarte przedłużenie środków wsparcia na rzecz instytucji kredytowych w Grecji” (Dz.U. C 53 z 19.2.2011, s. 2)). W dniu 4 kwietnia 2011 r. Komisja zatwierdziła zmianę (zob. decyzja Komisji z dnia 4 kwietnia 2011 r. w sprawie pomocy państwa SA.32767 (2011/N) „Zmiana środków wsparcia na rzecz instytucji kredytowych w Grecji” (Dz.U. C 164 z 2.6.2011, s. 8)). W dniu 27 czerwca 2011 r. Komisja zatwierdziła przedłużenie środków wsparcia do dnia 31 grudnia 2011 r. (zob. decyzja Komisji z dnia 27 czerwca 2011 r. w sprawie pomocy państwa SA.33153 (2011/N) „Piąte przedłużenie środków wsparcia na rzecz instytucji kredytowych w Grecji” (Dz.U. C 274 z 17.9.2011, s. 6)). W dniu 6 lutego 2012 r. Komisja zatwierdziła przedłużenie środków wsparcia do dnia 30 czerwca 2012 r. (zob. decyzja Komisji z dnia 6 lutego 2012 r. w sprawie pomocy państwa SA.34149 (2011/N) „Szóste przedłużenie środków wsparcia na rzecz instytucji kredytowych w Grecji” (Dz.U. C 101 z 4.4.2012, s. 2)). W dniu 6 lipca 2012 r. Komisja zatwierdziła przedłużenie środków wsparcia do dnia 31 grudnia 2012 r. (zob. decyzja Komisji z dnia 6 lipca 2012 r. w sprawie pomocy państwa SA.35002 (2012/N) – Grecja „Przedłużenie programu wsparcia na rzecz instytucji kredytowych w Grecji” (Dz.U. C 77 z 15.3.2013, s. 14)). W dniu 22 stycznia 2013 r. Komisja zatwierdziła przedłużenie programu gwarancji i programu pożyczek obligacyjnych do dnia 30 czerwca 2013 r. (zob. decyzja Komisji z dnia 22 stycznia 2013 r. w sprawie pomocy państwa SA.35999 (2012/N) – Grecja „Przedłużenie programu gwarancji i programu pożyczek obligacyjnych na rzecz instytucji kredytowych w Grecji” (Dz.U. C 162 z 7.6.2013, s. 6)). W dniu 25 lipca 2013 r. Komisja zatwierdziła przedłużenie programu gwarancji i programu pożyczek obligacyjnych do dnia 31 grudnia 2013 r. (zob. decyzja Komisji z dnia 25 lipca 2013 r. w sprawie pomocy państwa SA.36956 (2013/N) – Grecja „Przedłużenie programu gwarancji i programu pożyczek obligacyjnych na rzecz instytucji kredytowych w Grecji”, dotychczas nieopublikowana). W dniu 14 stycznia 2014 r. Komisja zatwierdziła przedłużenie programu gwarancji i programu pożyczek obligacyjnych do dnia 30 czerwca 2014 r. (zob. decyzja Komisji z dnia 14 stycznia 2014 r. w sprawie pomocy państwa SA. 37958 (2013/N) – Grecja „Przedłużenie programu gwarancji i programu pożyczek obligacyjnych na rzecz instytucji kredytowych w Grecji”, dotychczas nieopublikowana).

⁽⁵⁾ Zob. przypis 1.

⁽⁶⁾ Komunikat prasowy HFSF z dnia 24 grudnia 2012 r., dostępny pod adresem: http://www.hfsf.gr/files/press_release_20121224_en.pdf.

⁽⁷⁾ Środki te Komisja zarejestrowała pod numerem sprawy SA.36005 (2013/NN).

- (14) W dniu 22 kwietnia 2013 r. bank ogłosił, że zawarł z Millennium Banco Comercial Portugues („BCP”) umowę dotyczącą nabycia całego kapitału akcyjnego MBG oraz udziału BCP w planowanym zwiększeniu kapitału Piraeus.
- (15) W dniu 3 czerwca 2013 r. HFSF częściowo przekształcił pierwsze i drugie dokapitalizowanie pomostowe na kapitał własny w łącznej kwocie 5 891 mln EUR. HFSF zasilł też bank dodatkową kwotą 1 094 mln EUR, do której zobowiązał się w chwili przejęcia przez bank znacznej części Agricultural Bank of Greece („ATE”) oraz greckich oddziałów trzech banków cypryjskich (zob. sekcja 1.2). Ponadto prywatni inwestorzy dokonali zastrzyków kapitałowych w kwocie 1 444 mln EUR. Dokapitalizowanie wyniosło w sumie 8 429 mln EUR i określa się je mianem „dokapitalizowania wiosennego 2013”.
- (16) W dniu 19 grudnia 2013 r. władze greckie przedstawiły Komisji informacje dotyczące warunków dokapitalizowania wiosennego 2013.
- (17) W dniu 25 czerwca 2014 r. władze greckie przedłożyły Komisji ostateczną wersję planu restrukturyzacji banku („plan restrukturyzacji”). W tym samym dniu przedstawiły informacje dotyczące AWP gwarantowanego przez państwo. Zaznaczyły, że zamierzają kontynuować taką pomoc na utrzymanie płynności finansowej banku, jak również zamierzają nadal stosować gwarancje państwowe dla instrumentów dłużnych i państwowych pożyczek obligacyjnych w ramach programu wsparcia finansowego greckich banków.
- (18) W trakcie procedury administracyjnej Komisja odbyła liczne spotkania i telekonferencje oraz wymieniła z przedstawicielami władz greckich i z bankiem liczne wiadomości drogą elektroniczną.
- (19) Grecja zgadza się, aby w drodze wyjątku niniejsza decyzja została przyjęta tylko w języku angielskim.

1.2. PROCEDURA DOTYCZĄCA PRZEJĘTYCH PRZEDSIĘBIORSTW

1.2.1. Procedura dotycząca ATE

- (20) W kwietniu 2011 r. Grecja zasiła ATE kwotą 1 445 mln EUR (kwota ta obejmowała 675 mln EUR, które początkowo przyznano w ramach greckiego programu dokapitalizowania). Ponadto ATE otrzymał pomoc na utrzymanie płynności finansowej w kwocie 6 103 mln EUR. W dniu 23 maja 2011 r. Komisja przyjęła decyzję o zatwierdzeniu tych środków w oparciu o plan restrukturyzacji ATE („decyzja w sprawie restrukturyzacji ATE”) ⁽⁸⁾.
- (21) W dniu 29 grudnia 2011 r. Grecja wzięła udział w emisji praw poboru akcji ATE na kwotę 290 mln EUR.
- (22) W dniu 22 marca 2012 r. Grecja przedstawiła sprawozdanie Bank of Greece, w którym zaproponowano restrukturyzację i uporządkowaną likwidację ATE w drodze procedury zakupu i przejęcia ⁽⁹⁾ wybranych aktywów i pasywów ATE („przeniesione działania ATE”), podczas gdy pozostałe aktywa i pasywa zostałyby zrestrukturyzowane za pośrednictwem banku likwidującego złe aktywa.
- (23) W lipcu 2012 r. bank ogłosił przejęcie w drodze absorpcji znacznej części ATE, którą objęto likwidacją.
- (24) HFSF zobowiązał się wówczas pokryć zapotrzebowanie kapitałowe banku w związku z nabytymi aktywami. W dniu 27 stycznia 2013 r. Bank of Greece stwierdził, że kapitał potrzebny do celów regulacyjnych wskutek nabycia przeniesionych działań ATE wynosi 570 mln EUR i kwota ta zostanie pokryta przez HFSF.
- (25) W dniu 3 maja 2013 r. Komisja przyjęła decyzję ⁽¹⁰⁾ („decyzja w sprawie likwidacji ATE”), w której uznała, że środki wsparcia przyznane w czasie przeniesienia przeniesionych działań ATE nie stanowią pomocy państwa na rzecz banku, lecz na rzecz przeniesionych działań ATE. Ponadto Komisja stwierdziła, że pomoc byłaby zgodna z rynkiem wewnętrznym, jeżeli plan restrukturyzacji banku, obejmujący teraz przeniesione działania ATE, umożliwiałby przywrócenie jego długoterminowej rentowności.
- (26) W czerwcu 2013 r. HFSF zasilł bank kwotą 570 mln EUR w ramach dokapitalizowania wiosennego 2013 ⁽¹¹⁾.

⁽⁸⁾ Decyzja Komisji z dnia 23 maja 2011 r. w sprawie pomocy państwa SA.31154 „Restrukturyzacja Agricultural Bank of Greece”, (Dz.U. C 317 z 29.10.2011, s. 4).

⁽⁹⁾ Procedura zakupu i przejęcia to procedura restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji polegająca na określeniu w podmiocie prawnym będącym w trakcie likwidacji aktywów i pasywów wysokiej jakości i ich sprzedaży na aukcji w celu przeniesienia ich do rentownej spółki.

⁽¹⁰⁾ Decyzja Komisji z dnia 3 maja 2013 r. w sprawie pomocy państwa SA.35460 „Pomoc na likwidację w związku z restrukturyzacją i uporządkowaną likwidacją ATE Bank” (Dz.U. C 261 z 10.9.2013, s. 1).

⁽¹¹⁾ Zob. sekcja 2.3.3.3.

1.2.2. Procedura dotycząca greckich operacji Bank of Cyprus, Cyprus Popular Bank i Hellenic Bank („trzy banki cypryjskie”)

- (27) W następstwie nadzwyczajnego posiedzenia Eurogrupy⁽¹²⁾ w dniu 15 marca 2013 r. władze Cypru oraz Unia Europejska, Międzynarodowy Fundusz Walutowy („MFW”) i Europejski Bank Centralny („EBC”) osiągnęły porozumienie w kwestii strategii leżącej u podstaw przyszłego programu dostosowania makroekonomicznego. Przede wszystkim uzgodniono między innymi, że operacje trzech banków cypryjskich w Grecji zostaną przeniesione do banku greckiego.
- (28) Zainteresowanie przejęciem operacji trzech banków cypryjskich w Grecji wyraził bank oraz inne banki greckie.
- (29) W dniu 22 marca 2013 r. HFSF zgodził się na sporządzenie przez bank oferty przejęcia greckich oddziałów, depozytów i kredytów trzech banków cypryjskich. Ofertę banku uzależniono od zapewnienia bankowi przez HFSF kapitału własnego w kwocie równej cenie zapłaconej za kapitał własny nabytej spółki.
- (30) Władze greckie i HFSF na bieżąco informowały służby Komisji o postępach tego procesu i warunkach przejęcia.
- (31) W dniu 26 marca 2013 r. bank podpisał z każdym z trzech banków cypryjskich umowę o sprzedaży i przeniesieniu greckich działań tych banków (depozytów, kredytów i sieci oddziałów).
- (32) Stosownie do uzgodnień poczynionych w marcu 2013 r. HFSF zasilł bank kapitałem w kwocie 524 mln EUR⁽¹³⁾, aby pokryć jego zapotrzebowanie kapitałowe w związku z nabyciem tych aktywów.

2. OPIS

2.1. BANK I JEGO PROBLEMY

2.1.1. Ogólna sytuacja greckiego sektora bankowego

- (33) Jak pokazano w tabeli 1, w okresie od 2008 do 2012 r. realny produkt krajowy brutto Grecji („PKB”) spadł o 20 %. Greckie banki doświadczyły w związku z tym szybkiego wzrostu stopy niewypłacalności z kredytów udzielonych greckim gospodarstwom domowym i przedsiębiorstwom⁽¹⁴⁾. Wydarzenia te niekorzystnie wpłynęły na wartość aktywów banków greckich i spowodowały zapotrzebowanie kapitałowe.

Tabela 1

Wzrost realnego PKB Grecji, 2008–2013

Grecja	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Wzrost realnego PKB, %	– 0,2	– 3,1	– 4,9	– 7,1	– 7,0	– 3,9

Źródło: dane Eurostatu, dostępne pod adresem: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tec00115>

- (34) Ponadto w lutym 2012 r. Grecja zastosowała częściowe umorzenie długu publicznego przez sektor prywatny znane jako „udział sektora prywatnego” („PSI”). Banki greckie były zaangażowane w program PSI, w ramach którego rząd grecki oferował prywatnym posiadaczom obligacji nowe papiery wartościowe [w tym nowe greckie obligacje państwowe („GGB”), papiery wartościowe indeksowane PKB oraz skrypty dłużne PSI wystawione przez Europejski Fundusz Stabilności Finansowej („EFSF”)] w zamian za istniejące GGB, o nominalnej stopie dyskontowej 53,5 % oraz dłuższym okresie zapadalności⁽¹⁵⁾. Władze greckie ogłosiły wyniki tej wymiany obligacji w dniu 9 marca 2012 r.⁽¹⁶⁾ Wymiana skutkowała znacznymi stratami dla posiadaczy obligacji (szacowanymi przez Bank of Greece średnio na 78 % wartości nominalnej starych GGB dla greckich banków) oraz zapotrzebowaniem kapitałowym, które zaksięgowano z datą wsteczną w sprawozdaniach finansowych banków greckich za 2011 r. Łączne straty wynikające z PSI dla głównych banków greckich podsumowano w tabeli 2.

⁽¹²⁾ Posiedzenie Eurogrupy to posiedzenie ministrów finansów strefy euro, czyli państw członkowskich, które przyjęły euro jako walutę urzędową.

⁽¹³⁾ Zob. sekcja 2.3.3.3.

⁽¹⁴⁾ Komisja Europejska – Dyrekcja Generalna ds. Gospodarczych i Finansowych. *The Second Economic Adjustment Programme for Greece – March 2012* (Drugi program dostosowania gospodarczego dla Grecji – marzec 2012 r.), s. 17, dostępny pod adresem: http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/occasional_paper/2012/pdf/ocp94_en.pdf.

⁽¹⁵⁾ Zob. sekcja II „The restructuring of the Greek Sovereign Debt” („Restrukturyzacja greckiego długu państwowego”) w *Report on the Recapitalisation and Restructuring of the Greek Banking Sector* (Sprawozdanie na temat dokapitalizowania i restrukturyzacji greckiego sektora bankowego), Bank of Greece, grudzień 2012 r., pod adresem: http://www.bankofgreece.gr/BogEkdoseis/Report_on_the_recapitalisation_and_restructuring.pdf.

⁽¹⁶⁾ Komunikat prasowy Ministerstwa Finansów z dnia 9 marca 2012 r., dostępny pod adresem: <http://www.pdma.gr/attachments/article/80/9%20MARCH%202012%20-%20RESULTS.pdf>.

Tabela 2

Łączne straty głównych banków greckich wynikające z PSI (mln EUR)

Banki	Wartość nominalna GGBs	Wartość nominalna pożyczek państwowych	Wartość nominalna ogółem	Strata tytułem PSI z GGB	Strata tytułem PSI z pożyczek państwowych	Strata brutto tytułem PSI ogółem	Strata brutto tytułem PSI ogółem /kapitał podstawowy Tier I (%)	Strata brutto tytułem PSI ogółem /aktywa ogółem (%)
NBG	13 748	1 001	14 749	10 985	751	11 735	161,0	11,0
Eurobank	7 001	335	7 336	5 517	264	5 781	164,5	7,5
Alpha	3 898	2 145	6 043	3 087	1 699	4 786	105,7	8,1
Piraeus	7 063	280	7 343	5 686	225	5 911	226,0	12,0
ATEbank	5 164	608	5 772	3 873	456	4 329	1 144	17,1
Geniki	384	7	391	287	5	292	78,1	8,9
MBG	185	0	185	137	0	137	29	2,2

Źródło: Bank of Greece, Report on the Recapitalisation and the Restructuring of the Greek Banking Sector (Sprawozdanie na temat dokapitalizowania i restrukturyzacji greckiego sektora bankowego), grudzień 2012 r., s. 14

- (35) Ponieważ za sprawą programu PSI i utrzymującej się recesji banki greckie borykały się z niedoborem kapitału, w memorandum dotyczącym polityki gospodarczej i finansowej („MEEP”) drugiego programu dostosowawczego dla Grecji, zawartym przez rząd grecki, Unię Europejską, MWF oraz EBC w dniu 11 marca 2012 r., przewidziano udostępnienie funduszy na dokapitalizowanie tych banków. Władze greckie oszacowały łączne potrzeby na dokapitalizowanie banków oraz koszty restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji, które miały zostać sfinansowane w ramach tego programu, na kwotę 50 mld EUR ⁽¹⁷⁾. Kwotę tę obliczono na podstawie testu warunków skrajnych wykonanego przez Bank of Greece dla okresu zaczynającego się w grudniu 2011 r. i kończącego się w grudniu 2014 r. („test warunków skrajnych 2012”), który oparto na prognozie strat kredytowych opracowanej przez Blackrock ⁽¹⁸⁾. Fundusze na dokapitalizowanie banków greckich udostępniono przez HFSF. W tabeli 3 podsumowano zapotrzebowanie kapitałowe głównych banków greckich wynikające z testu warunków skrajnych 2012.

Tabela 3

Test warunków skrajnych 2012: zapotrzebowanie kapitałowe głównych banków greckich (mln EUR)

Banki	Kapitał podstawowy odniesienia Tier I (grudzień 2011)	Strata brutto z tytułu PSI ogółem (grudzień 2011)	Odpisy na PSI (czerwiec 2011)	Skumulowana strata brutto Prognozy dla ryzyka kredytowego	Rezerwy na straty kredytowe (grudzień 2011)	Generowany kapitał wewnętrzny	Docelowy kapitał podstawowy Tier I (grudzień 2014)	Zapotrzebowanie kapitałowe
NBG	7 287	– 11 735	1 646	– 8 366	5 390	4 681	8 657	9 756
Eurobank	3 515	– 5 781	830	– 8 226	3 514	2 904	2 595	5 839
Alpha	4 526	– 4 786	673	– 8 493	3 115	2 428	2 033	4 571

⁽¹⁷⁾ Zob. przypis 14, s. 106.

⁽¹⁸⁾ Zob. przypis 15.

Banki	Kapitał podstawowy odniesienia Tier I (grudzień 2011)	Strata brutto z tytułu PSI ogółem (grudzień 2011)	Odpisy na PSI (czerwiec 2011)	Skumulowana strata brutto Prognozy dla ryzyka kredytowego	Rezerwy na straty kredytowe (grudzień 2011)	Generowany kapitał wewnętrzny	Docelowy kapitał podstawowy Tier I (grudzień 2014)	Zapotrzebowanie kapitałowe
Piraeus	2 615	- 5 911	1 005	- 6 281	2 565	1 080	2 408	7 335
ATEbank	378	- 4 329	836	- 3 383	2 344	468	1 234	4 920
Geniki	374	- 292	70	- 1 552	1 309	- 40	150	281
MBG	473	- 137	0	- 638	213	- 79	230	399

Źródło: Bank of Greece, Report on the Recapitalisation and the Restructuring of the Greek Banking Sector (Sprawozdanie na temat dokapitalizowania i restrukturyzacji greckiego sektora bankowego), grudzień 2012 r., s. 8

- (36) Zgodnie z memorandum z marca 2012 r. „banki, które przedstawią realne plany zwiększenia kapitału będą mogły wnioskować o wsparcie publiczne i otrzymać je w sposób zapewniający utrzymanie środków zachęcających sektor prywatny do zastrzyków kapitałowych i tym samym minimalizujący obciążenie dla podatników”⁽¹⁹⁾. Bank of Greece stwierdził, że tylko cztery największe banki (Eurobank, National Bank of Greece, bank oraz Alpha Bank) przedstawiły realne plany zwiększenia kapitału⁽²⁰⁾. Pierwsze dokapitalizowanie z HFSF otrzymały w maju 2012 r.
- (37) Od końca 2009 r. do czerwca 2012 r. depozyty krajowe w bankach w Grecji zmniejszyły się o 37 % z powodu recesji oraz niepewnej sytuacji politycznej. Podejmując próby zatrzymania depozytów, banki te musiały stosować wyższe stopy procentowe. Wzrost kosztów depozytów spowodował zmniejszenie marży odsetkowej netto banków. Banki greckie zostały wyłączone z finansowania na rynku międzybankowym, wobec czego całkowicie uzależniły się od finansowania przez Eurosystem⁽²¹⁾, z czego coraz większą część stanowiło AWP gwarantowane przez państwo, przyznawane przez Bank of Greece.
- (38) W dniu 3 grudnia 2012 r. Grecja uruchomiła program odkupu nowych GGB, które inwestorzy otrzymali w ramach programu PSI, w cenie od 30,2 % do 40,1 % wartości nominalnej tych obligacji⁽²²⁾. Banki greckie uczestniczyły w programie odkupu, który doprowadził do kolejnych strat w ich bilansach, ponieważ straty (tj. różnica między wartością rynkową a wartością nominalną) zaksięgowane z tytułu tych nowych GGB w czasie realizacji programu PSI stały się w większości ostateczne i nieodwracalne⁽²³⁾.
- (39) W grudniu 2012 r. cztery największe banki greckie otrzymały drugie dokapitalizowanie pomostowe z HFSF.
- (40) Wiosną 2013 r. dokapitalizowanie pomostowe czterech banków przekształcono w stałe dokapitalizowanie w akcjach zwykłych, przy czym HFSF posiadał ponad 80 % udziałów w każdym z czterech banków. W bankach, które zdołały pozyskać kapitał prywatny we wstępnie ustalonej kwocie (bank, Alpha Bank i National Bank of Greece), HFSF otrzymał akcje bez prawa głosu, natomiast prywatnym inwestorom przyznano prawa poboru akcji HFSF.
- (41) W lipcu 2013 r. Bank of Greece zlecił doradcy wykonanie analizy portfela kredytowego wszystkich greckich banków. Doradca wykonał prognozy strat kredytowych („CLP”) dla wszystkich krajowych portfeli kredytowych banków greckich oraz dla kredytów obciążonych greckim ryzykiem w zagranicznych oddziałach i jednostkach zależnych w perspektywie trzech i pół roku oraz dla okresu kredytowania. Analiza dostarczyła prognoz strat kredytowych zakładających dwa scenariusze makroekonomiczne – scenariusz odniesienia i scenariusz pesymistyczny. Bank of Greece oszacował CLP dla zagranicznych portfeli kredytowych, korzystając z niektórych materiałów otrzymanych od doradcy.

⁽¹⁹⁾ Zob. przypis 14, s. 104.

⁽²⁰⁾ Zob. przypis 15.

⁽²¹⁾ Eurosystem to system banków centralnych strefy euro, na który składają się Europejski Bank Centralny oraz narodowe banki centralne.

⁽²²⁾ Komunikat prasowy Ministerstwa Finansów z dnia 3 grudnia 2012 r., dostępny pod adresem: <http://www.pdma.gr/attachments/article/248/Press%20Release%20-%20December%2003.pdf>.

Odkup własnego długu w cenie dużo niższej niż wartość nominalna znacznie zmniejszył zadłużenie Grecji.

⁽²³⁾ Jeżeli odkup nie miałby miejsca, wartość rynkowa tych nowych GGB mogłaby wzrosnąć zależnie od zmiany parametrów rynkowych, takich jak stopy procentowe, oraz prawdopodobieństwa braku spłaty zobowiązania przez Grecję.

- (42) Aby ocenić stabilność pozycji kapitałowej banków greckich w scenariuszu odniesienia i pesymistycznym, jesienią 2013 r., opierając się na wykonanej przez doradcę ocenie CLP, Bank of Greece przeprowadził nowy test warunków skrajnych („test warunków skrajnych 2013”). Bank of Greece wykonał ocenę zapotrzebowania kapitałowego, korzystając przy tym ze wsparcia technicznego drugiego doradcy.
- (43) Do podstawowych elementów składowych oceny zapotrzebowania kapitałowego oszacowanego na podstawie testu badania warunków skrajnych z 2013 r. zaliczono: (i) skonsolidowane CLP ⁽²⁴⁾ dla portfela kredytowego banku względem ryzyka greckiego i zagranicznego, bez istniejących rezerw na kredyty; oraz (ii) szacowaną rentowność operacyjną banków w okresie od czerwca 2013 r. do grudnia 2016 r., oszacowaną na podstawie konserwatywnych korekt planów restrukturyzacji przedłożonych Bank of Greece w czwartym kwartale 2013 r. W tabeli 4 podsumowano skonsolidowane zapotrzebowanie kapitałowe głównych banków greckich w kontekście scenariusza odniesienia dla testu warunków skrajnych 2013.

Tabela 4

Test warunków skrajnych 2013: skonsolidowane zapotrzebowanie kapitałowe banków greckich w ramach scenariusza odniesienia (mln EUR)

Banki	Kapitał podstawowy odniesienia Tier 1 (czerwiec 2013) (1)	Rezerwy na straty kredytowe (czerwiec 2013) (2)	CLP dla ryzyka greckiego (3)	CLP dla ryzyka zagranicznego ⁽¹⁾ (4)	Generowany kapitał wewnętrzny (5)	Wskaźnik kapitału podstawowego Tier 1 wg testu warunków skrajnych (grudzień 2016) (6)	Zapotrzebowanie kapitałowe (7)=(6)-(1)-(2)-(3)-(4)-(5)
NBG ⁽²⁾	4 821	8 134	- 8 745	- 3 100	1 451	4 743	2 183
Eurobank ⁽³⁾	2 228	7 000	- 9 519	- 1 628	2 106	3 133	2 945
Alpha	7 380	10 416	- 14 720	- 2 936	4 047	4 450	262
Piraeus	8 294	12 362	- 16 132	- 2 342	2 658	5 265	425

⁽¹⁾ Wpływ CLP z uwzględnieniem ryzyka zagranicznego obliczono po opodatkowaniu zagranicznym oraz z uwzględnieniem zobowiązań dotyczących zbycia, przedstawionych Dyrekcji Generalnej ds. Polityki Konkurencji w tamtym czasie.

⁽²⁾ Rezerwy na straty kredytowe NBG na dzień 30 czerwca 2013 r. stanowiące wartość proforma odpisów First Business Bank i Probank.

⁽³⁾ Rezerwy na straty kredytowe Eurobank na dzień 30 czerwca 2013 r. stanowiące wartość proforma odpisów New Hellenic Postbank i New Proton Bank, przejętych w sierpniu 2013 r.

Źródło: Bank of Greece, 2013 *Stress Test of the Greek Banking Sector* (Test warunków skrajnych dla greckiego sektora bankowego 2013), marzec 2014 r., s. 42

- (44) W dniu 6 marca 2014 r. Bank of Greece ogłosił wyniki testu warunków skrajnych 2013 i zwrócił się do banków, by do połowy kwietnia 2014 r. przedstawiły swoje plany zwiększenia kapitału na pokrycie zapotrzebowania kapitałowego wskazanego w scenariuszu odniesienia.
- (45) Od końca marca 2014 r. do początku maja 2014 r. banki dążyły do podwyższenia kapitału.

2.1.2. Beneficjent

- (46) Bank świadczy usługi bankowości uniwersalnej głównie w Grecji oraz w Europie Środkowej, Europie Wschodniej i Europie Południowo-Wschodniej (Rumunia, Bułgaria, Serbia, Albania, Ukraina i Cypr) oraz w Egipcie. Oferuje pełny zakres produktów oraz usług bankowych i finansowych dla gospodarstw domowych i przedsiębiorstw. Prowadzi działalność w obszarach bankowości detalicznej, korporacyjnej i prywatnej, zarządzania aktywami, operacji skarbcowych i bankowości inwestycyjnej. Bank ma zarejestrowaną działalność w Grecji, a jego akcje są notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Atenach. Według stanu na dzień 30 grudnia 2012 r. bank zatrudniał łącznie 18 597 osób ⁽²⁵⁾.

⁽²⁴⁾ W tym planowane straty z tytułu nowych kredytów udzielonych w Grecji w okresie od czerwca 2013 r. do grudnia 2016 r.

⁽²⁵⁾ Sprawozdanie roczne za 2012 r., <http://www.piraeusbankgroup.com/en/investors/financials/annual-reports>

- (47) Bank uczestniczył w programie PSI, wymieniając GGB i pożyczki państwowe o wartości nominalnej 7,7 mld EUR. Obciążenie z tytułu PSI wyniosło ogółem około 5 911 mln EUR przed opodatkowaniem i zostało w całości zaksięgowane w księgach za 2011 r. ⁽²⁶⁾. W trakcie programu odkupu w grudniu 2012 r. bank sprzedał otrzymane w ramach PSI nowe GGB dużo poniżej wartości nominalnej. Sprzedaż ta spowodowała ostatecznie straty z tytułu nowych GGB.
- (48) W tabeli 5 przedstawiono podstawowe dane liczbowe banku za grudzień 2010 r., grudzień 2011 r., grudzień 2012 r. oraz grudzień 2013 r. (dane skonsolidowane).

Tabela 5

Podstawowe dane liczbowe Piraeus Bank, 2010, 2011, 2012 i 2013

Zysk i strata (mln EUR)	2010	2011	2012 (*)	2013 (**)
Przychody z odsetek netto	1 207	1 194	1 047	1 664
Przychody z działalności operacyjnej ogółem	1 510	1 245	1 921	2 205
Koszty operacyjne ogółem	(884)	(840)	(931)	(1 680)
Przychody przed dokonaniem odpisów	625	405	989	525
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości w celu pokrycia ryzyka kredytowego	(611)	(1 973)	(2 519)	(2 536)
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości GGB i pożyczek objętych PSI		(5 911)		
Ujemna wartość firmy			351	3 810
Zysk/strata netto	(21)	(6 618)	(507)	2 546
Wybrane dane liczbowe (mln EUR)	31 grudnia 2010 r.	31 grudnia 2011 r.	31 grudnia 2012 r. (*)	31 grudnia 2013 r. (**)
Kredyty i zaliczki netto dla klientów ogółem	40 150	35 634	44 613	62 366
Depozyty	29 475	21 796	36 971	54 279
Aktywa ogółem	57 561	49 352	70 408	92 010
Kapitał własny ogółem ⁽¹⁾	3 273	1 940	2 316	8 543

⁽¹⁾ Kwota za 2012 r. nie obejmuje dwóch otrzymanych przez bank dokapitalizowań pomostowych. Kwota za 2013 r. obejmuje całe dokapitalizowanie wiosenne 2013.

(*) Łącznie z ATE i Geniki

(**) Łącznie z ATE, Geniki, greckimi oddziałami trzech banków cypryjskich, MBG

Źródło: Sprawozdania roczne za 2011 r., 2012 r., sprawozdania finansowe za 2013 r.

⁽²⁶⁾ Zob. tabela 2.

- (49) Tabela 5 pokazuje, że oprócz ogromnych zaksięgowanych w 2011 r. strat wynikających z programu PSI (5 911 mln EUR ⁽²⁷⁾), bank ucierpiał wskutek malejących przychodów (spowodowanych między innymi wyższymi kosztami depozytów) oraz wysokich i rosnących strat z tytułu trwałej utraty wartości jego portfeli kredytowych w Grecji i za granicą do połowy 2012 r. Na poziom płynności banku dotkliwie wpłynął odpływ depozytów. Na poziom płynności banku dotkliwie wpłynął odpływ depozytów. Sytuacja ta nieco poprawiła się po tym, jak bank zapoczątkował przejęcia w lipcu 2012 r.
- (50) W ramach testu warunków skrajnych 2013 Bank of Greece oszacował zapotrzebowanie kapitałowe banku w kontekście scenariusza odniesienia na kwotę 465 mln EUR.
- (51) W marcu 2014 r. bank podwyższył kapitał o 1 752 mln EUR, aby pokryć zapotrzebowanie kapitałowe, o którym mowa w motywie 50, oraz aby spłacić 940 mln EUR za akcje uprzywilejowane będące w posiadaniu Grecji ⁽²⁸⁾. Przeciwnie niż w przypadku podwyższenia kapitału Eurobank w kwietniu 2014 r., HFSF nie zobowiązał się do zastrzyku kapitałowego na potrzeby podwyższenia kapitału na wypadek niedostatecznego popytu ze strony sektora prywatnego. Kapitał banku podwyższono przez złożenie inwestorom międzynarodowym oferty sprzedaży akcji bez prawa poboru (tzn. podwyższenie kapitału nastąpiło z wyłączeniem praw poboru dla akcjonariuszy) oraz w drodze oferty publicznej w Grecji. Cena w subskrypcji wynosiła 1,7 EUR za akcję.
- (52) Po podwyższeniu kapitału, w dniu 22 maja 2014 r. bank ogłosił, że wykupił akcje uprzywilejowane od Grecji za łączną kwotę 750 mln EUR ⁽²⁹⁾.

2.2. PRZEJĘCIE PRZEZ BANK GRECKIEJ DZIAŁALNOŚCI BANKOWEJ

2.2.1. Przejęcie ATE

- (53) Grecja założyła ATE w 1929 r. jako organizację niekomercyjną. Do początku lat dziewięćdziesiątych ATE był wyspecjalizowaną instytucją finansową, która wspierała rozwój sektora rolnictwa w imieniu państwa greckiego. W grudniu 2000 r. spółka zadebiutowała na Giełdzie Papierów Wartościowych w Atenach. Na dzień 14 listopada 2011 r. Grecja była głównym akcjonariuszem ATE, a jej udział w kapitale wynosił 89,9 %.
- (54) ATE prowadził działalność bankową we wszystkich obszarach w sektorach detalicznym i korporacyjnym, świadcząc takie usługi finansowe jak ubezpieczenia i leasing, a także nabył większościowe pakiety udziałów w spółkach spoza sektora finansowego, w tym w sektorach produkcji cukru oraz nabiału.
- (55) W lipcu 2012 r. ATE oferował swoje usługi za pośrednictwem 468 oddziałów i zatrudniał 5 024 osoby. W lipcu 2012 r. wartość jego wszystkich depozytów wynosiła 14,9 mld EUR przy łącznych aktywach 21,8 mld EUR ⁽³⁰⁾.
- (56) Od 2006 r. ATE oferował również usługi poza Grecją, będąc w posiadaniu 74 % udziału w kapitale ATE Bank Romania oraz 20,3 % akcji zwykłych i 25 % akcji uprzywilejowanych AIKBanka Serbia.
- (57) Problemy ATE pojawiły się przed wybuchem kryzysu związanego z greckim długiem państwowym, głównie za sprawą niskiej wartości aktywów i tradycyjnie niskiej rentowności przed utratą wartości. Ponadto kryzys związany z greckim długiem państwowym dotknął wszystkie banki greckie, również ATE, na dwa sposoby: (i) utrata dostępu Grecji do długu na rynkach międzynarodowych poważnie wpłynęła na poziom płynności greckich banków, oraz (ii) spadek jakości aktywów i coraz większa utrata ich wartości.
- (58) W kwietniu 2011 r. Grecja zasiłała ATE kwotą 1 445 mln EUR (kwota ta obejmowała 675 mln EUR, które początkowo przyznano w ramach grackiego programu dokapitalizowania). Ponadto ATE otrzymał pomoc na utrzymanie płynności finansowej w kwocie 6 103 mln EUR. Komisja zatwierdziła te środki w decyzji w sprawie restrukturyzacji ATE.
- (59) W drugim półroczu 2011 r. sytuacja kapitałowa ATE uległa jednak pogorszeniu, głównie za sprawą udziału w programie PSI. Jak pokazano w tabeli 2, obciążenie z tytułu PSI wyniosło ogółem około 4 329 mln EUR przed opodatkowaniem i zostało całości zaksięgowane w księgach za 2011 r. Zgodnie z danymi zawartymi w tabeli 3 zapotrzebowanie kapitałowe przeniesionych działań ATE oszacowano na 4 920 mln EUR.
- (60) W dniu 22 marca 2012 r. Grecja przedłożyła sprawozdanie Bank of Greece, w którym zaproponowano restrukturyzację i uporządkowaną likwidację ATE w drodze procedury zakupu i przejęcia w odniesieniu do przeniesionych działań ATE, podczas gdy pozostałe aktywa i pasywa zostałyby zlikwidowane za pośrednictwem banku likwidującego złe aktywa. Bank i inny duży bank grecki złożyły HFSF niewiążące oferty. W dniu 26 lipca 2012 r. zarząd HFSF przyjął ofertę banku.

⁽²⁷⁾ Zob. tabela 2.

⁽²⁸⁾ Zob. sekcja 2.3.1.2 Dokapitalizowanie przez państwo przyznane w ramach środka polegającego na dokapitalizowaniu.

⁽²⁹⁾ <http://www.piraeusbankgroup.com/en/press-office/press-release/2014/05/apopliromi-pronomiouxon-metoxon-ellinikou-dimosiou>.

⁽³⁰⁾ Plan restrukturyzacji przedłożony w dniu 25 czerwca 2014 r., s. 40.

- (61) W dniu 27 lipca 2012 r. Bank of Greece przystąpił do przekazania bankowi przeniesionych działań ATE ⁽³¹⁾.
- (62) Z uwagi na fakt, że przeniesione działania ATE obejmowały więcej pasywów niż aktywów wycenianych według godziwej wartości, HFSF, zgodnie z decyzją Bank of Greece z dnia 28 stycznia 2013 r., musiał uzupełnić różnicę między przekazanymi aktywami i pasywami, czyli wyeliminować lukę w finansowaniu. Na podstawie poddanych audytowi danych liczbowych Bank of Greece oszacował lukę w finansowaniu na kwotę 7 471 mln EUR, a HFSF przyznał bankowi obligacje Europejskiego Funduszu Stabilności Finansowej („obligacje EFSF”) o wartości 7 471 mln EUR.
- (63) Ponadto HFSF zobowiązał się zasilić bank kapitałem, który umożliwi kapitalizację przeniesionych działań ATE do poziomu 9 %. Początkowo kwotę tę oszacowano na 500 mln EUR, ale ostatecznie ustalona kwota wyniosła 570 mln EUR. HFSF zasiłił Bank ustaloną ostatecznie kwotą w zamian za akcje zwykłe w ramach dokapitalizowania wiosennego 2013.
- (64) Bank nabył przeniesione działania ATE za cenę zakupu 95 mln EUR.

2.2.2. Przejęcie Geniki

- (65) Bank Geniki utworzono w 1937 r. Geniki świadczył usługi finansowe w sektorach bankowości detalicznej i korporacyjnej oraz usługi rynku kapitałowego. W 2004 r. Société Générale nabyła większościowy pakiet akcji Geniki. Według stanu na dzień 31 grudnia 2012 r. Geniki prowadził 104 oddziały i zatrudniał 1 391 pracowników ⁽³²⁾. Łączna wartość aktywów wynosiła 2,6 mld EUR, kredytów netto 1,9 mld EUR, depozytów około 2 mld EUR ⁽³³⁾.
- (66) Kryzys związany z greckim długiem państwowym bardzo negatywnie wpłynął na wyniki sektora bankowego. Ponadto do szybkiego pogorszenia sytuacji kapitałowej greckich banków doprowadził ich udział w programie PSI. Jak pokazano w tabeli 2, obciążenie Geniki z tytułu PSI wyniosło ogółem około 292 mln EUR przed opodatkowaniem i zostało w całości ujęte w księgach za 2011 r. Zgodnie z danymi zawartymi w tabeli 3 zapotrzebowanie kapitałowe Geniki oszacowano na kwotę 281 mln EUR, którą wyliczono na podstawie testu warunków skrajnych przeprowadzonego przez Bank of Greece.
- (67) W czerwcu 2012 r. Société Générale zwrócił się do wszystkich czterech największych banków Greckich z ofertą sprzedaży Geniki. Bank był jedynym, który wyraził zainteresowanie nabyciem Geniki.
- (68) Negocjacje Société Générale i banku w sprawie sprzedaży Geniki doprowadziły do podpisania w dniu 19 października 2012 r. oficjalnej umowy, zgodnie z którą: (i) Société Générale sprzedaje, a bank nabywa 99,08 % udziałów Geniki będących w posiadaniu Société Générale; oraz (ii) Société Générale przekazuje, a bank przejmuje 100 % zaliczek na kapitał zakładowy Geniki przejęty do chwili obecnej i planowany do przejęcia w przyszłości. Société Générale ostatecznie zgodził się przekazać bankowi Geniki zaliczkę w przybliżonej kwocie 290 mln EUR oraz subskrybować obligacje emitowane przez bank na kwotę około 170 mln EUR. Bank nabył zatem Geniki za kwotę 1 mln EUR.
- (69) W dniu 14 grudnia 2012 r. bank ogłosił finalizację przejęcia udziałów Société Générale w banku Geniki.

2.2.3. Przejęcie greckich operacji trzech banków cypryjskich

- (70) Bank of Cyprus, Cyprus Popular Bank oraz Hellenic Bank założono odpowiednio w latach 1899, 1901 i 1976.
- (71) W wyniku nadzwyczajnego posiedzenia Eurogrupy w dniu 15 marca 2013 r. Unia Europejska, MFW i EBC porozumiały się w kwestii podstawowych parametrów planu ratunkowego dla Cypru. Grecka Rada ds. Stabilności Systemowej („HSSB”) jednomyślnie zaproponowała przeniesienie greckich aktywów i pasywów oddziałów trzech cypryjskich banków do istniejącego banku greckiego. W szczególności HSSB stwierdziła, że „[...] (*) porozumienie w pełni zabezpiecza deponentów greckich oddziałów [trzech cypryjskich banków], chroni grecki interes publiczny oraz stabilność finansową i nie obciąża długu publicznego Grecji”.
- (72) Zadanie zbadania potencjalnego zainteresowania ze strony greckich banków powierzono Bank of Greece, który w związku z tym ogłosił zaproszenie do wyrażenia zainteresowania. Ponadto HFSF zgodził się pokryć zapotrzebowanie kapitałowe (nabywcy) wynikające z przejęcia greckich oddziałów trzech banków cypryjskich.

⁽³¹⁾ Zob. motyw 27 decyzji w sprawie likwidacji ATE.

⁽³²⁾ Hellenic Bank Association, dane dostępne pod adresem: <http://62.1.43.74/4Statistika/UplPDFs/network2012engl.pdf>

⁽³³⁾ http://www.geniki.gr/Portals/0/PDFs/140321_annual_results_en_2.pdf

(*) Informacje poufne.

- (73) Tabela 6 przedstawia aktywa i pasywa trzech banków cypryjskich przekazane ostatecznie bankowi („przeniesione działania cypryjskie”).

Tabela 6

Przeniesione działania trzech banków cypryjskich

	Przeniesione działania
Aktywa	Wszystkie greckie kredyty, w tym leasing i faktoring
	Kredyty na finansowanie żeglugi i inne kredyty pochodzące z Grecji i tam zarządzane oraz zaksięgowane w cypryjskim portfelu kredytów
	Aktywa trwałe (z wykluczeniem aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego)
Pasywa	Wszystkie depozyty trzech banków cypryjskich zgromadzone w Grecji

Źródło: Term Sheet, Carve out and sale of the Greek assets of Cypriot banks, 10 kwietnia 2013 r.

- (74) Wartość przekazanych bankowi aktywów wyniosła około 18,9 mld EUR, natomiast wartość pasywów około 15 mld EUR. Strony transakcji zgodziły się jednak uwzględnić kwotę strat prognozowaną w raporcie PIMCO dotyczącym banków na Cyprze w kontekście scenariusza pesymistycznego ⁽³⁴⁾. Według raportu PIMCO wartość aktywów przeznaczonych do przekazania bankowi wyniosła w przybliżeniu 16,5 mld EUR. Wartość przekazanych pasywów wyniosła około 14,5 mld EUR.
- (75) W dniach 21 i 22 marca 2013 r. niewiążące oferty złożyły tylko trzy banki, w tym bank.
- (76) W dniu 22 marca 2013 r. HFSF wydał zgodę na przejęcie przez bank operacji trzech banków cypryjskich w Grecji. Z tytułu nabycia przeniesionych działań cypryjskich bank zapłacił w sumie 524 mln EUR. W szczególności uzgodniono, że bank zapłaci 237 mln EUR tytułem nabycia przeniesionych działań Bank of Cyprus, 258 mln EUR tytułem nabycia przeniesionych działań Cyprus Popular Bank oraz 29 mln EUR tytułem nabycia przeniesionych działań Hellenic Bank.
- (77) W czerwcu 2013 r., w ramach dokapitalizowania wiosennego 2013 ⁽³⁵⁾, HFSF zasilił bank kwotą 524 mln EUR, aby pokryć cenę zakupu, którą zapłacił bank.

2.2.4. Przejęcie MBG

- (78) MBG utworzono w 2000 r. Według stanu na dzień 31 grudnia 2012 r. MBG prowadził 119 oddziałów i zatrudniał 1 174 pracowników ⁽³⁶⁾.
- (79) W dniu 22 kwietnia 2013 r. bank podpisał z BCP ostateczną umowę dotyczącą nabycia całego kapitału akcyjnego MBG oraz udziału BCP w planowanym zwiększeniu kapitału banku.
- (80) Zgodnie z tą umową BCP miał wnieść wkład w regulacyjne dokapitalizowanie MBG w kwocie 400 mln EUR (z czego 139 mln EUR. BCP przekazał już w grudniu 2012 r.) poprzez przekształcenie w kapitał własny kredytów podporządkowanych i uprzywilejowanych udzielonych przez BCP na rzecz MBG. Ponadto MBG miał zwrócić wszystkie środki finansowe przekazane mu w przeszłości przez BCP w dwóch transzach: 650 mln EUR w dniu zamknięcia transakcji oraz około 250 mln EUR w terminie sześciu miesięcy od zamknięcia. I wreszcie, BCP dopłaciłby 400 mln EUR do dokapitalizowania banku w drodze oferty na rynku niepublicznym z wykluczeniem praw poboru. Następnie bank nabyłby całkowicie dokapitalizowany MBG za kwotę 1 mln EUR.
- (81) W dniu 19 czerwca 2013 r. bank ogłosił finalizację przejęcia MBG.

⁽³⁴⁾ Raport sporządzony przez PIMCO z dnia 1 lutego 2013 r., zatytułowany „Independent Due Diligence of the Banking System in Cyprus” (Niezależne badanie due diligence systemu bankowego na Cyprze). Dane szacunkowe dotyczące kapitału opracowano zarówno dla makroekonomicznego scenariusza odniesienia, jak i dla scenariusza pesymistycznego. Za sprawozdawczy dzień odniesienia przyjęto dnia 30 czerwca 2012 r., a prognoza dotyczyła okresu od dnia 30 czerwca 2012 r. do dnia 30 czerwca 2015 r.

⁽³⁵⁾ Zob. motyw 101.

⁽³⁶⁾ Ibid.

2.2.5. Łączny wpływ przejęć w ogólnym zarysie

- (82) Tabela 7 przedstawia w ogólnym zarysie wpływ kolejnych przejęć na wielkość i kształt banku w Grecji (żaden z przejętych podmiotów nie obejmował aktywów zagranicznych, z wyjątkiem przeniesionych działań ATE, które obejmowały niewielki wolumen aktywów rumuńskich). W wyniku tych przejęć bank posiada aktualnie największy udział w rynku greckich depozytów i kredytów.

Tabela 7

Wpływ kolejnych przejęć na wielkość Piraeus Bank w Grecji

31.12.2012 r. Wyłącznie Grecja	Sam Piraeus Bank	ATE	Geniki	Banki cypryjskie	MBG	NOWA GRUPA
Kredyty brutto	27 727	12 200	3 308	24 194	4 710	72 138
część nowej grupy	38 %	17 %	5 %	34 %	7 %	100 %
Kredyty netto	24 811	11 527	1 909	19 481	4 236	61 964
część nowej grupy	40 %	19 %	3 %	31 %	7 %	100 %
Depozyty	15 412	14 986	2 014	14 427	2 912	49 752
część nowej grupy	31 %	30 %	4 %	29 %	6 %	100 %
Pracownicy	5 926	5 019	1 420	5 268	1 186	18 819
część nowej grupy	31 %	27 %	8 %	28 %	6 %	100 %
Oddziały	325	460	104	307	120	1 316
część nowej grupy	25 %	35 %	8 %	23 %	9 %	100 %

Źródło: dane przedłożone w dniu 10 czerwca 2014 r. przez Piraeus Bank

2.3. ŚRODKI POMOCY

2.3.1. Środki pomocy przyznane bankowi w ramach programu wsparcia finansowego banków greckich (środki L1 i A)

- (83) Bank otrzymał pomoc w kilku formach w ramach programu wsparcia finansowego banków greckich, środka polegającego na dokapitalizowaniu, środka w postaci gwarancji oraz środka w formie państwowych pożyczek obligacyjnych.

2.3.1.1. Pomoc państwa na utrzymanie płynności finansowej w ramach środka w postaci gwarancji oraz środka w formie państwowych pożyczek obligacyjnych (środek L1)

- (84) Bank korzystał i nadal korzysta z pomocy w ramach środka w postaci gwarancji oraz środka w formie państwowych pożyczek obligacyjnych. Pomoc ta będzie określana w niniejszej decyzji „środkiem L1”. W 2010 r. bank wyemitował obligacje gwarantowane przez państwo o łącznej wartości 9,9 mld EUR. Grecja pożyczyła też bankowi 1 289 mln EUR w obligacjach państwowych. Na koniec marca 2014 r. kwota należna z tytułu obligacji państwowych wynosiła 1 024 mln EUR ⁽³⁷⁾.
- (85) W planie restrukturyzacji banku, przedłożonym przez greckie władze Komisji w dniu 25 czerwca 2014 r., władze greckie wystąpiły z wnioskiem o udzielenie zgody na dalsze przyznawanie gwarancji i udzielanie pożyczek w postaci obligacji państwowych bankowi w ramach programu wsparcia finansowego banków greckich w okresie restrukturyzacji, jeżeli wystąpi potrzeba zapewnienia takiej pomocy na utrzymanie płynności finansowej, mimo że nie oczekuje się takiej sytuacji.

⁽³⁷⁾ Plan restrukturyzacji przedłożony w dniu 25 czerwca 2014 r., s. 51.

2.3.1.2. Dokapitalizowanie przez państwo przyznane w ramach środka polegającego na dokapitalizowaniu (środek A)

- (86) W maju 2009 r. i grudniu 2011 r., w ramach środka polegającego na dokapitalizowaniu wchodzącego w zakres programu wsparcia finansowego banków greckich, bank otrzymał od Grecji zastrzyki kapitałowe, odpowiednio w kwotach 370 mln EUR i 380 mln EUR, które stanowiły w sumie 750 mln EUR (środek A), czyli równowartość 2,1 % aktywów ważonych ryzykiem ⁽³⁸⁾ posiadanych wówczas przez bank.
- (87) Dokapitalizowania dokonano w formie akcji uprzywilejowanych subskrybowanych przez Grecję, o kuponie ze stopą wynoszącą 10 % i pięcioletnim okresie zapadalności.
- (88) Bank wykupił akcje uprzywilejowane w dniu 22 maja 2014 r., o czym mowa w motywie 52.

2.3.2. AWP gwarantowane przez państwo (środek L2)

- (89) AWP to środek nadzwyczajny, umożliwiający otrzymanie funduszy z Eurosystemu przez wypłacalną instytucję finansową, która boryka się z przejściowymi problemami z płynnością, przy czym operacja taka nie wchodzi w zakres jednolitej polityki pieniężnej. Stopa procentowa płacona przez instytucję finansową korzystającą z AWP wynosi [...] punktów bazowych („pb”) powyżej stopy odsetkowej, które taka instytucja płaci w przypadku zwykłego dofinansowania przez Bank Centralny.
- (90) Za program AWP odpowiada Bank of Greece, co oznacza, że to Bank of Greece ponosi wszelkie koszty związane z udzieleniem AWP i związane z tym ryzyko ⁽³⁹⁾. Grecja udzieliła Bank of Greece gwarancji państwowej mającej zastosowanie do całej kwoty AWP przyznanej przez Bank of Greece. Przyjęcie art. 50 ust. 7 ustawy 3943/2011, zmieniającego art. 65 ust. 1 ustawy 2362/1995, umożliwiło Ministrowi Finansów udzielenie Bank of Greece gwarancji w imieniu państwa, zabezpieczających roszczenia Bank of Greece w stosunku do instytucji kredytowych. Banki korzystające z AWP muszą wnieść na rzecz państwa opłatę gwarancyjną w wysokości [...] pb.
- (91) Według stanu na dzień 31 grudnia 2011 r. bank skorzystał z awaryjnego wsparcia płynnościowego gwarantowanego przez państwo w kwocie 11,64 mld EUR, natomiast według stanu na dzień 31 grudnia 2012 r. awaryjne wsparcie płynnościowe gwarantowane przez państwo, z którego skorzystał bank, wynosiło 31,4 mld EUR ⁽⁴⁰⁾. Po gwałtownym spadku w 2013 r., na koniec tego roku bank skorzystał z AWP gwarantowanego przez państwo w kwocie wynoszącej tylko 750 mln EUR.

2.3.3. Środki pomocy przyznane bankowi poprzez HFSF (środki B1, B2, B3 i B4)

- (92) Od 2012 r. bank skorzystał z kilku środków wsparcia kapitałowego przyznanego przez HFSF. Przedmiotowe środki pomocy przedstawiono w ogólnym zarysie w tabeli 8.

Tabela 8

Środki pomocy przyznane bankowi poprzez HFSF

	I dokapitalizowanie pomostowe – maj 2012 r. (mln EUR)	II dokapitalizowanie pomostowe – grudzień 2012 r. (mln EUR)	Pisemne zobowiązanie – grudzień 2012 r. (mln EUR)	Udział w dokapitalizowaniu w maju 2013 r. (mln EUR) ⁽¹⁾
Środek	B1	B2	B3	B4
Kwota (mln EUR)	4 700	1 553	1 082	5 891

⁽¹⁾ Z wykluczeniem części dokapitalizowania subskrybowanej przez HFSF w celu spełnienia wymogów kapitałowych wynikających z nabycia ATE Bank oraz greckich oddziałów trzech banków cypryjskich. Więcej informacji zawarto w motywie 101.

2.3.3.1. Pierwsze dokapitalizowanie pomostowe (środek B1)

- (93) Szczegółowy opis pierwszego dokapitalizowania pomostowego z maja 2012 r. (środka B1) zawarto w motywach 14–33 decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie Piraeus Bank. W niniejszej sekcji przedstawiono kontekst i podstawowe cechy tego środka.

⁽³⁸⁾ Wyrażenie „aktywa ważone ryzykiem” dotyczy przewidzianej regulacjami sumy wyrażającej ekspozycję instytucji finansowej na ryzyko i jest stosowane przez organy nadzoru do monitorowania adekwatności kapitałowej instytucji finansowych.

⁽³⁹⁾ Zgodnie z pismem Bank of Greece z dnia 7 listopada 2011 r. „gwarancje mają zastosowanie do całej kwoty awaryjnego wsparcia płynnościowego (AWP)”.

⁽⁴⁰⁾ Plan restrukturyzacji przedłożony w dniu 25 czerwca 2014 r., s. 133.

- (94) W dniu 20 kwietnia 2012 r. HFSF przekazał bankowi pisemne zobowiązanie do udziału w zwiększeniu jego kapitału zakładowego w kwocie 5 mld EUR.
- (95) W ramach środka B1 w maju 2012 r. HFSF przeniósł na rzecz banku obligacje EFSF o wartości 4,7 mld EUR, zgodnie z przepisami dotyczącymi dokapitalizowania pomostowego określonymi w ustawie 3864/2010 ustanawiającej HFSF („ustawa o HFSF”). W motywie 53 decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie Piraeus Bank Komisja stwierdziła, że „dokapitalizowanie pomostowe sfinalizowane w dniu 28 maja 2012 r. stanowi wykonanie zobowiązania podjętego w pisemnym zobowiązaniu i tym samym kontynuację tej samej pomocy”. Kwotę przewidzianą w pisemnym zobowiązaniu oraz kwotę pierwszego dokapitalizowania pomostowego Bank of Greece obliczył z myślą o zapewnieniu bankowi osiągnięcia całkowitego współczynnika kapitałowego w wysokości 8 % od dnia 31 grudnia 2011 r., czyli od dnia wstecznego zaksięgowania dokapitalizowania pomostowego przez bank. Jak pokazano w tabeli 3, środek B1 obejmował jedynie część całkowitego zapotrzebowania kapitałowego, które ustalono w drodze testu warunków skrajnych 2012. Bank miał pozyskać kapitał za sprawą przyszłego podwyższenia kapitału, natomiast dokapitalizowanie pomostowe miało na celu tylko zapewnienie bankowi kwalifikowalności do finansowania przez EBC do czasu zwiększenia kapitału.
- (96) Jeśli chodzi o okres od dnia pierwszego dokapitalizowania pomostowego do dnia przekształcenia pierwszego dokapitalizowania pomostowego w akcje zwykłe i inne zamienne instrumenty finansowe, w umowie przedsubskrypcyjnej między bankiem a HFSF przewidziano, że bank miał wносить na rzecz HFSF roczną opłatę w wysokości 1 % wartości nominalnej obligacji EFSF, natomiast wszystkie wypłaty z tytułu kuponów i narosłych odsetek od obligacji EFSF byłyby zaliczone jako dodatkowy wkład kapitałowy HFSF na rzecz banku ⁽⁴¹⁾.

2.3.3.2. Drugie dokapitalizowanie pomostowe (środek B2)

- (97) Jesienią 2012 r. bank zaksięgował dalsze straty. W związku z tym jego kapitał ponownie spadł do poziomu poniżej minimalnych wymogów kapitałowych kwalifikujących do dofinansowania przez EBC.
- (98) Wskutek tego konieczne było drugie dokapitalizowanie pomostowe. W dniu 20 grudnia 2012 r. HFSF wdrożył drugie dokapitalizowanie pomostowe w kwocie 1 553 mln EUR (środek B2), ponownie przekazane bankowi w formie obligacji EFSF.

2.3.3.3. Pisemne zobowiązanie z dnia 20 grudnia 2012 r. (środek B3)

- (99) Oprócz drugiego dokapitalizowania pomostowego, w dniu 20 grudnia 2012 r. HFSF przekazał bankowi pisemne zobowiązanie do udziału w planowanym zwiększeniu kapitału zakładowego banku oraz w planowanej emisji zamiennych instrumentów na łączną kwotę w maksymalnej wysokości 1 082 mln EUR (środek B3).
- (100) Suma dwóch dokapitalizowań pomostowych (środki B1 i B2) oraz dodatkowej kwoty objętej zobowiązaniem z grudnia 2012 r. (środek B3) oznaczała, że HFSF zobowiązał się pokryć całe zapotrzebowanie kapitałowe ustalone na podstawie testu warunków skrajnych z 2012 r. (7 335 mln EUR ⁽⁴²⁾).

2.3.3.4. Udział HFSF w dokapitalizowaniu wiosennym 2013 (środek B4) oraz częściowa spłata środków B1 i B2

- (101) W dniu 23 kwietnia 2013 r. walne zgromadzenie akcjonariuszy banku zatwierdziło zwiększenie kapitału zakładowego o kwotę 8 429 mln EUR ⁽⁴³⁾. Kwotę tę obliczono przez zsumowanie:
- (i) 7 335 mln EUR na pokrycie zapotrzebowania kapitałowego, które ustalono w drodze testu warunków skrajnych 2012; z kwoty tej HFSF subskrybował 5 891 mln EUR (środek B4), a prywatni inwestorzy subskrybowali 1 444 mln EUR;
 - (ii) 570 mln EUR wniesione przez HFSF w celu spełnienia regulacyjnych wymogów kapitałowych wynikających z nabycia ATE Bank, zgodnie z zobowiązaniem z lipca 2012 r.; środek ten Komisja oceniła w decyzji w sprawie likwidacji ATE, uznając go za niestanowiący pomocy państwa na rzecz banku;
 - (iii) 524 mln EUR wniesione przez HFSF w celu sprostania zapotrzebowaniu kapitałowemu, które powstało wskutek zapłacenia ceny zakupu greckich operacji trzech banków cypryjskich; ta część podwyżki kapitału stanowi środek C ⁽⁴⁴⁾.

⁽⁴¹⁾ Umowa przedsubskrypcyjna stanowiła, że: „Wkład z tytułu efektywnego zarządzania ryzykiem na rzecz banku obejmuje obligacje EFSF oraz wszelkie płatności kuponowe i narosłe odsetki od obligacji EFSF za okres od emisji obligacji do czasu przekształcenia zaliczki w kapitał zakładowy i inne zamienne instrumenty finansowe przewidziane w niniejszej umowie”.

⁽⁴²⁾ Zob. tabela 3.

⁽⁴³⁾ http://www.piraeusbankgroup.com/~media/Com/Piraeus-Bank-Documents/Press-Releases/2013/Apofaseis_BGM_23042013_en.pdf.

⁽⁴⁴⁾ Zob. motyw 112.

- (102) Cenę nowych akcji ustalono na 1,70 EUR za akcję, odpowiadającą 50 % średniej ceny akcji ważonej wolumenem w okresie 50 dni sesyjnych poprzedzających jej ustalenie.
- (103) W dniu 3 czerwca 2013 r. zarząd banku ogłosił emisję 3 888 268 914 nowych akcji o wartości nominalnej 0,30 EUR w cenie 1,70 EUR za akcję ⁽⁴⁵⁾. W dniu 28 czerwca 2013 r. bank ogłosił ⁽⁴⁶⁾, że zarząd zatwierdził pełną kwotę podwyższenia kapitału w formie akcji wynoszącą 8 429 mln EUR, łącznie z nadwyżką ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej.
- (104) Całkowity udział podmiotów prywatnych w podwyższeniu kapitału zakładowego banku wyniósł 1 444 mln EUR ⁽⁴⁷⁾. W kwocie tej uwzględniono udział BCP, zgodnie z opisem zawartym w motywie 80.
- (105) Udział HFSF w zwiększeniu kapitału zakładowego banku wyniósł zatem 6 985 mln EUR.
- (106) Niezwłocznie po dokapitalizowaniu wiosennym 2013 HFSF został głównym akcjonariuszem banku, będącym w posiadaniu 81 % akcji ⁽⁴⁸⁾. HFSF emitował warranty subskrypcyjne i przyznał prywatnym inwestorom nieodpłatnie jedną gwarancję subskrypcyjną za każdą subskrybowaną akcję ⁽⁴⁹⁾. Każdy warrant subskrypcyjny obejmuje prawo zakupu 4,48 akcji HFSF w określonych odstępach czasu i w cenie wykonania. Realizacja miała miejsce po raz pierwszy 2 stycznia 2014 r. i od tego czasu warranty subskrypcyjne podlegają wykonaniu co sześć miesięcy, do 2 stycznia 2018 r. Cena wykonania jest równa cenie subskrypcji wynoszącej 1,70 EUR powiększonej o roczną i skumulowaną marżę (4 % w pierwszym roku, 5 % w drugim roku, 6 % w trzecim roku, 7 % w czwartym roku i następnie 8 % w stosunku rocznym dla ostatnich sześciu miesięcy) ⁽⁵⁰⁾.
- (107) Ustawa o HFSF, ze zmianami wprowadzonymi w 2014 r., przewiduje, że w przypadku emisji akcji z prawem poboru korygować można wyłącznie ceny wykonania warrantów subskrypcyjnych. Ponadto korekta taka będzie dokonywana na zasadzie ex post i wyłącznie do kwoty zrealizowanych zysków ze sprzedaży praw poboru HFSF. W przypadku zwiększenia kapitału zakładowego bez praw poboru nie przewiduje się żadnych korekt.

2.3.4. Środki pomocy na rzecz przejętych przedsiębiorstw (środek C)

2.3.4.1. Środki pomocy na rzecz ATE

- (108) Jak już wspomniano w motywie 58, w czasie przyjęcia decyzji w sprawie restrukturyzacji ATE bank ATE korzystał już ze środków pomocy.
- (109) W grudniu 2011 r. państwo greckie zasiłowało ATE kwotą 290 mln EUR.
- (110) Procedura restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji z dnia 27 lipca 2012 r., opisana w motywach 62 i 63, również obejmowała dodatkowe wsparcie ze strony państwa. HFSF przyznał bankowi obligacje EFSF o wartości 7 471 mln EUR na pokrycie luki w finansowaniu. HFSF zobowiązał się też dokapitalizować bank w kwocie 570 mln EUR.
- (111) W sumie pomoc związana z procedurą nabycia i przejęcia wynosi 8 041 mln EUR.

2.3.4.2. Środki pomocy na rzecz greckich operacji trzech banków cypryjskich (środek C)

- (112) Jak już wspomniano w motywach 77 i 101, w czasie przejęcia greckich operacji trzech banków cypryjskich HFSF zobowiązał się zasilić kapitał banku kwotą 524 mln EUR (środek C). Zobowiązanie to zrealizowano w czerwcu 2013 r. ⁽⁵¹⁾.

2.4. PLAN RESTRUKTURYZACJI

2.4.1. Operacje krajowe

- (113) Za sprawą planu restrukturyzacji bank skoncentruje się na swojej podstawowej działalności bankowej w Grecji.
- (114) Kluczowe zadanie polega na przywróceniu dochodowości i rentowności jego greckich operacji bankowych. W tym celu w planie restrukturyzacji uwzględniono szereg środków mających na celu zwiększenie efektywności operacyjnej oraz marży odsetkowej netto banku, jak również środków umacniających stabilność jego pozycji kapitałowej i strukturę bilansu.
- (115) Jeśli chodzi o efektywność operacyjną, bank zapoczątkował już realizację szeroko zakrojonego programu racjonalizacji.

⁽⁴⁵⁾ <http://www.piraeusbankgroup.com/~media/Com/Piraeus-Bank-Documents/Press-Releases/2013/Anakoinwsi-apokomis-DS-gia-AMK.pdf>

⁽⁴⁶⁾ <http://www.piraeusbankgroup.com/en/press-office/announcement/2013/06/Anakoinosi-kalipsis>

⁽⁴⁷⁾ http://www.hfsf.gr/files/HFSF_activities_Jan_2013_Jun_2013_en.pdf

⁽⁴⁸⁾ http://www.hfsf.gr/files/HFSF_activities_Jan_2013_Jun_2013_en.pdf

⁽⁴⁹⁾ <http://www.piraeusbankgroup.com/~media/Com/Downloads/Investors/PIRAEUS-BANKS-ANNOUNCEMENTS-ON-THE-CHARACTERISTICS-OF-HFSF-WARRANTS.pdf>

⁽⁵⁰⁾ Na przykład cena realizacji w dniu 2 stycznia 2014 r. wyniosła 1,7340 EUR, 2 lipca 2014 r. wyniosła 1,7680 EUR, 2 stycznia 2015 r. wyniosła 1,8105 EUR, 2 lipca 2015 r. wyniosła 1,8530 EUR itd.

⁽⁵¹⁾ Zob. sekcja 2.3.3.4.

- (116) W okresie od dnia 31 grudnia 2011 r. do dnia 31 grudnia 2013 r. bank zmniejszył swoją fizyczną obecność w Grecji o 322 oddziały, z uwzględnieniem restrukturyzacji przejętych podmiotów po dniu ich przejęcia. W 2014 r. bank utrzymywał stałe tempo działania, finalizując w pierwszym półroczu [...] zamknięć.

Tabela 9

Restrukturyzacja greckiej sieci oddziałów 2010 – I półrocze 2014

Okres	2011	2012	2013	I półrocze 2014
Łączna liczba oddziałów na początku okresu lub w dniu przejęcia	360	918	1 316	1 037
z czego Piraeus Bank	[...]	[...]	[...]	[...]
ATE	[...]	[...]		
Geniki	[...]	[...]		
oddziały cypryjskie	[...]	[...]		
MBG	[...]	[...]		
Ogółem na koniec okresu	346	889	1 037	899
Łączna liczba zamkniętych oddziałów w danym okresie	14	29	279	138

Źródło: plan restrukturyzacji przedłożony w dniu 25 czerwca 2014 r., s. 40 i 125, sprawozdania roczne za 2011 r. i 2012 r.

- (117) W latach 2011–2013 bank zredukował również zatrudnienie w obszarach działalności bankowej i pozabankowej w Grecji o 2 519 pracowników. W szczególności 2 114 pracowników odeszło w ramach wdrożonego przez bank programu zwolnień dobrowolnych.

Tabela 10

Redukcja zatrudnienia w Grecji w latach 2010–2013

Okres	2011	2012	2013
Łączna liczba pracowników na początku okresu lub w dniu przejęcia	6 370	12 616	18 628
z czego Piraeus Bank	[...]	[...]	[...]
ATE	[...]	[...]	
Geniki	[...]	[...]	
oddziały cypryjskie	[...]	[...]	[...]
MBG	[...]	[...]	[...]
Ogółem na koniec okresu	6 172	12 365	16 558
Redukcja zatrudnienia	198	251	2 070

Źródło: plan restrukturyzacji przedłożony w dniu 25 czerwca 2014 r., s. 40 i 125, sprawozdania roczne za 2011 r. i 2012 r.

- (118) Od grudnia 2013 r. do końca 2017 r. bank planuje dalszą redukcję zatrudnienia w Grecji (z 16 558 do [...] pracowników) i zmniejszenie liczby oddziałów (z 1 037 do [...] oddziałów) ⁽⁵²⁾[...]

⁽⁵²⁾ Plan restrukturyzacji przedłożony w dniu 25 czerwca 2014 r., s. 117.

- (119) Większa efektywność w kategoriach oddziałów i personelu pomoże zmniejszyć łączne koszty greckiej działalności banku o [...] %, z kwoty pro forma 1 394 mln EUR w 2013 r. do [...] mln EUR ⁽⁵³⁾ w 2017 ⁽⁵⁴⁾. W związku z tym oczekuje się, że wskaźnik kosztów do dochodów w działalności greckiej spadnie na koniec okresu restrukturyzacji poniżej [...] %.
- (120) W planie restrukturyzacji opisano również sposób, w jaki bank zmniejszy swoje koszty finansowania, co jest kluczem do przywrócenia rentowności. Bank oczekuje, że będzie mógł stosować niższe stopy procentowe dla swoich depozytów, za sprawą stabilniejszej sytuacji, a zwłaszcza przewidywanej stabilizacji i ożywienia greckiej gospodarki, która zgodnie z planami powinna wykazywać wzrost, począwszy od 2014 r. Przewiduje się, że w Grecji nastąpi zawężenie spreadów od depozytów ⁽⁵⁵⁾. Takie zawężenie może nastąpić głównie wskutek dużo niższego oprocentowania wkładów terminowych. Tak samo zmniejszy się uzależnienie banku od AWP i szerszego finansowania w ramach Eurosystemu, z ponad 45 % łącznych aktywów w 2012 r. do mniej niż [...] % w roku 2017 ⁽⁵⁶⁾.
- (121) W planie restrukturyzacji przewidziano również, że bank umocni swój bilans. Jego wskaźnik kredytów netto do depozytów w Grecji spadnie w 2017 r. do [...] % (z poziomu 114 % w 2013 r. ⁽⁵⁷⁾), a adekwatność kapitałowa poprawi się jeszcze bardziej.
- (122) Kolejnym priorytetem banku jest zarządzanie kredytami zagrożonymi („NPL”). Bank rozbuduje swoje procesy kredytowe tak pod względem udzielania kredytów (lepsze pokrycie zabezpieczeniem i ograniczone limity), jak i zarządzania NPL. Wskaźnik kredytów zagrożonych osiągnie blisko [...] % w [...], po czym zacznie maleć, aby na koniec okresu restrukturyzacji osiągnąć planowaną wartość około [...] % ⁽⁵⁸⁾. Koszt ryzyka (strata z tytułu trwałej utraty wartości kredytów) zmniejszy się z blisko 2 mld EUR w 2013 r. do mniej niż [...] mln EUR w roku 2018 ⁽⁵⁹⁾.
- (123) Większa efektywność operacyjna, wyższa marża odsetkowa netto oraz malejące koszty ryzyka pozwolą bankowi na uzyskanie rentowności w Grecji, począwszy od [...]. Bank przewiduje, że jego zyski z działalności krajowej przekroczą [...] mld EUR w 2018 r.

2.4.2. Międzynarodowa działalność bankowa

- (124) Aby zwiększyć zyski ze swojej działalności zagranicznej, bank przystąpił już do wdrażania znaczącego programu obniżania kosztów w sieci międzynarodowej. W okresie od końca 2011 r. do marca 2014 r. liczba pracowników zmniejszyła się o 10 %, z 6 634 do 5 948 osób, natomiast liczbę oddziałów zredukowano o 18 %, z 499 do 410 ⁽⁶⁰⁾. Aby ograniczyć bazę kosztową, uproszczono też strukturę portfela międzynarodowego ⁽⁶¹⁾.
- (125) W planie restrukturyzacji uwydatniono potrzebę większego uniezależnienia zagranicznych jednostek zależnych od ich greckiej jednostki dominującej pod względem zapotrzebowania na środki finansowe, jak również potrzebę dalszego zabezpieczania pozycji kapitałowej banku.
- (126) We wrześniu 2012 r. bank sprzedał swoją amerykańską jednostkę zależną, której aktywa były warte około 0,7 mld EUR (13 oddziałów i 158 pracowników).
- (127) Na koniec czerwca 2018 r. bank ograniczy swoją ekspozycję z tytułu aktywów zagranicznych do kwoty [...] mld EUR. Wartość ta jest niższa o [...] % ⁽⁶²⁾ od wartości odnotowanej na koniec 2012 r. ⁽⁶³⁾.
- (128) Zagraniczne aktywa zostaną zredukowane w nieco mniejszym stopniu – do kwoty [...] mld EUR – w przypadku [...] ⁽⁶⁴⁾. W tej sytuacji całkowita redukcja aktywów zagranicznych wyniesie [...] % w porównaniu ze stanem na koniec 2012 r.
- (129) W miejsce wymienionego wyżej pułapu dla łącznej wartości aktywów na koniec czerwca 2018 r. bank może jednak zdecydować o zbyciu [...] ⁽⁶⁵⁾. W takim przypadku zatrzymana działalność będzie stanowiła najwyżej [...] % całej działalności zagranicznej banku na koniec 2012 r.
- (130) Bank ograniczy pulę środków finansowych przeznaczonych dla zagranicznych jednostek zależnych.

⁽⁵³⁾ Łącznie z wkładem do Funduszu Gwarancji dla Depozytów i Inwestycji („TEKE”).

⁽⁵⁴⁾ Plan restrukturyzacji przedłożony w dniu 25 czerwca 2014 r., s. 128.

⁽⁵⁵⁾ Plan restrukturyzacji przedłożony w dniu 25 czerwca 2014 r., s. 117.

⁽⁵⁶⁾ Tabele w planie restrukturyzacji przedłożonym w dniu 25 czerwca 2014 r., s. 133.

⁽⁵⁷⁾ Plan restrukturyzacji przedłożony w dniu 25 czerwca 2014 r., s. 117.

⁽⁵⁸⁾ Plan restrukturyzacji przedłożony w dniu 25 czerwca 2014 r., s. 136.

⁽⁵⁹⁾ Plan restrukturyzacji przedłożony w dniu 25 czerwca 2014 r., s. 128.

⁽⁶⁰⁾ Dane liczbowe za 2012 r. ze sprawozdania rocznego za 2012 r., <http://www.piraeusbankgroup.com/en/investors/financials/annual-reports>.

Plan restrukturyzacji przedłożony w dniu 25 czerwca 2014 r., s. 96 – dane liczbowe za 2014 r.

⁽⁶¹⁾ Plan restrukturyzacji przedłożony w dniu 25 czerwca 2014 r., s. 97.

⁽⁶²⁾ Plan restrukturyzacji przedłożony w dniu 25 czerwca 2014 r., s. 149.

⁽⁶³⁾ Zob. załącznik – zobowiązania, rozdział I.

⁽⁶⁴⁾ Zob. załącznik – zobowiązania, rozdział I.

⁽⁶⁵⁾ Zob. załącznik – zobowiązania, rozdział I.

2.4.3. Pozyskanie kapitału prywatnego oraz wkład ze strony istniejącego akcjonariatu i wierzycieli nieuprzywilejowanych

- (131) Bank pozyskał znaczny kapitał na rynku, ograniczając tym samym swoje zapotrzebowanie na pomoc państwa.
- (132) Po pierwsze, w 2011 r. bank pozyskał pewien kapitał prywatny za sprawą emisji praw poboru na kwotę 807 mln EUR ⁽⁶⁶⁾. Jak wspomniano w motywie 104, za sprawą dokapitalizowania wiosennego 2013 bank zdołał też pozyskać kapitał od prywatnych inwestorów. Przy okazji dokapitalizowania wiosennego 2013 znacznie rozwdoniono też majątek wcześniejszych akcjonariuszy, ponieważ HFSF po wiosennym dokapitalizowaniu 2013 posiadał 81 % akcji banku, nowi inwestorzy 17 %, natomiast wcześniejszym akcjonariuszom pozostało zaledwie 2 % akcji. Od 2008 r. nie wypłacono żadnej dywidendy gotówkowej.
- (133) W kwietniu 2014 r. bank pozyskał z rynku kapitał w kwocie 1 750 mln EUR na pokrycie dodatkowego zapotrzebowania kapitałowego i spłatę akcji uprzywilejowanych będących w posiadaniu Grecji. Nowe akcje emitowano w cenie 1,7 EUR, czyli w cenie, jaką zapłacił HFSF w ramach wiosennego dokapitalizowania 2013.
- (134) Ponadto bank wygenerował kapitał przez odkupienie swoich własnych hybrydowych i podporządkowanych instrumentów dłużnych poniżej ich wartości nominalnej. W marcu 2012 r. bank zaoferował wykup niektórych instrumentów hybrydowych i instrumentów lower Tier II. Cenę, określoną na podstawie wartości rynkowej i z uwzględnieniem premii nie większej niż dziesięć punktów procentowych, ustalono na poziomie 37 % wartości nominalnej w przypadku instrumentu hybrydowego oraz 50 % wartości nominalnej dla instrumentu lower Tier II. Wskaźniki udziału wyniosły odpowiednio 52,8 % i 18,2 %. W maju 2013 r. bank podjął pewne działania w obszarze zarządzania pasywami w celu odkupienia należnych papierów wartościowych o wartości do 321 mln EUR. Wskaźnik udziału wyniósł 20 %. W wyniku tych kolejnych wykupów pozyskano kapitał w łącznej kwocie około 120 mln EUR ⁽⁶⁷⁾.

2.5. ZOBOWIĄZANIA WŁADZ GRECKICH

- (135) W dniu 25 czerwca 2014 r. Grecja złożyła zobowiązanie, że bank i jego jednostki powiązane wdrożą przedstawiony w tym samym dniu plan restrukturyzacji, jak również podjęła dalsze zobowiązania dotyczące wdrażania planu restrukturyzacji („zobowiązania”). W niniejszej sekcji podsumowano zobowiązania przedstawione w załączniku.
- (136) Przede wszystkim Grecja złożyła zobowiązanie, że bank dokona restrukturyzacji swoich operacji handlowych w Grecji, ustalając maksymalną liczbę oddziałów i pracowników w Grecji na dzień 31 grudnia 2017 r. oraz maksymalną kwotę całkowitych kosztów greckiej działalności w roku 2017 ⁽⁶⁸⁾.
- (137) Grecja złożyła też zobowiązanie, że bank zmniejszy koszt zgromadzonych w Grecji depozytów. W dniu 31 grudnia 2017 r. osiągnie maksymalny wskaźnik kredytów netto do depozytów ⁽⁶⁹⁾. [...]
- (138) Jeśli chodzi o zagraniczne jednostki zależne banku, Grecja zobowiązała się, że do dnia 30 czerwca 2018 r. bank delewaruje swoje zagraniczne aktywa ⁽⁷⁰⁾. Ponadto pomoc na utrzymanie płynności finansowej lub wsparcie kapitałowe na rzecz tych jednostek zależnych ściśle ograniczono w kategoriach wartości nominalnej oraz zawężono do szczególnych okoliczności.
- (139) Grecja złożyła zobowiązanie, że bank dokona zbycia szeregu papierów wartościowych. Ponadto bank nie będzie nabywał papierów wartościowych nieposiadających statusu papierów inwestycyjnych, poza nielicznymi wyjątkami ⁽⁷¹⁾.
- (140) Grecja złożyła szereg zobowiązań dotyczących ładu korporacyjnego banku. Zobowiązała się ograniczyć wynagrodzenia pracowników i kadry kierowniczej banku ⁽⁷²⁾.
- (141) Grecja zobowiązała się również, że bank będzie stosował ostrożną politykę kredytową, tak aby decyzje w sprawie udzielania i restrukturyzacji kredytów podejmowano z myślą o zapewnieniu jak największej dochodowości i rentowności banku. Bank będzie przestrzegał wysokich standardów w odniesieniu do monitorowania ryzyka kredytowego i restrukturyzacji kredytów ⁽⁷³⁾.
- (142) Szereg zobowiązań dotyczy operacji banku z udziałem kredytobiorców powiązanych. Zobowiązania te mają zapewnić, by bank nie odstępował od ostrożnych praktyk bankowych na przykład przy przyznawaniu bądź restrukturyzacji kredytów dla swoich pracowników, menedżerów i akcjonariuszy, jak również dla podmiotów publicznych, partii politycznych i spółek medialnych ⁽⁷⁴⁾.

⁽⁶⁶⁾ Plan restrukturyzacji przedłożony w dniu 25 czerwca 2014 r., s. 44.

⁽⁶⁷⁾ Plan restrukturyzacji przedłożony w dniu 25 czerwca 2014 r., s. 147.

⁽⁶⁸⁾ Zob. załącznik – zobowiązania, rozdział II.

⁽⁶⁹⁾ Zob. załącznik – zobowiązania, rozdział II.

⁽⁷⁰⁾ Zob. załącznik, rozdział II.

⁽⁷¹⁾ Zob. załącznik, rozdział II.

⁽⁷²⁾ Zob. załącznik, rozdział III sekcja A.

⁽⁷³⁾ Zob. załącznik, rozdział III sekcja A.

⁽⁷⁴⁾ Zob. załącznik, rozdział III sekcja A.

- (143) I w końcu, Grecja zobowiązała się, że bank będzie stosował pewne ograniczenia pod względem postępowania, takie jak zakaz realizacji kuponów i wypłacania dywidend, zakaz nabywania oraz zakaz upowszechniania informacji o wsparciu ze strony państwa⁽⁷⁵⁾.
- (144) Zobowiązania te będą monitorowane do dnia 31 grudnia 2018 r. przez powiernika monitorującego.
- (145) W oddzielnym piśmie z dnia 25 czerwca 2014 r. Grecja poinformowała, że każdy wykup warrantów przez bank lub podmiot państwowy, w tym HFSF, poprzedzony będzie wnioskiem do Komisji o wydanie zgody⁽⁷⁶⁾.

3. PODSTAWY DO WSZCZĘCIA FORMALNEGO POSTĘPOWANIA WYJAŚNIAJĄCEGO W SPRAWIE PIERWSZEGO DOKAPITALIZOWANIA POMOSTOWEGO

- (146) W dniu 27 lipca 2012 r. Komisja wszczęła formalne postępowanie wyjaśniające w celu sprawdzenia, czy spełniono warunki określone w komunikacie bankowym z 2008 r.⁽⁷⁷⁾ w kategoriach stosowności, konieczności i proporcjonalności pierwszego dokapitalizowania pomostowego udzielonego bankowi przez HFSF (środek B1).
- (147) W kwestii stosowności środka, uwzględniając fakt, że pomoc została udzielona po uprzednim dokapitalizowaniu i pomocy na utrzymanie płynności finansowej, Komisja wyraziła wątpliwość, czy bank podjął wszystkie możliwe działania, by uniknąć kolejnego zapotrzebowania na pomoc w przyszłości⁽⁷⁸⁾. Ponadto Komisja nie miała pewności, kto miałby kontrolować bank w przyszłości, po zastąpieniu pierwszego dokapitalizowania pomostowego dokapitalizowaniem stałym⁽⁷⁹⁾, ponieważ bank może znaleźć się pod kontrolą państwa lub niewielkiej liczby prywatnych właścicieli, którzy skorzystaliby z takiej kontroli i wysokiej dźwigni. W każdym wypadku Komisja wskazała, że aby pierwsze dokapitalizowanie pomostowe mogła uznać za właściwe, należy utrzymywać jakość zarządzania bankiem, a zwłaszcza jego procedur udzielania kredytów.
- (148) Jeśli chodzi o konieczność dokonania pierwszego dokapitalizowania pomostowego, w motywie 70 decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie Piraeus Bank Komisja wyraziła wątpliwość, czy podjęto wszystkie możliwe środki, by uniknąć kolejnego zapotrzebowania banku na pomoc w przyszłości. Ponadto z uwagi na niepewny okres trwania dokapitalizowania pomostowego Komisja nie mogła stwierdzić, czy było ono wystarczające i zgodne z zasadami pomocy państwa w odniesieniu do wynagrodzeń oraz podziału obciążenia. Co więcej, Komisja nie mogła ocenić warunków przekształcenia pierwszego dokapitalizowania pomostowego w dokapitalizowanie stałe, ponieważ były one nieznane w chwili przyjęcia decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie Piraeus Bank.
- (149) W kwestii proporcjonalności środka Komisja wyraziła wątpliwość, czy w przypadku pierwszego dokapitalizowania pomostowego zastosowano dostateczne środki ochronne (zakaz upowszechniania informacji o pomocy państwa, zakaz realizacji kuponów i wypłacania dywidend, zakaz opcji kupna i zakaz wykupu, opisane w motywie 76 decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie Piraeus Bank). Ponadto w motywie 77 decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie Piraeus Bank Komisja stwierdza, że brak przepisów, które uniemożliwiałyby HFSF koordynację czterech największych banków (mianowicie banku, Eurobank, NBG i Alpha Bank), jak również brak odpowiednich środków ochronnych, które uniemożliwiałyby tym bankom wymianę szczególnie chronionych informacji handlowych, mogą skutkować zakłóceniem konkurencji. Komisja zaproponowała zatem mianowanie powiernika monitorującego, który będzie fizycznie obecny w banku.

4. UWAGI ZAINTERESOWANYCH STRON DOTYCZĄCE FORMALNEGO POSTĘPOWANIA WYJAŚNIAJĄCEGO W SPRAWIE PIERWSZEGO DOKAPITALIZOWANIA POMOSTOWEGO

4.1. UWAGI PRZEDSTAWIONE PRZEZ BANK

- (150) W dniu 30 sierpnia 2012 r. Komisja otrzymała od banku uwagi dotyczące decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie Piraeus Bank.
- (151) W kwestii stosowności środków bank zwrócił uwagę na fakt, że kryzys zadłużeniowy w Grecji i strefie euro to sytuacja bezprecedensowa. Zastrzyk kapitałowy w wysokości 1,0 % aktywów banku ważonych ryzykiem dokonany w maju 2009 r. był bezpośrednią reakcją na wyjątkowe turbulencje na światowych rynkach finansowych. Pod koniec 2011 r. dodatkowy zastrzyk kapitałowy Grecji w kwocie 380 mln EUR był równy 1,1 % ówczesnych aktywów banku ważonych ryzykiem i miał rozwiązać problem niedoboru kapitału, którego spodziewano się w związku z pogłębiającą się recesją. Dokapitalizowanie banku przez HFSF kwotą 4,7 mld EUR stanowiło pierwszą część dokapitalizowania, które miało rozwiązać problem niedoboru kapitału wynikającego z realizacji programu PSI oraz oceny portfeli kredytowych wykonanej przez Blackrock⁽⁸⁰⁾, jak również z pogłębiającej się recesji.

⁽⁷⁵⁾ Zob. załącznik, rozdział III sekcja C.

⁽⁷⁶⁾ „I w końcu, jeśli chodzi o warrantów emitowane przez HFSF, należy dookreślić, że przed każdym wykupem warrantów przez Alpha Bank lub przez podmiot państwowy (w tym HFSF) Republika Grecka wystąpi do Komisji Europejskiej o zgodę, umożliwiając jej tym samym sprawdzenie, czy planowany wykup warrantów nie jest sprzeczny z wymogami dotyczącymi odsetek na rzecz państwa wynikającymi z zasad pomocy państwa.”

⁽⁷⁷⁾ Zob. Komunikat Komisji – Zastosowanie zasad pomocy państwa do środków podjętych w odniesieniu do instytucji finansowych w kontekście obecnego, globalnego kryzysu finansowego (Dz.U. C 270 z 25.10.2008, s. 8).

⁽⁷⁸⁾ Motyw 64 decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie Piraeus Bank.

⁽⁷⁹⁾ Motyw 68 decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie Piraeus Bank.

⁽⁸⁰⁾ Zob. motyw 35.

- (152) Wyraził również pogląd, że podejmowaniu nadmiernego ryzyka przez bank zapobiegało mianowanie przez Grecję i HFSF odpowiednio jednego i dwóch członków zarządu banku, występujących w charakterze przedstawicieli, oraz jednego przedstawiciela HFSF wchodzącego w skład funkcjonującej w banku komisji ds. ryzyka.
- (153) W kwestii konieczności zastosowania środków bank zwrócił uwagę na fakt, że decyzję w sprawie dokapitalizowania w formie finansowania pomostowego podjęły władze greckie oraz Unia Europejska, MFW i EBC, a kwota dokapitalizowania pomostowego w wysokości 4,7 mld EUR niemal kompensowała skutki programu PSI. Jeśli chodzi o przekształcenie dokapitalizowania pomostowego w kapitał stały, po przedłużającym się okresie braku rządu w Grecji w drugim kwartale 2012 r. zatwierdzenie ostatecznej struktury z pewnością uruchomiłoby proces rozważania stanu posiadania istniejącego akcjonariatu oraz zaowocowałoby uzgodnieniem odpowiedniego wynagrodzenia (zależnie od warunków i wykorzystanych instrumentów).
- (154) W kwestii proporcjonalności środków bank zwrócił uwagę na fakt, że od 2009 r. skorygował swoje praktyki w obszarze udzielania kredytów przez zastosowanie zaostrzonych kryteriów, warunków wcześniejszej spłaty oraz niższych limitów kredytowych. Od pierwszego kwartału 2009 r. wszystkie wnioski o wypłatę środków powyżej określonej kwoty ocenia i zatwierdza zastępca dyrektora zarządzającego oraz dyrektor naczelny ds. kredytów Grupy. Bank nie dokonałby zmiany bieżących praktyk prowadzenia działalności, określonych w biznesplanie przedstawionym Bank of Greece, jak również nie osłabiłby aktualnych standardów udzielania kredytów. Były to jedne z najbardziej restrykcyjnych standardów w branży, czego dowiodły też bardzo dobre wyniki banku w badaniu rozpoznawczym przeprowadzonym przez Blackrock Solutions. Zamierzenia te byłyby zabezpieczone przez przedstawicieli Grecji i HFSF zasiadający z zarządzie banku.
- (155) W kwestii wniosku Komisji dotyczącego mianowania powiernika monitorującego bank uważa, że ścisły monitoring prowadzi już kilka stron trzecich, takich jak Bank of Greece, audytorzy zewnętrzni, przedstawiciele Grecji oraz przedstawiciele HFSF.

4.2. UWAGI PRZEDSTAWIONE PRZEZ INNY BANK GRECKI

- (156) W dniu 3 stycznia 2013 r. Komisja otrzymała od jednego z greckich banków uwagi dotyczące decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie Piraeus Bank. Ten bank grecki wyraził opinię, że dokapitalizowanie greckich banków przez HFSF było w zasadzie pożądanym krokiem na drodze do zdrowszego oraz bardziej rentownego systemu bankowego, i nie zgłosił zastrzeżeń do dokapitalizowania banku.
- (157) Niemniej wyrażając pełne poparcie dla zasady dokapitalizowania greckich banków przez HFSF, bank ten wyjaśnił, że aby zminimalizować zakłócenia konkurencji i uniknąć dyskryminacji, oczekiwałby dostępności dokapitalizowania przez HFSF dla wszystkich banków prowadzących działalność w Grecji na podobnych warunkach.

5. UWAGI GRECJI DOTYCZĄCE FORMALNEGO POSTĘPOWANIA WYJAŚNIAJĄCEGO W SPRAWIE PIERWSZEGO DOKAPITALIZOWANIA POMOSTOWEGO

- (158) W dniu 5 września 2012 r. Grecja przedłożyła uwagi przygotowane przez Bank of Greece i HFSF.

5.1. UWAGI PRZEDSTAWIONE PRZEZ BANK OF GREECE

- (159) W kwestii stosowności pierwszego dokapitalizowania pomostowego Bank of Greece zwrócił uwagę, że kwota 18 mld EUR, którą HFSF dokapitalizował cztery największe banki greckie w maju 2012 r., była niższa od ostatecznej kwoty, której banki te potrzebowały, aby stopniowo uzyskać wskaźnik kapitału podstawowego Tier I na poziomie 10 % i utrzymać go do czerwca 2012 r. oraz wskaźnik kapitału podstawowego Tier I na poziomie 7 % w warunkach trzyletniego scenariusza pesymistycznego wynikającego z testu warunków skrajnych. Stwierdził też, że pierwsze dokapitalizowanie pomostowe było tymczasowe, ponieważ zakładano, że proces dokapitalizowania zakończy się zwiększeniem kapitału zakładowego przedmiotowych czterech banków.
- (160) Bank of Greece zwrócił również uwagę na fakt, że dokapitalizowanie największych banków greckich stanowiło element bardziej długoterminowej restrukturyzacji greckiego sektora bankowego. Zaznaczył, że jeśli bank pozostaje w rękach prywatnych zarząd najprawdopodobniej zostaje ten sam, natomiast jeżeli bank przechodzi na własność państwa (czyli własność HFSF), HFSF może powołać nowy zarząd, który w każdym wypadku będzie podlegał ocenie przez Bank of Greece. Bank of Greece zwrócił uwagę, że aby uniknąć podejmowania nadmiernego ryzyka, na bieżąco ocenia ramy ładu korporacyjnego, adekwatność zarządzania oraz profil ryzyka każdego banku. Podkreślił też, że HFSF już mianował przedstawicieli w zarządach dokapitalizowanych banków.

- (161) W kwestii konieczności dokonania pierwszego dokapitalizowania pomostowego Bank of Greece zauważył, że dokapitalizowanie banku ograniczono, by zapewnić spełnienie mających wówczas zastosowanie minimalnych wymogów kapitałowych (8 %). Stwierdził też, że wydłużony okres poprzedzający dokapitalizowania spowodowany był gwałtownym pogorszeniem się warunków prowadzenia działalności w Grecji oraz wpływem programu PSI, złożonością całego projektu, jak również potrzebą zapewnienia jak największego udziału prywatnych inwestorów w zwiększeniu kapitału zakładowego.
- (162) W kwestii proporcjonalności pierwszego dokapitalizowania pomostowego Bank of Greece zaznaczył, że pełne wdrożenie planu restrukturyzacji, który ma zostać przedłożony Komisji, zostanie zagwarantowane przez możliwość zawieszenia praw głosu HFSF w razie, między innymi, istotnego naruszenia planu restrukturyzacji. Bank of Greece zauważył również, że trudności banku nie wynikały z niedoszacowania ryzyka przez zarząd banku ani realizacji agresywnej strategii handlowej.

5.2. UWAGI PRZEDSTAWIONE PRZEZ HFSF

- (163) W kwestii stosowności pierwszego dokapitalizowania pomostowego, aby wyjaśnić kwestię potencjalnej ingerencji państwa na wypadek, gdyby państwo udzieliło pomocy państwa w wysokiej kwocie za pośrednictwem HFSF i HFSF posiadałby pełne prawa głosu, HFSF stwierdził, że banków finansowanych przez HFSF nie uważa się za podmioty publiczne czy podmioty pozostające pod kontrolą państwa i po stałym dokapitalizowaniu przez HFSF państwo nie będzie sprawowało nad nimi kontroli. HFSF zaznaczył, że jest w pełni niezależnym podmiotem prawa prywatnego, któremu przysługuje autonomia decyzyjna. Nie podlega kontroli ze strony rządu, zgodnie z art. 16(C) ust. 2 ustawy o HFSF, według którego instytucji kredytowych otrzymujących wsparcie kapitałowe od HFSF nie zalicza się do szerszego sektora publicznego. Wskazał też na strukturę zarządzania HFSF.
- (164) Jeśli chodzi o interwencję HFSF w zarządzanie bankiem, HFSF stwierdził, że szanuje niezależność banku i nie ingerowałby w zarządzanie nim na co dzień, ponieważ jego rola ogranicza się do zadań określonych w ustawie o HFSF. Wykluczył ingerencję czy koordynację ze strony państwa i poinformował, że bank podejmuje decyzje w ramach procedur udzielania kredytów (dotyczące między innymi zabezpieczeń, wyceny i wypłacalności kredytobiorców) na podstawie kryteriów handlowych.
- (165) HFSF zaznaczył, że ustawa o HFSF oraz umowa przedsubskrypcyjna przewidują stosowne środki ochronne, mające zapobiegać podejmowaniu nadmiernego ryzyka przez aktualnych akcjonariuszy prywatnych. Zwrócił uwagę na takie elementy jak (i) mianowanie przedstawicieli HFSF jako niezależnych niewykonawczych członków zarządu banku i ich obecność w komisjach, (ii) przeprowadzenie przez HFSF badania due diligence w banku oraz (iii) fakt, że po ostatecznym dokapitalizowaniu jego prawa głosu byłyby ograniczone tylko w sytuacji wypełniania przez bank warunków planu restrukturyzacji.
- (166) HFSF stwierdził, że stosuje się odpowiednie środki zapewniające, by banki, w których HFSF ma udziały, nie wymieniały między sobą szczególnie chronionych informacji handlowych. Do środków takich zalicza się mianowanie różnych przedstawicieli HFSF w tych bankach, mandaty tych przedstawicieli, które szczególnie uniemożliwiają przepływ informacji między nimi, jak również jasne instrukcje wewnętrzne dla przedstawicieli dotyczące nieprzekazywania szczególnie chronionych informacji handlowych banków. Ponadto HFSF poinformował, że nie korzysta ze swoich praw w stosunku do banków w sposób, który uniemożliwiałby, ograniczał, zakłócał, znacznie osłabiał lub hamował efektywną konkurencję. Na koniec HFSF zaznaczył, że członkowie jego zarządu oraz pracownicy zobowiązani są przestrzegać restrykcyjnego regulaminu dotyczącego poufności i obowiązków powierniczych oraz przepisów w sprawie tajemnicy zawodowej w odniesieniu do spraw związanych z pracą zarządu.

6. OCENA POMOCY DOTYCZĄCEJ PRZEJĘCIA ATE ORAZ GRECKICH OPERACJI TRZECH BANKÓW CYPRYJSKICH

6.1. OCENA POMOCY DOTYCZĄCEJ ATE

- (167) W decyzji w sprawie restrukturyzacji ATE Komisja stwierdziła, że środki opisane w motywach 58 i 108 tej decyzji stanowią pomoc państwa oraz są zgodne z rynkiem wewnętrznym.
- (168) W decyzji w sprawie likwidacji ATE Komisja uznała, że środki opisane w motywach 109 i 110 tej decyzji stanowią pomoc państwa na rzecz przeniesionych działań ATE. Ponadto Komisja stwierdziła, że pomoc na rzecz ATE jest zgodna z rynkiem wewnętrznym wyłącznie wówczas, gdy przeniesione działania ATE są realizowane zgodnie z planem restrukturyzacji, a plan restrukturyzacji banku – obejmujący przeniesione działania ATE – umożliwia przywrócenie jego długoterminowej rentowności. Ustalenia w kwestii przywrócenia długoterminowej rentowności zawarto w sekcji 7.6.2.
- (169) W związku z powyższym Komisja nie musi ponownie oceniać wspomnianych wyżej środków i potwierdza ich zgodność z rynkiem wewnętrznym.

6.2. OCENA POMOCY NA RZECZ GRECKICH OPERACJI TRZECH BANKÓW CYPRYJSKICH (ŚRODEK C)

6.2.1. Istnienie i kwota pomocy

- (170) Komisja musi ustalić istnienie pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu w odniesieniu do środka C. Zgodnie z tym artykułem pomoc państwa to wszelka pomoc przyznawana przy użyciu zasobów państwowych w jakiejkolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi.
- (171) Do dokapitalizowania banku przez HFSF w kwocie 524 mln EUR zobowiązano się w marcu 2013 r., w trakcie procedury przetargowej dotyczącej nabycia przeniesionych działań cypryjskich. Środek został zatem przyznany w marcu 2013 r. HFSF wywiązał się z tego zobowiązania w ramach dokapitalizowania wiosennego 2013 ⁽⁸¹⁾.
- (172) Dokapitalizowania banku dokonał HFSF, podmiot utworzony i finansowany przez Grecję na potrzeby wspierania banków, zatem wypłatę zrealizowano przy użyciu zasobów państwowych.
- (173) Jeśli chodzi o beneficjenta pomocy państwa, zgodnie z objaśnieniem przedstawionym w motywie 72 dokapitalizowanie miało na celu pokrycie zapotrzebowania kapitałowego, które wynikałoby z nabycia przeniesionych działań cypryjskich. Ponadto dokapitalizowanie byłoby dostępne dla każdego greckiego banku, który nabyłby przeniesione działania cypryjskie. Oferta banku, przedstawiona do zatwierdzenia HFSF, uwzględniała dokapitalizowanie przez HFSF. Kapitał dla greckich banków był wówczas ograniczony i bez obietnicy dokapitalizowania żaden z nich nie nabyłby przeniesionych działań cypryjskich. W związku z tym nawet jeżeli bank jest formalnym odbiorcą kapitału HFSF Komisja uważa, że beneficjentem pomocy państwa są przeniesione działania cypryjskie, ponieważ środek umożliwia ich sprzedaż bankowi greckiemu. Bez dokapitalizowania banku działalności tej nie nabyłby bank grecki. Pozostałaby ona w rękach grup borykających się z ogromnymi problemami (zarówno Cyprus Popular Bank, jak i Bank of Cyprus były poddane restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji w związku z ich dużym zapotrzebowaniem kapitałowym), w związku z czym prawdopodobnie upadłaby lub przynajmniej ucierpiałaby z powodu dużego odpływu depozytów. Jeśli chodzi o występowanie korzyści, Komisja zauważa też, że dokapitalizowanie banku przez HFSF jest niezgodne z zasadą prywatnego inwestora: w tak niepewnej sytuacji jak wówczas, prywatny inwestor prowadzący działalność w normalnych warunkach rynkowych nie zobowiązałby się do zasilenia banku w przyszłości znacznymi środkami kapitałowymi, nie znając uprzednio warunków przyszłego zastrzyku kapitałowego (czyli ceny emisji).
- (174) Ponadto środek jest na pierwszy rzut oka selektywny, ponieważ ma zastosowanie wyłącznie do przeniesionych działań cypryjskich (z których każde stanowi przedsiębiorstwo), a nie do żadnego innego przedsiębiorstwa.
- (175) I w końcu, przeniesione działania cypryjskie, czyli greckie oddziały trzech banków cypryjskich, konkurują z innymi bankami, w tym z jednostkami zależnymi banków zagranicznych prowadzącymi działalność w Grecji lub potencjalnie zainteresowanymi wejściem na rynek grecki. Ratowanie tych działań zakłóca zatem konkurencję i wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi.
- (176) W związku z powyższym Komisja stwierdza, że dokapitalizowanie banku przez HFSF w kwocie 524 mln EUR stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu.

Beneficjent pomocy państwa

- (177) Jak już wyjaśniono w motywie 173, Komisja uważa przeniesione działania cypryjskie za beneficjenta obligacji EFSF przekazanych przez HFSF.
- (178) Co więcej, jak już wyjaśniono w motywach 71 i 173, nabycie przeniesionych działań cypryjskich, czyli greckich oddziałów trzech banków cypryjskich, przez inny bank było koniecznością podyktowaną względami stabilności finansowej, a przede wszystkim bardzo trudną sytuacją banków cypryjskich. Sprzedaż przeniesionych działań cypryjskich oraz to, czy sprzedaż skutkuje pomocą państwa na rzecz nabywcy, czyli banku, należy zatem analizować na podstawie sekcji komunikatu w sprawie restrukturyzacji zatytułowanej „Przywrócenie rentowności poprzez sprzedaż banku” ⁽⁸²⁾.

⁽⁸¹⁾ Zob. motyw 101.

⁽⁸²⁾ Komunikat Komisji w sprawie przywrócenia rentowności i oceny środków restrukturyzacyjnych stosowanych w sektorze finansowym w dobie kryzysu zgodnie z regułami pomocy państwa (Dz.U. C 195 z 19.8.2009, s. 9).

- (179) W celu zrealizowania tej sprzedaży Bank of Greece postanowił skontaktować się tylko z największymi krajowymi bankami funkcjonującymi w Grecji, z których tylko bank i dwa inne banki złożyły niewiążące oferty. Bank jest jedynym oferentem, który przedstawił ważną wiążącą ofertę. Nieliczni nabywcy, z którymi się skontaktowano, nie mogą wykluczyć, że przetarg był otwarty, ponieważ w uzasadniony sposób nie można było spodziewać się formalnych ofert od innych inwestorów. Istotnie, z uwagi na ówczesną finansową niestabilność greckiego systemu bankowego, który odnotował duże straty kredytowe z powodu głębokiej i przedłużającej się recesji, banki zagraniczne prowadzące działalność w Grecji pozbywały się lub były bliskie pozbycia się greckiej działalności (np. Geniki, MBG, Emporiki Bank). Inaczej ujmując, opuszczały grecki rynek i nie szukały nowych możliwości inwestycyjnych w Grecji. Ponadto racjonalne jest założenie, że działalnością taką zainteresowany mógł być wyłącznie inwestor mający możliwość szybkiego ustabilizowania nabytej działalności i zapewnienia jej rentowności – tj. duża grupa bankowa. I w końcu, z powodu bardzo krótkiego czasu na zamknięcie sprzedaży – spowodowanego kryzysem finansowym, podczas którego sprzedające banki funkcjonowały – udział zagranicznych banków lub innego rodzaju inwestorów w procedurze sprzedaży był wysoce nieprawdopodobny, ponieważ inwestorzy tacy, przed złożeniem formalnej oferty, chcieliby poddać oferowane do sprzedaży aktywa badaniu due dilligence.
- (180) W związku z tym Komisja stwierdza, że cena sprzedaży przeniesionych działań cypryjskich była ceną rynkową i można wykluczyć pomoc na rzecz nabywcy, czyli banku.

6.2.2. Podstawa prawna oceny zgodności

- (181) Artykuł 107 ust. 3 lit. b) Traktatu upoważnia Komisję do ustalenia, czy pomoc jest zgodna ze wspólnym rynkiem, jeżeli ma na celu „zaradzenie poważnym zaburzeniom w gospodarce państwa członkowskiego”.
- (182) Komisja przyznała, że globalny kryzys finansowy może skutkować poważnymi zaburzeniami w gospodarce państwa członkowskiego, a środki zapewniające bankom wsparcie mogą tym zaburzeniom zaradzić. Potwierdzono to w komunikacie bankowym z 2008 r., komunikacie w sprawie dokapitalizowania oraz komunikacie w sprawie restrukturyzacji. Komisja podtrzymuje opinię, że w świetle ponownego napięcia na rynkach finansowych spełniono wymogi dotyczące pomocy państwa, która ma zostać zatwierdzona na podstawie art. 107 ust. 3 lit. b) Traktatu. Komisja potwierdziła to stanowisko, przyjmując komunikat w sprawie przedłużenia w 2011 r. ⁽⁸³⁾ oraz komunikat bankowy w roku 2013 ⁽⁸⁴⁾.
- (183) Jeśli chodzi o grecką gospodarkę, w swoich decyzjach zatwierdzających i przedłużających program wsparcia finansowego banków greckich, jak również zatwierdzając środki pomocy przyznane przez Grecję poszczególnym bankom ⁽⁸⁵⁾, Komisja potwierdziła zagrożenie poważnymi zaburzeniami w gospodarce greckiej oraz stosowność wsparcia banków przez państwo w celu zaradzenia tym zaburzeniom. W związku z powyższym podstawą prawną oceny środków pomocy powinien być art. 107 ust. 3 lit. b) Traktatu.
- (184) Podczas kryzysu finansowego Komisja opracowała kryteria dotyczące zgodności różnego rodzaju środków pomocy. Zasady oceny środków pomocy najpierw ustanowiono w komunikacie bankowym z 2008 r.
- (185) Zgodnie z pkt 15 komunikatu bankowego z 2008 r. pomoc uważa się za zgodną na podstawie art. 107 ust. 3 lit. b) Traktatu, jeżeli spełnia ona ogólne kryteria zgodności:
- a) Stosowność: pomoc musi być dobrze ukierunkowana, aby umożliwić skuteczne osiągnięcie celu, jakim jest zaradzenie poważnemu zaburzeniu gospodarki. Nie będzie to miało miejsca, jeśli środek nie będzie odpowiedni w celu zaradzenia danym zaburzeniom.
 - b) Konieczność: Zastosowanie środka o określonej kwocie i postaci musi być konieczne do osiągnięcia celu. Jego kwota musi zatem być minimalną kwotą niezbędną do osiągnięcia celu, a jego forma musi być najbardziej odpowiednia do zaradzenia zaburzeniom.
 - c) Proporcjonalność: należy zachować odpowiednią równowagę między pozytywnymi skutkami wynikającymi z zastosowania środka a zakłóceniami konkurencji, tak by zakłócenia te ograniczały się do minimum niezbędnego do osiągnięcia celów leżących u podstaw zastosowanego środka.

⁽⁸³⁾ Komunikat Komisji w sprawie stosowania od dnia 1 stycznia 2012 r. reguł pomocy państwa w odniesieniu do środków wsparcia na rzecz instytucji finansowych w kontekście kryzysu finansowego (Dz.U. C 356 z 6.12.2011, s. 7).

⁽⁸⁴⁾ Komunikat Komisji w sprawie stosowania od dnia 1 sierpnia 2013 r. reguł pomocy państwa w odniesieniu do środków wsparcia na rzecz banków w kontekście kryzysu finansowego (Dz.U. C 216 z 30.7.2013, s. 1).

⁽⁸⁵⁾ Zob. przypis 6.

- (186) Podczas kryzysu finansowego Komisja opracowała kryteria dotyczące zgodności różnego rodzaju środków pomocy. Zasady oceny środków pomocy najpierw ustanowiono w komunikacie bankowym z 2008 r.
- (187) W komunikacie w sprawie dokapitalizowania określono dalsze wytyczne dotyczące poziomu wynagrodzenia wymaganego w odniesieniu do zastrzyków kapitałowych ze strony państwa.
- (188) I wreszcie, w komunikacie w sprawie restrukturyzacji Komisja wyjaśniła, w jaki sposób będzie oceniała plany restrukturyzacji. W swojej ocenie planu restrukturyzacji banku na podstawie komunikatu w sprawie restrukturyzacji Komisja uwzględni wszystkie środki wymienione w tabeli 11.

6.2.3. Zgodność środka pomocy C z komunikatem bankowym z 2008 r. oraz komunikatem w sprawie dokapitalizowania

6.2.3.1. Stosowność

- (189) W kwestii stosowności środka, czyli zobowiązania HFSF do dokapitalizowania banku w kwocie 524 mln EUR, Komisja uważa, że środek jest stosowny, ponieważ umożliwił sprzedaż bankowi greckich operacji trzech banków cypryjskich.
- (190) W przypadku braku tego środka żaden z greckich banków, łącznie z bankiem, nie chciałby przejąć przeniesionych działań cypryjskich w czasie, gdy żaden bank spoza Grecji nie chciał wchodzić na ten rynek. Jeżeli przeniesione działania cypryjskie nie zostałyby przejęte, działania te, zwłaszcza depozyty greckich oddziałów, znalazłyby się w sytuacji zagrożenia. Środek zapewniał zatem utrzymanie stabilności finansowej w Grecji. Na tej podstawie Komisja stwierdza, że jest to właściwy środek pomocy na ratowanie.

6.2.3.2. Konieczność

- (191) Zgodnie z komunikatem bankowym z 2008 r. zastosowanie środka o określonej kwocie i postaci musi być konieczne do osiągnięcia celu tego środka. Przykładowo oznacza to, że zastrzyk kapitałowy musi być w minimalnej kwocie koniecznej do osiągnięcia tego celu.
- (192) W czasie, kiedy greckie banki borykały się z dużymi trudnościami w znalezieniu kapitału, środek pokrywał zapotrzebowanie kapitałowe wynikające z zapłacenia ceny zakupu z tytułu przejęcia przeniesionych działań cypryjskich, umożliwiając tym samym to przejęcie.
- (193) Ponadto Komisja pozytywnie ocenia fakt, że pomoc miała formę zastrzyku kapitałowego w ramach dokapitalizowania wiosennego 2013, ponieważ HFSF nie udzielił bankowi dotacji, lecz otrzymał akcje zwykłe o takiej samej wartości.
- (194) Środek jest zatem konieczny do osiągnięcia celu, jakim jest ograniczenie zaburzeń w greckim systemie bankowym oraz w całej gospodarce.

6.2.3.3. Proporcjonalność

- (195) Działania objęte pomocą sprzedano po ogłoszeniu przez władze greckie zaproszenia do składania ofert. Ponadto przejęte działania zostały szybko zintegrowane z działalnością banku. Pomoc nie doprowadziła do pozostawienia objętych nią działań w roli odrębnych konkurentów na rynku.
- (196) Ponadto kwota pomocy była stosunkowo mała, ponieważ odpowiada mniej więcej 3 % kredytów netto ogółem podlegających przeniesionym działaniom cypryjskim (lub około 3 % aktywów ważonych ryzykiem objętych tymi działaniami) ⁽⁸⁶⁾.
- (197) W związku z powyższym Komisja uważa, że środek opracowano w sposób minimalizujący niepożądane zakłócenia konkurencji.

6.2.3.4. Wnioski dotyczące zgodności z komunikatem bankowym z 2008 r. oraz komunikatem w sprawie dokapitalizowania

- (198) Na podstawie analizy przedstawionej w motywach 189–197 stwierdza się, że dokapitalizowanie banku przez HFSF w kwocie 524 mln EUR było odpowiednie, konieczne do ograniczenia zaburzeń w greckim systemie bankowym i całej gospodarce oraz zostało opracowane w sposób minimalizujący niepożądane zakłócenia konkurencji, jak również jest zgodne z komunikatem bankowym z 2008 r. i komunikatem w sprawie dokapitalizowania.

⁽⁸⁶⁾ Plan restrukturyzacji przedłożony w dniu 25 czerwca 2014 r., s. 40.

6.2.4. Zgodność środka pomocy z komunikatem w sprawie restrukturyzacji

- (199) Jak wyjaśniono w motywie 178 sprzedaż przeniesionych działań cypryjskich podlega sekcji komunikatu w sprawie restrukturyzacji zatytułowanej „Przywrócenie rentowności poprzez sprzedaż banku”. Zgodnie z pkt 17 komunikatu w sprawie restrukturyzacji, w przypadku sprzedaży znajdującego się w trudnej sytuacji banku innej instytucji finansowej należy przestrzegać wymogów rentowności, wkładu własnego i ograniczonego zakłócenia konkurencji.

6.2.4.1. Przywrócenie długoterminowej rentowności przeniesionych działań cypryjskich poprzez sprzedaż

- (200) Punkt 17 komunikatu w sprawie restrukturyzacji stanowi, że sprzedaż znajdującego się w trudnej sytuacji banku innej instytucji finansowej może pomóc przywrócić długoterminową rentowność, jeśli nabywcą jest przedsiębiorstwo rentowne i zdolne do przejęcia banku w trudnej sytuacji, jak również może to przyczynić się do przywrócenia zaufania do rynku.
- (201) Bank z powodzeniem zintegrował przeniesione działania cypryjskie ze swoją działalnością. Jak stwierdzono w sekcji 7.6, bank można uznać za podmiot rentowny na podstawie planu jego restrukturyzacji. Przekazanie bankowi przeniesionych działań cypryjskich umożliwia zatem przywrócenie długoterminowej rentowności tych działań.

6.2.4.2. Wkład własny i podział obciążenia

- (202) W kwestii udziału akcjonariuszy trzech banków cypryjskich w kosztach restrukturyzacji Komisja zwraca uwagę na fakt, że wspomniane trzy banki cypryjskie nie sprzedały przeniesionych działań cypryjskich w cenie ich wartości księgowej, lecz na podstawie wartości skorygowanej według raportu PIMCO. Co więcej, nawet po dokonaniu tej korekty trzy banki cypryjskie przekazały bankowi więcej aktywów niż pasywów. W związku z tym dostatecznie podzielono obciążenie akcjonariuszy, ponieważ stratę na wartości przeniesionych działań cypryjskich poniosły podmioty dokonujące sprzedaży tych działań.

6.2.4.3. Środki ograniczające zakłócenia konkurencji

- (203) Jeśli chodzi o środki ograniczające zakłócenia konkurencji, pkt 30 komunikatu w sprawie restrukturyzacji stanowi, że „punktem wyjścia dla oceny Komisji dotyczącej konieczności podjęcia takich środków są wielkość, skala i zakres działań, jakie prowadził będzie bank po zrealizowaniu wiarygodnego planu restrukturyzacji [...]. po pierwsze od kwoty pomocy oraz warunków i okoliczności, w jakich ją przyznano, a po drugie od cech rynku lub rynków, na których bank będący beneficjentem pomocy będzie działał”.
- (204) Zgodnie z informacją przedstawioną w motywie 196 kwota pomocy odpowiada około 3 % aktywów ważonych ryzykiem objętych przeniesionymi działaniami cypryjskimi. Komisja uważa zatem, że jest ona stosunkowo mała, jeżeli uwzględnić fakt, że kwota ta umożliwiła sprzedaż przeniesionych działań cypryjskich oraz, jak wyjaśniono w motywie 190, zapewniła utrzymanie stabilności finansowej w Grecji.
- (205) W następstwie sprzedaży przeniesionych działań cypryjskich oddziały greckie nie występowały już w charakterze samodzielnych konkurentów, ponieważ zostały całkowicie zintegrowane z bankiem.
- (206) Komisja stwierdza brak niepożądanych zakłóceń konkurencji z uwagi na stosunkowo małą kwotę pomocy na rzecz przeniesionych działań cypryjskich oraz z uwagi na fakt, że nie będą one już stanowiły samodzielnej konkurencji.

6.2.4.4. Wnioski dotyczące zgodności z komunikatem w sprawie restrukturyzacji

- (207) Na podstawie analizy przedstawionej w motywach 199–206 stwierdza się, że sprzedaż przeniesionych działań cypryjskich i ich integracja z działaniami banku zapewniają długoterminową rentowność tych działań, pomoc ograniczono do koniecznego minimum, a niepożądane zakłócenia konkurencji nie występują, zgodnie z komunikatem w sprawie restrukturyzacji.
- (208) Dokapitalizowanie banku przez HFSF w kwocie 524 mln EUR należy zatem uznać za zgodne z rynkiem wewnętrznym.

7. OCENA POMOCY PRZYZNANEJ BANKOWI

7.1. ISTNIENIE I KWOTA POMOCY

- (209) Komisja musi ustalić istnienie pomocy państwa na rzecz banku w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu.

7.1.1. Istnienie pomocy w środkach przyznanych w ramach programu wsparcia finansowego banków greckich

7.1.1.1. Pomoc państwa na utrzymanie płynności finansowej w ramach środków w formie gwarancji i państwowych pożyczek obligacyjnych (środek L1)

- (210) W decyzjach zatwierdzających i przedłużających program wsparcia finansowego banków greckich⁽⁸⁷⁾ Komisja uznała już, że wsparcie na utrzymanie płynności finansowej w ramach tego programu stanowi pomoc. W 2011 r. bank wyemitował obligacje gwarantowane przez państwo o łącznej wartości 9,9 mld EUR. Grecja pożyczyła też bankowi 1 289 mln EUR w obligacjach państwowych. Na koniec marca 2014 r. kwoty należne z tytułu obligacji gwarantowanych przez państwo oraz obligacji państwowych wynosiły odpowiednio 9,9 mld EUR i 1 024 mln EUR⁽⁸⁸⁾. Przyszłe wsparcie na utrzymanie płynności finansowej, przyznane w ramach programu wsparcia finansowego banków greckich, również stanowiłoby pomoc.

7.1.1.2. Dokapitalizowanie przez państwo przyznane w ramach środka polegającego na dokapitalizowaniu (środek A)

- (211) W decyzji z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie programu wsparcia finansowego banków greckich Komisja uznała już, że dokapitalizowania, które mają zostać przyznane w ramach danego środka polegającego na dokapitalizowaniu, stanowią pomoc. Bank otrzymał 750 mln EUR w akcjach uprzywilejowanych, co stanowi 2,1 % aktywów banku ważonych ryzykiem⁽⁸⁹⁾.

7.1.2. Istnienie pomocy w AWP gwarantowanym przez państwo (środek L2)

- (212) W pkt 51 komunikatu bankowego z 2008 r. Komisja wyjaśniła, że przekazanie środków banku centralnego instytucji finansowej nie stanowi pomocy, jeżeli spełniono cztery warunki dotyczące wypłacalności instytucji finansowej, zabezpieczenia operacji, odsetek pobieranych od instytucji finansowej oraz braku kontrgwarancji państwowej. Ponieważ przyznane bankowi AWP gwarantowane przez państwo nie spełnia tych wszystkich czterech warunków, zwłaszcza z uwagi na fakt, że jest gwarantowane przez państwo oraz przyznane w połączeniu z innymi środkami wsparcia, nie można uznać, że AWP gwarantowane przez państwo nie stanowi pomocy państwa.
- (213) AWP gwarantowane przez państwo spełnia wymogi ustanowione w art. 107 ust. 1 Traktatu. Po pierwsze dlatego, że środek obejmuje gwarancję państwa na korzyść Bank of Greece, w związku z czym to państwo poniesie wszelkie straty. Środek zatem obejmuje zasoby państwowe. AWP umożliwia bankom otrzymanie finansowania w czasie, gdy nie mają one dostępu do rynku międzybankowego oraz regularnych operacji refinansujących w ramach Eurosystemu. AWP gwarantowane przez państwo przyznaje zatem bankowi korzyść. Ponieważ AWP gwarantowane przez państwo ogranicza się do sektora bankowego, środek ten jest selektywny. AWP gwarantowane przez państwo zakłóca konkurencję, gdyż umożliwia bankowi kontynuowanie działalności na rynku, pozwala mu uniknąć niewywiązania się z zobowiązań i konieczności opuszczenia rynku. Mając na uwadze, że bank prowadzi działalność w innych państwach członkowskich, a instytucje finansowe z innych państw członkowskich prowadzą działalność w Grecji lub mogą być zainteresowane prowadzeniem działalności w Grecji, korzyść przyznana bankowi wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi.
- (214) Na podstawie powyższych okoliczności Komisja stwierdza, że AWP gwarantowane przez państwo (środek L2) stanowi pomoc państwa. Kwota AWP gwarantowanego przez państwo różniła się na przestrzeni czasu. W dniu 31 grudnia 2012 r. wynosiło około 31,4 mld EUR. Po gwałtownym spadku w 2013 r. na koniec tego roku wyniosło zaledwie 750 mln EUR.

7.1.3. Istnienie pomocy w środkach przyznanych za pośrednictwem HFSF

7.1.3.1. Pierwsze dokapitalizowanie pomostowe (środek B1)

- (215) W sekcji 5.1 decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie Piraeus Bank Komisja już stwierdziła, że pierwsze dokapitalizowanie pomostowe stanowi pomoc państwa. Otrzymany kapitał wynosił 4,7 mld EUR.

7.1.3.2. Drugie dokapitalizowanie pomostowe (środek B2)

- (216) Środek B2 wdrożono z wykorzystaniem zasobów HFSF, które obejmują zasoby państwowe, jak wyjaśniono w motywie 65 decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie Piraeus Bank.

⁽⁸⁷⁾ Zob. przypis 4.

⁽⁸⁸⁾ Plan restrukturyzacji przedłożony w dniu 25 czerwca 2014 r., s. 51.

⁽⁸⁹⁾ Zob. decyzja o wszczęciu postępowania w sprawie Piraeus Bank, motyw 41.

- (217) Jeśli chodzi o występowanie korzyści, środek B2 zwiększył współczynnik kapitałowy banku do poziomu, który umożliwił bankowi kontynuację działalności na rynku oraz dostęp do finansowania w ramach Eurosystemu. Ponadto na wynagrodzenie wynikające ze środka B2 składały się narosłe odsetki od obligacji EFSF i dodatkowa opłata w wysokości 1 %. Ponieważ wynagrodzenie to jest wyraźnie niższe od wynagrodzenia z tytułu podobnych instrumentów kapitałowych na rynku, bank z pewnością nie mógłby pozyskać takiego kapitału na takich warunkach na rynku. Środek B2 przyznał zatem bankowi korzyść z zasobów państwa. Mając na uwadze, że środek udostępniono wyłącznie bankowi, ma on charakter selektywny.
- (218) Środek B2 umocnił pozycję banku, dostarczając mu zasobów finansowych koniecznych do dalszego spełniania wymogów kapitałowych, prowadząc tym samym do zakłócenia konkurencji. Mając na uwadze, że bank prowadzi działalność na rynkach bankowych w innych państwach członkowskich, a instytucje finansowe z innych państw członkowskich prowadzą działalność w Grecji lub mogą być zainteresowane prowadzeniem działalności w Grecji, środek B2 wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi.
- (219) Komisja uważa, że środek B2 stanowi pomoc państwa. Został zgłoszony jako pomoc przez władze krajowe. Otrzymany kapitał wynosił 1 553 mln EUR.

7.1.3.3. *Pisemne zobowiązanie (środek B3)*

- (220) Za sprawą środka B3 HFSF zobowiązał się przekazać dodatkowy kapitał konieczny do sfinalizowania dokapitalizowania banku w kwocie wymaganej przez Bank of Greece w ramach testu warunków skrajnych 2012. HFSF otrzymuje swoje zasoby od państwa. Pisemne zobowiązanie dotyczy zatem zasobów państwowych. Okoliczności, w jakich HFSF może przyznać wsparcie instytucjom finansowym dokładnie określa prawo, które również przewiduje ograniczenia w odniesieniu do tych okoliczności. Wykorzystanie tych zasobów państwa można zatem przypisać państwu. HFSF zobowiązał się przekazać dodatkowy kapitał w maksymalnej kwocie 1 082 mln EUR.
- (221) Pisemne zobowiązanie przyznawało bankowi korzyść, ponieważ dawało deponentom pewność, że bank będzie w stanie zgromadzić całą potrzebną mu kwotę kapitału, czyli HFSF przekaze bankowi kapitał, którego ten nie pozyskałby na rynku. Zobowiązanie to ułatwiło też pozyskanie prywatnego kapitału na rynku, ponieważ inwestorzy mieli pewność, że jeżeli bank nie zgromadzi części kapitału na rynku, otrzyma ją od HFSF. Żaden prywatny inwestor nie zgodziłby się złożyć zobowiązania bez znajomości warunków dokapitalizowania, a bank nie miał wówczas dostępu do rynków kapitałowych. Korzyść ta jest selektywna, ponieważ nie przyznano jej wszystkim bankom, które prowadzą działalność w Grecji.
- (222) Mając na uwadze, że bank prowadzi działalność w innych państwach członkowskich, a instytucje finansowe z innych państw członkowskich prowadzą działalność w Grecji lub mogą być zainteresowane prowadzeniem działalności w Grecji, środek B3 również może wpływać na wymianę handlową między państwami członkowskimi i zakłócać konkurencję.
- (223) Środek B3 stanowi zatem pomoc i został zgłoszony przez władze greckie jako pomoc państwa.

7.1.3.4. *Udział HFSF w dokapitalizowaniu wiosennym 2013 w celu pokrycia zapotrzebowania kapitałowego stwierdzonego w teście warunków skrajnych 2013 (środek B4)*

- (224) Udział HFSF w dokapitalizowaniu wiosennym 2013 w celu pokrycia zapotrzebowania kapitałowego stwierdzonego w teście warunków skrajnych 2012 (środek B4) to częściowe przekształcenie pierwszego i drugiego dokapitalizowania (środki B1 i B2) w dokapitalizowanie stałe w kwocie 5 891 mln EUR w akcjach zwykłych. Ponieważ środek B4 stanowi częściowe przekształcenie pomocy już przyznanej, nadal dotyczy zasobów państwowych, ale nie zwiększa nominalnej kwoty pomocy. Dana nominalna wartość pomocy zwiększa jednak korzyść banku (zakłócając tym samym w większym stopniu konkurencję), ponieważ stanowi dokapitalizowanie stałe, a nie tymczasowe jak w przypadku środków B1 i B2.
- (225) Komisja zauważa, że wsparcia takiego nie udzielono wszystkim bankom prowadzącym działalność w Grecji. W kwestii zakłóceń konkurencji i wpływu na wymianę handlową Komisja przykładowo zwraca uwagę na fakt, że pomoc pozwoliła bankowi kontynuować operacje w innych państwach członkowskich. Likwidacja banku doprowadziłaby do zakończenia działalności za granicą w drodze likwidacji tych działań lub ich sprzedaży. Ponadto w Grecji prowadziły działalność niektóre banki z innych państw członkowskich. Środek zakłóca zatem konkurencję i wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi. W związku z tym Komisja uważa, że środek B4 stanowi pomoc państwa.

7.1.3.5. *Wnioski dotyczące środków B1, B2, B3 i B4*

- (226) Środki B1, B2, B3 i B4 stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu. Kwota pomocy państwa zawarta w środkach B1, B2 i B3 wynosi 7 335 mln EUR. Jak wskazano w sekcji 7.1.3.3, z uwagi na fakt, że

w ramach dokapitalizowania wiosennego 2013 bank pozyskał prywatny kapitał w kwocie 1 444 mln EUR, w stałe dokapitalizowanie (środek B4) przekształcono jedynie część pierwszego i drugiego dokapitalizowania pomostowego (środki B1 i B2). Dodatkowy kapitał w kwocie 1 082 mln EUR (środek B3), do przekazania którego zobowiązał się HFSF, nie był konieczny i w związku z tym nie został wypłacony. Kwota, którą wypłacono jako wsparcie ze strony państwa była zatem jedynie sumą pierwszego i drugiego dokapitalizowania pomostowego, wynoszącą 6 253 mln EUR, a część tej pomocy zwrócono w ciągu sześciu miesięcy w trakcie dokapitalizowania wiosennego 2013 (środek B4), ponieważ udział prywatny przekroczył kwotę pisemnego zobowiązania.

- (227) W pkt 31 komunikatu w sprawie restrukturyzacji wskazano, że oprócz bezwzględnej kwoty pomocy Komisja musi uwzględnić pomoc „w stosunku do aktywów banku ważonych ryzykiem”. Środki B1, B2 i B3 przyznano w ciągu jednego roku, od kwietnia 2012 r. do maja 2013 r. W okresie tym aktywa banku ważne ryzykiem bardzo wzrosły za sprawą kolejnych przejęć. Rodzi się zatem pytanie co do stopnia wykorzystania aktywów ważonych ryzykiem, a dokładniej – czy pomoc państwa należy oceniać przez odniesienie do aktywów ważonych ryzykiem według stanu z początku lub z końca danego okresu. Środki B1, B2 i B3 mają na celu pokrycie zapotrzebowania kapitałowego określonego przez Bank of Greece w marcu 2012 r. (test warunków skrajnych 2012). Ujmując inaczej, zapotrzebowanie kapitałowe, któremu miały sprostać dane środki pomocy państwa, istniało już w marcu 2012 r. Komisja uważa zatem, że kwotę pomocy zawartą w środkach B1, B2 i B3 należy porównać z aktywami banku ważonymi ryzykiem według stanu na dzień 31 marca 2012 r. Przypomina się również, że po marcu 2012 r. i do czasu dokapitalizowania wiosennego 2013 Bank of Greece nie uwzględnił przejęć dokonanych przez greckie banki, by skorygować ich zapotrzebowanie kapitałowe w górę lub w dół. Element ten dodatkowo dowodzi, że środki B1, B2 i B3 były środkami pomocy dobranymi do parametrów banku istniejących na dzień 31 marca 2012 r.
- (228) Pomoc przyznana bankowi stanowiła sumę pierwszego i drugiego dokapitalizowania pomostowego (środki B1 i B2) i kwoty objętej zobowiązaniem HFSF (środek B3), czyli 7 335 mln EUR lub 21,5 % aktywów banku ważonych ryzykiem na dzień 31 marca 2012 r.
- (229) Pomoc wypłacona bankowi stanowiła sumę pierwszego i drugiego dokapitalizowania pomostowego (środki B1 i B2), czyli 6 253 mln EUR lub 18,4 % aktywów banku ważonych ryzykiem na dzień 31 marca 2012 r.
- (230) Z uwagi na fakt, że bank zdołał pozyskać kapitał prywatny, kwota, którą HFSF ostatecznie zasilili bank w formie akcji zwykłych wyniosła 5 891 mln EUR, co stanowi 17,3 % aktywów banku ważonych ryzykiem na dzień 31 marca 2012 r.

7.1.4. Wnioski dotyczące istnienia pomocy i łącznej kwoty pomocy otrzymanej przez bank

- (231) Środki A, B1, B2, B3, B4, L1 i L2 stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu. Środki te podsumowano w tabeli 11.

Tabela 11

Pomoc otrzymana przez bank ogółem

Ref.	Środek	Rodzaj środka pomocy	Kwota pomocy	Pomoc/aktywa ważne ryzykiem
A	Akcje uprzywilejowane	Wsparcie kapita- łowe	750 mln EUR	2,1 %
B1	Pierwsze dokapitalizowanie pomos- towe	Wsparcie kapita- łowe	4 700 mln EUR	13,8 %
B2	Drugie dokapitalizowanie pomos- towe		1 553 mln EUR	4,5 %
B3	Pisemne zobowiązanie		1 082 mln EUR	3,2 %
Pomoc kapitałowa przyznana bankowi ogółem A + B1 + B2 + B3			8 085 mln EUR	23,7 %

Ref.	Środek	Rodzaj środka pomocy	Kwota pomocy	Pomoc/aktywa ważone ryzykiem
Pomoc wypłacona bankowi ogółem A + B1 + B2			7 003 mln EUR	21,6 %
B4	Dokapitalizowanie	Wsparcie kapitałowe	5 891 mln EUR	17,3 %
Pomoc wypłacona bankowi ogółem pomniejszona o pomoc zwróconą w ciągu 6 miesięcy			6 641 mln EUR	19,4 %
Ref.	Środek	Rodzaj środka pomocy	Nominalna kwota pomocy	
L1	Wsparcie na utrzymanie płynności finansowej	Gwarancja Pożyczka obligacyjna	Gwarancje: 9,9 mld EUR Pożyczki obligacyjne: 1,3 mld EUR	
L2	AWP gwarantowane przez państwo	Finansowanie i gwarancja	31,4 mld EUR	
Pomoc na utrzymanie płynności finansowej przyznana bankowi ogółem			42,6 mld EUR	

7.2. PODSTAWA PRAWNA OCENY ZGODNOŚCI

- (232) Jak stwierdzono w motywie 183, podstawą prawną oceny środków pomocy powinien być art. 107 ust. 3 lit. b) Traktatu ⁽⁹⁰⁾.
- (233) Podczas kryzysu finansowego Komisja opracowała kryteria dotyczące zgodności różnego rodzaju środków pomocy. Zasady oceny środków pomocy najpierw ustanowiono w komunikacie bankowym z 2008 r.
- (234) Wskazówki dotyczące środków polegających na dokapitalizowaniu można znaleźć w komunikacie w sprawie dokapitalizowania oraz w komunikacie w sprawie przedłużenia z 2011 r.
- (235) W komunikacie w sprawie restrukturyzacji określono przyjęte przez Komisję podejście do oceny planów restrukturyzacji, zwłaszcza do potrzeby przywrócenia rentowności, w celu zapewnienia odpowiedniego wkładu ze strony beneficjenta oraz ograniczenia zakłóceń konkurencji.
- (236) Ramy te uzupełniono komunikatem bankowym z 2013 r., który ma zastosowanie do środków pomocy zgłoszonych lub przyznanych bez uprzedniego ich zatwierdzenia przez Komisję po dniu 31 lipca 2013 r.

7.2.1. Podstawa prawna oceny zgodności wsparcia na utrzymanie płynności finansowej (środek L1)

- (237) Otrzymane już przez bank wsparcie na utrzymanie płynności finansowej ostatecznie zatwierdzono za sprawą kolejnych decyzji zatwierdzających środki objęte programem wsparcia finansowego banków greckich oraz ich kolejnych zmian i przedłużeń ⁽⁹¹⁾. Jakikolwiek wsparcie na utrzymanie płynności finansowej banku będzie mogło być przyznawane w ramach programu, który Komisja w należyty sposób zatwierdzi. Przed przyznaniem takiej pomocy Komisja będzie musiała zatwierdzić jej warunki, zatem pomoc taka nie wymaga dokładniejszej oceny w ramach niniejszej decyzji.

7.2.2. Podstawa prawna oceny zgodności akcji uprzywilejowanych (środek A)

- (238) Dokapitalizowane w formie akcji uprzywilejowanych (środek A) z 2009 r. przyznano w ramach środka polegającego na dokapitalizowaniu, objętego programem wsparcia finansowego banków greckich, który zatwierdzono w 2008 r. na podstawie komunikatu bankowego z 2008 r. Nie trzeba zatem ponownie oceniać go w kontekście komunikatu bankowego z 2008 r., lecz jedynie w kontekście komunikatu w sprawie restrukturyzacji.

⁽⁹⁰⁾ Zwraca się uwagę również na fakt, że Grecja przyznała pomoc bankowi w ramach programu wsparcia finansowego banków greckich, który Komisja zatwierdziła na podstawie art. 107 ust. 3 lit. b) Traktatu, jak również za pośrednictwem HFSF, którego utworzenie Komisja również zatwierdziła decyzją.

⁽⁹¹⁾ Zob. przypis 6.

7.2.3. Podstawa prawna oceny zgodności AWP gwarantowanego przez państwo (środek L2)

- (239) Zgodność AWP gwarantowanego przez państwo (środek L2) należy najpierw ocenić na podstawie komunikatu bankowego z 2008 r. oraz komunikatu w sprawie przedłużenia z 2011 r. Każde AWP gwarantowane przez państwo przyznane bez uprzedniego zatwierdzenia przez Komisję po 31 lipca 2013 r. podlega komunikatowi bankowemu z 2013 r.

7.2.4. Podstawa prawna oceny zgodności dokapitalizowań przez HFSF (środki B1, B2, B3 i B4)

- (240) Zgodność dokapitalizowań przez HFSF (środki B1, B2, B3 i B4), zwłaszcza w kontekście wynagrodzenia, należy najpierw ocenić na podstawie komunikatu bankowego z 2008 r., komunikatu w sprawie dokapitalizowania oraz komunikatu w sprawie przedłużenia z 2011 r. W decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie Piraeus Bank Komisja poddała w wątpliwość zgodność środka B1 z tymi komunikatami. Ponieważ środki te wdrożono przed 1 sierpnia 2013 r., nie podlegają one komunikatowi bankowemu z 2013 r. Zgodność dokapitalizowań przez HFSF (środki B1, B2, B3 i B4) należy również ocenić na podstawie komunikatu w sprawie restrukturyzacji.

7.3. ZGODNOŚĆ ŚRODKA L2 Z KOMUNIKATEM BANKOWYM Z 2008 r., KOMUNIKATEM W SPRAWIE DOKAPITALIZOWANIA ORAZ Z KOMUNIKATEM W SPRAWIE PRZEDŁUŻENIA Z 2011 r.

- (241) Aby pomoc była zgodna na podstawie art. 107 ust. 3 lit. b) Traktatu, musi spełniać ogólne kryteria zgodności:
- (242) Ponieważ banki greckie zostały pozbawione dostępu do rynków międzybankowych i całkowicie uzależnione od finansowania przez bank centralny, co wskazano w motywie 37, jak również z uwagi na fakt, że bank nie mógł pożyczyć wystarczającej kwoty w drodze standardowych operacji refinansujących, aby zapewnić sobie dostateczną płynność finansową i tym samym uchronić się przed niewywiązaniem się z zobowiązań, bank polegał na AWP gwarantowanym przez państwo. Komisja uważa środek L2 za właściwy mechanizm w celu zaradzenia poważnym zaburzeniom, które mogłyby powstać wskutek niewywiązania się z zobowiązań przez bank.
- (243) Z uwagi na fakt, że AWP gwarantowane przez państwo niesie ze sobą stosunkowo wysokie koszty finansowania dla banku, bank dysponuje wystarczającym środkiem zachęty, by nie wykorzystywać tego źródła do finansowania rozwoju swojej działalności. Bank musiał zapłacić odsetki wyższe o [...] pb od standardowych operacji refinansujących w ramach Eurosystemu. Ponadto bank musiał uiścić opłatę gwarancyjną na rzecz państwa w wysokości [...] pb. W konsekwencji łączny koszt AWP gwarantowanego przez państwo jest dla banku dużo wyższy niż zwykłe koszty refinansowania przez EBC. Przede wszystkim różnica między tymi kosztami jest wyższa niż poziom opłaty gwarancyjnej wymagany na podstawie komunikatu w sprawie przedłużenia z 2011 r. Wskutek tego całkowite wynagrodzenie pobierane przez państwo można uznać za dostateczne. Jeśli chodzi o kwotę AWP gwarantowanego przez państwo, Bank of Greece i EBC systematycznie ją weryfikują, uwzględniając przy tym faktyczne potrzeby banku. Ściśle monitorują jej wykorzystanie i dbają, by była ograniczona do niezbędnego minimum. Środek L2 nie skutkuje zatem nadmierną płynnością finansową banku, którą można by wykorzystać w celu finansowania działań zakłócających konkurencję. Jego kwota jest ograniczona do koniecznego minimum.
- (244) Taka dokładna kontrola wykorzystania AWP gwarantowanego przez państwo oraz systematyczne sprawdzanie, czy jego wykorzystanie ogranicza się do minimum, również zapewnia proporcjonalność płynności i nie prowadzi do niepożądanego zakłócenia konkurencji. Komisja zwraca również uwagę na zobowiązanie Grecji, że bank wdroży plan restrukturyzacji ograniczający jego uzależnienie od finansowania przez bank centralny, oraz że bank będzie stosował się do pewnych ograniczeń pod względem postępowania, analizowanych w sekcji 7.6. Czynniki te zapewniają, by uzależnienie od wsparcia na utrzymanie płynności finansowej skończyło się możliwie jak najszybciej i aby pomoc była proporcjonalna.
- (245) W związku z powyższym środek L2 jest zgodny z komunikatem bankowym z 2008 r. oraz komunikatem w sprawie przedłużenia z 2011 r. Z uwagi na fakt, że komunikat bankowy z 2013 r. nie wprowadził dodatkowych wymogów w odniesieniu do gwarancji, środek L2 jest też zgodny z komunikatem bankowym z 2013 r.

7.4. ZGODNOŚĆ ŚRODKÓW B1, B2, B3 I B4 Z KOMUNIKATEM BANKOWYM Z 2008 r., KOMUNIKATEM W SPRAWIE DOKAPITALIZOWANIA, KOMUNIKATEM W SPRAWIE PRZEDŁUŻENIA Z 2011 r. ORAZ Z KOMUNIKATEM BANKOWYM Z 2013 r.

- (246) Jak wskazano w motywie 241 oraz zgodnie z pkt 15 komunikatu bankowego z 2008 r., pomoc uważa się za zgodną na podstawie art. 107 ust. 3 lit. b) Traktatu, jeżeli spełnia ona ogólne kryteria zgodności⁽⁹²⁾:

⁽⁹²⁾ Zob. motyw 41 decyzji Komisji w sprawie NN 51/2008 System gwarancji dla banków w Danii (Dz.U. C 273 z 28.10.2008, s. 2).

- (247) W komunikacie w sprawie dokapitalizowania oraz w komunikacie w sprawie przedłużenia z 2011 r. określono dalsze wytyczne dotyczące poziomu wynagrodzenia wymaganego w odniesieniu do zastrzyków kapitałowych ze strony państwa.

7.4.1. Stosowność środków pomocy

- (248) Komisja uważa, że dokapitalizowania przez HFSF (środki B1, B2, B3 i B4) są stosowne, ponieważ umożliwiają bankowi spełnienie wymogów kapitałowych. Bez dokapitalizowań przez HFSF bank nie mógłby kontynuować swojej działalności i straciłby dostęp do operacji refinansujących EBC.
- (249) Jeśli chodzi o tę kwestię, w decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie Piraeus Bank Komisja zwróciła uwagę, że bank jest jedną z największych instytucji bankowych w Grecji zarówno pod względem udzielanych kredytów, jak i zgromadzonych depozytów. Jest to więc bank o znaczeniu systemowym dla Grecji. Niewywiązane się przez bank z zobowiązań mogłoby zatem skutkować poważnymi zaburzeniami w gospodarce greckiej. W ówczesnej sytuacji instytucje finansowe w Grecji miały problem z dostępem do finansowania. Brak finansowania ograniczał im możliwość udzielania kredytów na rzecz greckiej gospodarki. Niewywiązanie się banku z zobowiązań doprowadziłoby zatem do jeszcze większych zaburzeń. Ponadto środki B1, B2, B3 i B4 były w dużym stopniu podyktowane programem PSI, wyjątkowo nadzwyczajnym i nieprzewidywalnym zdarzeniem, ale nie wynikały ze złego zarządzania czy podjęcia przez bank zbyt wysokiego ryzyka. W związku z tym środki te mają przede wszystkim wyeliminować skutki programu PSI i przyczynić się do utrzymania stabilności finansowej w Grecji.
- (250) W decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie Piraeus Bank Komisja wyraziła wątpliwość, czy niezwłocznie podjęto wszystkie możliwe działania, aby uniknąć ponownego zapotrzebowania banku na pomoc w przyszłości. Jak wskazano w motywach 140 i 141 niniejszej decyzji, Grecja zobowiązała się do wdrożenia szeregu działań związanych z ładem korporacyjnym i operacjami handlowymi banku. Zgodnie z informacjami podanymi w motywach 115, 116 i 117 bank dokonał też znacznej restrukturyzacji swoich działań i wdrożył liczne środki ograniczenia kosztów. Rozwiązało to zatem wątpliwości Komisji.
- (251) W decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie Piraeus Bank Komisja poddała również w wątpliwość istnienie dostatecznych zabezpieczeń na wypadek objęcia banku kontrolą państwa bądź utrzymania kontroli przez prywatnych akcjonariuszy gdyby większościowy pakiet akcji pozostał w posiadaniu państwa. Zobowiązania, o których mowa w motywach 140 i 141 niniejszej decyzji gwarantują realizację operacji kredytowych banku na zasadach komercyjnych oraz chronią codzienną działalność przed ingerencją ze strony państwa. Ochronę interesów państwa jako głównego akcjonariusza przed podejmowaniem nadmiernego ryzyka przez zarząd banku zapewniają też ramy uzgodnione przez HFSF i bankiem regulujące wzajemne stosunki.
- (252) Środki B1, B2, B3 i B4 zapewniają zatem utrzymanie stabilności finansowej w Grecji. Podjęto istotne działania mające minimalizować przyszłe straty oraz uchronić działalność banku przed ryzykiem niewłaściwego zarządzania. Na tej podstawie Komisja stwierdza, że środki B1, B2, B3 i B4 są stosowne.

7.4.2. Konieczność – ograniczenie pomocy do minimum

- (253) Zgodnie z komunikatem bankowym z 2008 r. zastosowanie środka w określonej kwocie i formie musi być konieczne do osiągnięcia celu tego środka. Oznacza to, że zastrzyk kapitałowy musi posiadać minimalną wysokość konieczną do osiągnięcia celu.
- (254) Kwotę wsparcia kapitałowego obliczył Bank of Greece w ramach testu warunków skrajnych z 2012 r., tak aby w okresie 2012–2014 zapewnić utrzymanie współczynnika kapitału podstawowego Tier I banku powyżej określonego poziomu, co odzwierciedlono w tabeli 3. Środki B1, B2, B3 i B4 nie przynoszą zatem bankowi nadmiernego kapitału. Zgodnie z informacjami przedstawionymi w motywie 250 podjęto działania mające ograniczyć ryzyko zapotrzebowania banku na dodatkową pomoc w przyszłości.
- (255) Jeśli chodzi o wynagrodzenie z pierwszego i drugiego dokapitalizowania pomostowego (środki B1 i B2), Komisja przypomina, że przyznano je odpowiednio w maju 2012 r. i grudniu 2012 r. oraz wypłacono w naturze, w formie obligacji EFSF. Od dnia emisji obligacji EFSF do dnia dokapitalizowania wiosennego 2013 HFSF otrzymał wynagrodzenie w formie narosłych odsetek od obligacji EFSF plus opłata w wysokości 1 %⁽⁹³⁾. Jak podkreślono w decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie Piraeus Bank, wynagrodzenie to jest poniżej poziomu 7 %–9 % określonego w komunikacie w sprawie dokapitalizowania. Okres niskiego wynagrodzenia ograniczono jednak do jednego roku w przypadku środka B1 oraz pięciu miesięcy w przypadku środka B2 (czyli do czasu przekształcenia dokapitalizowania pomostowego w standardowe dokapitalizowanie w akcjach zwykłych, czyli środek B4). Chociaż pierwsze i drugie dokapitalizowanie pomostowe nie spowodowało rozwodnienia istniejącego akcjonariatu,

⁽⁹³⁾ Zob. motyw 96: narosłe odsetki liczą się jako dodatkowy wkład HFSF i stąd mniejsza płatność, którą HFSF musiał uiścić na rzecz banku z tytułu dokapitalizowania wiosennego 2013.

dokapitalizowanie wiosenne 2013, polegające na częściowym przekształceniu pierwszego i drugiego dokapitalizowania pomostowego, znacznie rozводniło majątek wcześniejszych akcjonariuszy, których udział w kapitale własnym banku spadł do 2,3 %. Skończyła się zatem nietypowa sytuacja, która miała miejsce od dnia pierwszego dokapitalizowania pomostowego. Rozwiąło to zatem wątpliwości wyrażone w decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie Piraeus Bank.

- (256) Po drugie, mając na uwadze nietypowe źródło problemów banku, czyli straty spowodowane głównie umorzeniem zadłużenia na korzyść państwa (program PSI i wykup długu, które przyniosły znaczną korzyść państwu, zmniejszając zadłużenie) oraz konsekwencjami przedłużającej się recesji w gospodarce krajowej, Komisja może zgodzić się na takie tymczasowe odstępstwo od standardowych wymogów dotyczących wynagrodzenia, określonych w komunikacie w sprawie dokapitalizowania ⁽⁹⁴⁾.
- (257) Jeśli chodzi o środek B3, było to zobowiązanie do zasilenia kapitałem w ramach przyszłego podwyższenia kapitału. Zobowiązanie to, złożone w grudniu 2012 r., można było wdrożyć przez faktyczne zasilenie kapitału w maju–czerwcu 2013 r., zaledwie pięć miesięcy później, kiedy bank dążył do podwyższenia swojego kapitału. Ponieważ bank pozyskał prywatnych inwestorów, HFSF nie był zobowiązany zasilać banku kapitałem objętym zobowiązaniem. Z uwagi na krótki okres obejmujący zobowiązanie do przekazania kapitału oraz z przyczyn określonych w motywie 256, dopuszcza się brak wypłaty wynagrodzenia z tytułu tego zobowiązania.
- (258) Jeśli chodzi o środek B4, zgodnie z pkt 8 komunikatu w sprawie przedłużenia z 2011 r. zastrzyki kapitałowe powinny być subskrybowane z uwzględnieniem wystarczającej obniżki cen akcji, po dostosowaniu do „efektu rozwodnienia”, aby zapewnić rozsądną gwarancję odpowiedniego wynagrodzenia dla państwa. Chociaż środek B4 nie przewidywał znacznej obniżki cen akcji po dostosowaniu do „efektu rozwodnienia”, w rzeczywistości znaczna obniżka teoretycznej ceny bez prawa poboru była niemożliwa ⁽⁹⁵⁾. Przed dokapitalizowaniem wiosennym 2013 kapitalizacja rynkowa banku wynosiła zaledwie kilkaset milionów euro. W tej sytuacji pojawia się pytanie, czy bieżących akcjonariuszy należałoby całkowicie wyeliminować. Komisja zauważa, że cena emisyjna była o 50 % niższa od średniej ceny rynkowej przez ponad pięćdziesiąt dni poprzedzających ustalenie ceny emisyjnej. Komisja zwraca też uwagę na ogrom rozwodnienia istniejącego akcjonariatu, który po dokapitalizowaniu wiosennym 2013 był w posiadaniu zaledwie 2,3 % akcji banku. Jeszcze większy upust od ceny rynkowej miałby zatem niewielki wpływ na wynagrodzenie HFSF. W związku ze szczególną sytuacją opisaną w motywie 256, jak również uwzględniając fakt, że zapotrzebowanie na pomoc w znacznym stopniu wynika z umorzenia zadłużenia na korzyść państwa, Komisja uważa cenę emisyjną akcji subskrybowanych przez państwo za dostatecznie niską.
- (259) HFSF emitował również warranty subskrypcyjne i przyznał po jednym warrancie subskrypcyjnym za każdą nową akcję subskrybowaną przez prywatnego inwestora w ramach dokapitalizowania wiosennego 2013. HFSF przyznał te warranty nieodpłatnie. Jak wyjaśniono w motywie 106, każdy warrant subskrypcyjny obejmuje prawo zakupu 4,48 akcji HFSF w określonych odstępach czasu i w cenie wykonania. Cena wykonania jest równa cenie subskrypcji HFSF powiększonej o roczną i skumulowaną marżę (4 % w pierwszym roku, 5 % w drugim roku, 6 % w trzecim roku, 7 % w czwartym roku i następnie 8 % w stosunku rocznym dla ostatnich sześciu miesięcy). Wynagrodzenie otrzymane przez HFSF z tytułu posiadanych przez niego akcji odpowiada w rzeczywistości tym poziomom. Wynagrodzenie to jest poniżej poziomu 7–9 % określonego w komunikacie w sprawie dokapitalizowania. Ponieważ jednak te warranty subskrypcyjne były podstawowym czynnikiem warunkującym powodzenie emisji praw poboru i plasowania na rynku niepublicznym, zapoczątkowanym przez bank w ramach dokapitalizowania wiosennego 2013, zdaniem Komisji przedmiotowe warranty subskrypcyjne umożliwiły bankowi zmniejszenie kwoty pomocy o 1 444 mln EUR. Istotnie, z uwagi na niski współczynnik kapitałowy banku przed dokapitalizowaniem oraz wysoce niepewną sytuację w tamtym czasie, dostępne wówczas symulacje wskazywały, że bez warrantów subskrypcyjnych zysk prywatnych inwestorów nie byłby dostateczny i nie wzięliby oni udziału. Z przyczyn wymienionych w motywach 249 i 256, mając na uwadze, że w razie wykonania praw z warrantów subskrypcyjnych wynagrodzenie HFSF byłoby minimalne, a MEFP było ukierunkowane na pozyskanie kilku prywatnych inwestorów w celu utrzymania niektórych banków pod prywatnym zarządem i uniknięcia sytuacji, w której cały sektor bankowy pozostawałby pod kontrolą HFSF, Komisja może zgodzić się na takie odstępstwo od standardowych wymogów dotyczących wynagrodzenia, określonych w komunikacie w sprawie dokapitalizowania. Zgoda ta wynika również z faktu, że ustawa o HFSF, ze zmianami wprowadzonymi w marcu 2014 r., nie przewiduje korekty warrantów subskrypcyjnych w przypadku zwiększenia kapitału zakładowego bez praw poboru, natomiast w razie emisji praw poboru dopuszcza się jedynie korektę ceny wykonania warrantu, której można dokonać wyłącznie ex post i tylko do kwoty zrealizowanych zysków ze sprzedaży praw poboru HFSF. Ponadto złożone przez Grecję zobowiązanie, że każdy wykup warrantów emitowanych przez HFSF poprzedzony będzie wnioskiem do Komisji o wydanie zgody, pozwoli Komisji dopilnować, by potencjalny przyszły wykup nie skutkował dalszym zmniejszeniem wynagrodzenia HFSF oraz zwiększeniem wynagrodzenia posiadaczy warrantów.

⁽⁹⁴⁾ Zob. też sekcja 7.5.1.

⁽⁹⁵⁾ Teoretyczna cena bez prawa poboru („TERP”) to powszechnie przyjęta na rynku metoda kwantyfikacji efektu rozwodnienia wynikającego z podniesienia kapitału zakładowego.

- (260) Jeśli chodzi o fakt, że akcje HFSF są bez prawa głosu, Komisja przypomina, że zapotrzebowanie na pomoc nie wynika głównie z podejmowania nadmiernego ryzyka. Ponadto MEFP miało na celu utrzymanie niektórych banków pod prywatnym zarządem. Co więcej, przed podejmowaniem nadmiernego ryzyka przez prywatnych menedżerów w przyszłości chronią ramy regulujące wzajemne stosunki oraz automatyczne przywrócenie praw głosu w razie niewdrożenia planu restrukturyzacji. I wreszcie, PSI oraz wykup w grudniu 2012 r. stanowią pewnego rodzaju wynagrodzenie państwa, którego zadłużenie względem banku zmniejszyło się o kilka miliardów euro. Z tych wszystkich powodów Komisja może zgodzić się, aby HFSF otrzymał akcje bez prawa głosu. W związku z powyższym Komisja stwierdza, że środek B4 był konieczny.
- (261) Podsumowując, środki B1, B2, B3 i B4 w określonej kwocie i formie są konieczne jako pomoc na ratowanie.

7.4.3. Proporcjonalność – środki ograniczające negatywne efekty zewnętrzne

- (262) Bank otrzymał pomoc państwa w bardzo wysokiej kwocie. Sytuacja ta może zatem skutkować poważnym zakłóceniem konkurencji. Grecja zobowiązała się jednak do wdrożenia szeregu środków, które mają zapobiegać negatywnym efektom zewnętrznym. Przede wszystkim zobowiązania te gwarantują, że operacje banku będą realizowane na zasadzie komercyjnej, jak wyjaśniono w motywach 136 i 137. Zobowiązania Grecji obejmowały również zakaz nabywania oraz szereg operacji zbycia, jak opisano w motywach 138, 139 i 143. Ograniczenia zakłóceń konkurencji zostaną poddane dalszej ocenie w sekcji 7.6.
- (263) W banku mianowano powiernika monitorującego w celu monitorowania prawidłowego wywiązywania się z zobowiązań w zakresie ładu korporacyjnego i operacji handlowych. Pozwoli to uniknąć niekorzystnych zmian w praktykach handlowych banku i tym samym ograniczyć potencjalne negatywne efekty zewnętrzne.
- (264) I w końcu, w dniu 25 czerwca 2014 r. przedłożono Komisji nowy kompleksowy plan restrukturyzacji. Plan restrukturyzacji zostanie poddany ocenie w sekcji 7.6.
- (265) Podsumowując, rozwiąło to wątpliwości wyrażone w decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie Piraeus Bank. Środki B1, B2, B3 i B4 są proporcjonalne w świetle pkt 15 komunikatu bankowego z 2008 r.

7.4.4. Wnioski dotyczące zgodności dokapitalizowań przez HFSF z komunikatem bankowym z 2008 r., komunikatem w sprawie dokapitalizowania i komunikatem w sprawie przedłużenia z 2011 r.

- (266) Tym sposobem stwierdzono, że dokapitalizowania przez HFSF (środki B1, B2, B3 i B4) są stosowne, konieczne i proporcjonalne w świetle pkt 15 komunikatu bankowego z 2008 r., komunikatu w sprawie dokapitalizowania oraz komunikatu w sprawie przedłużenia z 2011 r. Środki B1, B2, B3 i B4 są zatem zgodne z komunikatem bankowym z 2008 r., komunikatem w sprawie dokapitalizowania oraz z komunikatem w sprawie przedłużenia z 2011 r.

7.5. ZGODNOŚĆ OPERACJI NABYCIA PRZENIESIONYCH DZIAŁAŃ ATE, GENIKI, PRZENIESIONYCH DZIAŁAŃ CYPRYJSKICH ORAZ MBG Z KOMUNIKATEM W SPRAWIE RESTRUKTURYZACJI

- (267) Punkt 23 komunikatu w sprawie restrukturyzacji określa, że bank otrzymujący pomoc nie może finansować z pomocy państwa zakupu innych przedsiębiorstw, chyba że jest to konieczne w celu przywrócenia rentowności przedsiębiorstwa. Ponadto pkt 40 i 41 komunikatu w sprawie restrukturyzacji określają, że banki nie powinny wykorzystywać pomocy państwa na zakup konkurencyjnych przedsiębiorstw, chyba że transakcje kupna stanowią część procesu konsolidacji koniecznego do przywrócenia stabilności finansowej lub zapewnienia skutecznej konkurencji. Poza tym zakup może zagrażać przywróceniu rentowności lub je komplikować. Komisja musi zatem ocenić, czy dokonane przez bank transakcje zakupu można uznać za zgodne z komunikatem w sprawie restrukturyzacji.

7.5.1. Zgodność nabycia przeniesionych działań ATE z komunikatem w sprawie restrukturyzacji

7.5.1.1. Wpływ nabycia przeniesionych działań ATE na długoterminową rentowność banku

- (268) Nabycie przeniesionych działań ATE przyniosło bankowi dużą pulę depozytów i dużo niższą kwotę kredytów netto ⁽⁹⁶⁾. Przyczyniło się zatem do znacznego zmniejszenia bardzo wysokiego wskaźnika kredytów do depozytów banku.

⁽⁹⁶⁾ Zob. motyw 55.

(269) Ponadto nabycie zaowocowało znaczną synergią w wielu obszarach, jak synergia kosztów za sprawą ograniczenia liczby oddziałów i pracowników oraz integracji systemów informacyjnych, synergia finansowania i synergia przychodów.

(270) Nabycie jest zatem bardzo korzystne w kategoriach przywrócenia długoterminowej rentowności banku.

7.5.1.2. Wpływ nabycia przeniesionych działań ATE na kwotę pomocy potrzebną bankowi

(271) Zgodnie z pkt 23 komunikatu w sprawie restrukturyzacji pomocy restrukturyzacyjnej nie należy przeznaczać na nabycie innych przedsiębiorstw, ale wyłącznie w celu pokrycia kosztów restrukturyzacji koniecznych do przywrócenia rentowności banku.

(272) Kwotę zapłaconą przez bank z tytułu nabycia przeniesionych działań ATE ustalono na 0,6 % wartości przeniesionych depozytów i wyniosła ona w przybliżeniu 95 mln EUR. W czasie nabycia odpowiadała ona 0,02 % łącznych aktywów banku. Kwotę tę można zatem uznać za niewielką, ale nie bez znaczenia.

(273) Nabycie przeniesionych działań ATE zasadniczo poprawiło bardzo słabą płynność banku i poprawiło jego sytuację, jeśli chodzi o rentowność. Komisja przypomina, że [...]. W związku z powyższym można uznać, że nabycie i niska cena zakupu miały zasadnicze znaczenie dla przywrócenia długoterminowej rentowności banku i podlegają odstępstwu przewidzianemu w pkt 23 komunikatu w sprawie restrukturyzacji.

7.5.1.3. Zakłócający wpływ nabycia przeniesionych działań ATE na konkurencję

(274) Zgodnie z pkt 39 i 40 komunikatu w sprawie restrukturyzacji pomoc państwa nie powinna być wykorzystywana ze szkodą dla przedsiębiorstw, które nie otrzymują takiej pomocy, a zwłaszcza nie może być wykorzystywana na zakup przedsiębiorstw konkurencyjnych. Punkt 41 komunikatu w sprawie restrukturyzacji określa również, że transakcje kupna mogą zostać zatwierdzone, jeśli stanowią część procesu konsolidacyjnego koniecznego do przywrócenia stabilności finansowej lub do zapewnienia skutecznej konkurencji. W takiej sytuacji transakcja nabycia powinna być uczciwa, a nabycie powinno gwarantować warunki skutecznej konkurencji na właściwym rynku.

(275) Dokonując przeglądu rentowności wszystkich banków greckich na początku 2012 r., Bank of Greece uznał, że ATE nie może samodzielnie zapewnić sobie rentowności. Ponadto Bank of Greece analizował różne alternatywne rozwiązania dla ATE (np. likwidację) i stwierdził, że najatrakcyjniejszą ze wszystkich opcji jest sprzedaż przeniesionych działań ATE, ponieważ ograniczy ona ryzyko egzekucji i zminimalizuje koszty po stronie Grecji. Nabycie można zatem uznać za element procesu konsolidacji, który jest konieczny do przywrócenia stabilności finansowej, o którym mowa w pkt 41 komunikatu w sprawie restrukturyzacji.

(276) Ponadto oferty nabycia przeniesionych działań ATE nie przedstawił żaden oferent, który nie korzysta z pomocy.

(277) I w końcu, mając na uwadze, że transakcję nabycia przeniesionych działań ATE zatwierdził Grecki Urząd ds. Konkurencji⁽⁹⁷⁾, można założyć, iż rezultaty tej transakcji sprzedaży nie zagrażają skutecznej konkurencji w Grecji.

(278) Nabycie przeniesionych działań ATE jest zatem zgodne z sekcją 4 komunikatu w sprawie restrukturyzacji.

7.5.1.4. Wnioski dotyczące nabycia przeniesionych działań ATE

(279) Podsumowując, stwierdza się, że w związku z wyjątkową sytuacją greckich banków oraz specyficznym charakterem nabycia przeniesionych działań ATE, przedmiotowa transakcja nabycia jest zgodna z wymogami ustanowionymi w komunikacie w sprawie restrukturyzacji.

7.5.2. Zgodność nabycia Geniki z komunikatem w sprawie restrukturyzacji

7.5.2.1. Wpływ nabycia Geniki na długoterminową rentowność banku

(280) Pod względem rentowności operacyjnej nabycie Geniki pomoże bankowi przywrócić długoterminową rentowność. Zgodnie z analizą przedstawioną przez bank w czasie realizacji tej transakcji nabycia, połączenie dwóch banków na tym samym rynku geograficznym doprowadzi do synergii, takiej jak oszczędności kosztów za sprawą zmniejszenia liczby pracowników i zamknięcia oddziałów. Bank przejmie klientów i deponentów Geniki, ograniczając tym samym znacznie koszty dystrybucji.

(281) Jeśli chodzi o poziom płynności, wartość depozytów Geniki przewyższała wartość kredytów netto, zgodnie z informacjami przedstawionymi w motywie 65. Nabycie to zwiększyło zatem poziom płynności banku i pomogło mu zmniejszyć wskaźnik kredytów do depozytów. Ponadto Geniki był odpowiednio kapitalizowany zanim został przejęty przez bank. Nabycie nie powinno zatem skutkować przyszłym zapotrzebowaniem kapitałowym banku.

⁽⁹⁷⁾ http://www.epant.gr/apofasi_details.php?Lang=gr&id=345&nid=689

- (282) W związku z powyższym nabycie jest bardzo korzystne dla przywrócenia długoterminowej rentowności banku.

7.5.2.2. Wpływ nabycia Geniki na kwotę pomocy potrzebną bankowi

- (283) Zgodnie z pkt 23 komunikatu w sprawie restrukturyzacji pomocy restrukturyzacyjnej nie należy przeznaczać na nabycie innych przedsiębiorstw, ale wyłącznie w celu pokrycia kosztów restrukturyzacji koniecznych do przywrócenia rentowności banku. Chociaż nabycie w tym przypadku pozytywnie wpływa na rentowność banku, nie jest konieczne w celu przywrócenia jego rentowności w rozumieniu pkt 23 komunikatu w sprawie restrukturyzacji.
- (284) Bank zapłacił jednak zaledwie 1 mln EUR za Geniki, co uznaje się za bardzo niską kwotę. Ponadto Geniki był odpowiednio kapitalizowany, a Société Générale spełnił warunek transakcji, zasilając bank znacznym kapitałem⁽⁹⁸⁾.
- (285) Komisja stwierdza, że w związku ze szczególnym charakterem transakcji (nabycie za bardzo niską cenę w pełni skapitalizowanego banku oraz zastrzyk kapitałowy sprzedawcy na rzecz banku), nabycie nie zwiększa zapotrzebowania kapitałowego banku i tym samym przejęcie Geniki nie jest w drodze wyjątku sprzeczne z zasadą ograniczenia pomocy do koniecznego minimum.

7.5.2.3. Zakłócający wpływ nabycia Geniki na konkurencję

- (286) Jak stwierdzono w motywie 274, zgodnie z pkt 39 i 40 komunikatu w sprawie restrukturyzacji pomoc państwa nie powinna być wykorzystywana ze szkodą dla przedsiębiorstw, które nie otrzymują takiej pomocy, a zwłaszcza nie może być wykorzystywana na zakup konkurencyjnych przedsiębiorstw, z wyjątkiem szczególnych okoliczności.
- (287) Dokonując przeglądu rentowności wszystkich banków greckich na początku 2012 r., Bank of Greece uznał, że Geniki nie może samodzielnie zapewnić sobie rentowności. Geniki generował duże straty dla Société Générale, który w związku z tym chciał go sprzedać, a jeśli sprzedaż byłaby niemożliwa, rozważał sposoby doprowadzenia do jego upadłości. Nabycie można zatem uznać za element procesu konsolidacji, który jest konieczny do przywrócenia stabilności finansowej, o którym mowa w pkt 41 komunikatu w sprawie restrukturyzacji.
- (288) Ponadto oferty nabycia Geniki nie przedstawił żaden oferent, który nie korzysta z pomocy. Bank nie wyparł zatem żadnego oferenta, który nie korzystał z pomocy.
- (289) Oprócz tego, mając na uwadze, że transakcję nabycia zatwierdził Grecki Urząd ds. Konkurencji⁽⁹⁹⁾, można założyć, iż rezultaty tej transakcji sprzedaży nie zagrażają skutecznej konkurencji w Grecji.
- (290) I w końcu, cena zakupu była bardzo niska. W związku z tym nie można uznać, że bank wykorzystał pomoc państwa na sfinansowanie zakupu. W świetle powyższych rozważań można stwierdzić, że nabycie Geniki stanowi odstępstwo przewidziane w pkt 41 komunikatu w sprawie restrukturyzacji.

7.5.2.4. Wnioski dotyczące nabycia Geniki

- (291) Podsumowując, stwierdza się, że w związku z wyjątkową sytuacją greckich banków oraz specyficznym charakterem nabycia Geniki, przedmiotowa transakcja nabycia jest zgodna z wymogami ustanowionymi w komunikacie w sprawie restrukturyzacji.

7.5.3. Zgodność nabycia przeniesionych działań cypryjskich z komunikatem w sprawie restrukturyzacji

7.5.3.1. Wpływ nabycia przeniesionych działań cypryjskich na długoterminową rentowność banku

- (292) Nabycie przeniesionych działań cypryjskich przyczynia się do przywrócenia długoterminowej rentowności banku.
- (293) Zgodnie z analizą przedstawioną przez bank w czasie realizacji transakcji nabycia, transakcja ta zaowocuje znaczną synergią w wielu obszarach, jak synergia kosztów w drodze oszczędności związanych z administracją i personelem, jak również znaczną poprawą w obszarze kosztów depozytów. Od czasu przejęcia bank w pełni zintegrował greckie operacje trzech banków cypryjskich, zastosował swą markę we wszystkich oddziałach trzech banków cypryjskich i poczynił już znaczne postępy w racjonalizacji sieci.
- (294) Portfele kredytowe greckich operacji trzech banków cypryjskich były dobrze zabezpieczone. Bank nabył te kredyty za cenę dużo niższą niż ich nominalna kwota: cenę zakupu obniżono, aby odzwierciedlić przyszłe straty szacowane przez PIMCO w ramach testu warunków skrajnych. Ryzyko strat kredytowych przewyższających te, które odzwierciedlono w niskiej cenie zakupu, jest zatem ograniczone.

⁽⁹⁸⁾ Zob. motyw 68.

⁽⁹⁹⁾ http://www.epant.gr/news_details.php?Lang=en&id=89&nid=497

- (295) Bank nabył też dużą pulę depozytów, prawie tak dużą jak pula przejętych kredytów netto. Zwiększył zatem poziom swojej płynności.
- (296) W związku z powyższym nabycie jest bardzo korzystne dla przywrócenia długoterminowej rentowności banku.

7.5.3.2. Wpływ nabycia przeniesionych działań cypryjskich na kwotę pomocy potrzebnej bankowi

- (297) Zgodnie z pkt 23 komunikatu w sprawie restrukturyzacji pomocy restrukturyzacyjnej nie należy przeznaczać na nabycie innych przedsiębiorstw, ale wyłącznie w celu pokrycia kosztów restrukturyzacji koniecznych do przywrócenia rentowności banku.
- (298) Zgodnie z analizą przedstawioną w sekcji 7.3 pomoc miała na celu pokrycie zapotrzebowania kapitałowego nabywcy przeniesionych działań cypryjskich, ponieważ ich przejęcie służyło utrzymaniu stabilności finansowej w Grecji. Kwota, którą bank ostatecznie zapłacił z tytułu nabycia przeniesionych działań cypryjskich, była dużo niższa od wartości księgowej przejętego portfela. Była nawet niższa od wartości kredytów po jej skorygowaniu w dół w celu odzwierciedlenia przyszłych strat kredytowych szacowanych przez PIMCO w ramach testu warunków skrajnych. Cenę nabycia można zatem uznać za ujemną. Za takim wnioskiem przemawia fakt, że nabywając przeniesione działania cypryjskie, bank zaksięgował dużą ujemną wartość firmy, co zwiększyło jego kapitał.
- (299) Jeżeli jednak nawet przyjąć, że bank zapłacił cenę dodatnią, Komisja zauważa, że jako warunek konieczny nabycia HFSF zobowiązał się wobec nabywcy do zasilenia jego kapitału kwotą równą cenie zakupu. HFSF wywiązał się z tego zobowiązania w ramach dokapitalizowania wiosennego 2013. Zgodnie z wyjaśnieniem w sekcji 6.2.1 zastrzyk kapitałowy stanowi pomoc na rzecz przeniesionych działań cypryjskich, a nie banku. Nabycie nie skutkowało zatem zapotrzebowaniem banku na dodatkową pomoc państwa.
- (300) Stwierdza się, że z uwagi na nietypowe warunki (niska cena zakupu i zobowiązanie HFSF do zastrzyku kapitałowego w kwocie równej cenie zakupu w ramach procesu podwyższenia kapitału) nabycie przeniesionych działań cypryjskich nie jest w drodze wyjątku sprzeczne z zasadą ograniczenia pomocy do koniecznego minimum.

7.5.3.3. Zakłócający wpływ nabycia przeniesionych działań cypryjskich na konkurencję

- (301) Jak stwierdzono w motywie 274, zgodnie z pkt 39 i 40 komunikatu w sprawie restrukturyzacji pomoc państwa nie powinna być wykorzystywana ze szkodą dla przedsiębiorstw, które nie otrzymują takiej pomocy, a zwłaszcza nie może być wykorzystywana na zakup konkurencyjnych przedsiębiorstw, z wyjątkiem szczególnych okoliczności.
- (302) Sprzedaż greckich operacji banków cypryjskich miała chronić stabilność greckiego systemu bankowego oraz zapewnić bankom cypryjskim możliwość sprzedaży tych operacji przed ewentualną utratą ich wartości. Nabycie można zatem uznać za element procesu konsolidacji, który jest konieczny do przywrócenia stabilności finansowej, o którym mowa w pkt 41 komunikatu w sprawie restrukturyzacji.
- (303) Ponadto oferty nabycia trzech banków cypryjskich nie przedstawił żaden oferent, który nie korzysta z pomocy. Procedura sprzedaży była otwarta, przejrzysta i niedyskryminacyjna.
- (304) I w końcu, mając na uwadze, że transakcję nabycia zatwierdził Grecki Urząd ds. Konkurencji⁽¹⁰⁰⁾, można założyć, iż rezultaty tej transakcji sprzedaży nie zagrażają skutecznej konkurencji w Grecji.
- (305) W świetle powyższych rozważań można stwierdzić, że nabycie przeniesionych działań cypryjskich stanowi odstępstwo przewidziane w pkt 41 komunikatu w sprawie restrukturyzacji.

7.5.3.4. Wnioski dotyczące nabycia przeniesionych działań cypryjskich

- (306) Podsumowując, stwierdza się, że w związku z wyjątkową sytuacją greckich banków oraz specyficznym charakterem nabycia przeniesionych działań cypryjskich, przedmiotowa transakcja nabycia jest zgodna z wymogami ustanowionymi w komunikacie w sprawie restrukturyzacji.

7.5.4. Zgodność nabycia MBG z komunikatem w sprawie restrukturyzacji

7.5.4.1. Wpływ nabycia MBG na długoterminową rentowność banku

- (307) Nabycie w pełni dokapitalizowanego MBG przyczynia się do przywrócenia długoterminowej rentowności banku.

⁽¹⁰⁰⁾ http://www.epant.gr/apofasi_details.php?Lang=gr&id=352&nid=713

- (308) Zgodnie z analizą przedstawioną przez bank w czasie realizacji transakcji nabycia, transakcja ta zaowocuje znaczną synergią w wielu obszarach, jak synergia kosztów za sprawą zmniejszenia liczby oddziałów i pracowników oraz synergia wynikająca z niższych kosztów depozytów i przychodów. Bank w międzyczasie dokonał całkowitej integracji MBG.
- (309) Mając ponadto na uwadze, że MBG był odpowiednio kapitalizowany zanim został przejęty przez bank i cena zakupu zapłacona przez bank wyniosła 1 mln EUR, nabycie to nie powinno skutkować przyszłym zapotrzebowaniem kapitałowym banku. Ponadto sprzedawca zobowiązał się w ramach transakcji do zasilenia banku kwotą 400 mln EUR. Zobowiązanie to wdrożono w ramach dokapitalizowania wiosennego 2013, w trakcie którego BCP zasilił bank kwotą 400 mln EUR.
- (310) Stwierdza się zatem, że przedmiotowa transakcja nabycia pozytywnie wpłynęła na przywrócenie długoterminowej rentowności banku, a cena zakupu MBG była na tyle niska, że nie stanowiła przeszkody w ograniczeniu pomocy do koniecznego minimum.

7.5.4.2. Wpływ nabycia MBG na kwotę pomocy potrzebnej bankowi

- (311) Zgodnie z pkt 23 komunikatu w sprawie restrukturyzacji pomocy restrukturyzacyjnej nie należy przeznaczać na nabycie innych przedsiębiorstw, ale wyłącznie w celu pokrycia kosztów restrukturyzacji koniecznych do przywrócenia rentowności banku. Chociaż nabycie w tym przypadku pozytywnie wpływa na rentowność banku, nie jest konieczne w celu przywrócenia jego rentowności w rozumieniu pkt 23 komunikatu w sprawie restrukturyzacji.
- (312) Bank zapłacił jednak zaledwie 1 mln EUR za MBG, co uznaje się za bardzo niską kwotę. Ponadto MBG był odpowiednio kapitalizowany przez BCP i BCP spełnił warunek transakcji, zasilając bank kwotą 400 mln EUR⁽¹⁰¹⁾.
- (313) Stwierdza się, że w związku ze szczególnym charakterem transakcji (nabycie za bardzo niską cenę w pełni skapitalizowanego banku oraz zastrzyk kapitałowy sprzedawcy na rzecz banku) nabycie MBG nie zwiększa zapotrzebowania kapitałowego banku i tym samym przejście MBG nie jest w drodze wyjątku sprzeczne z wymogiem dotyczącym ograniczenia pomocy do minimum.

7.5.4.3. Zakłócający wpływ nabycia MBG na konkurencję

- (314) Jak stwierdzono w motywie 274, zgodnie z pkt 39 i 40 komunikatu w sprawie restrukturyzacji pomoc państwa nie powinna być wykorzystywana ze szkodą dla przedsiębiorstw, które nie otrzymują takiej pomocy, a zwłaszcza nie może być wykorzystywana na zakup konkurencyjnych przedsiębiorstw, z wyjątkiem szczególnych okoliczności.
- (315) Dokonując przeglądu rentowności wszystkich banków greckich na początku 2012 r., Bank of Greece uznał, że MBG nie może samodzielnie zapewnić sobie rentowności. MBG generował duże straty dla BCP, który w związku z tym chciał go sprzedać, a jeśli sprzedaż byłaby niemożliwa, rozważał sposoby doprowadzenia do jego upadłości. Sprzedaż MBG była również elementem planu restrukturyzacji BCP⁽¹⁰²⁾. Nabycie można zatem uznać za element procesu konsolidacji, który jest konieczny do przywrócenia stabilności finansowej, o którym mowa w pkt 41 komunikatu w sprawie restrukturyzacji.
- (316) Ponadto oferty nabycia MBG nie przedstawił żaden oferent, który nie korzysta z pomocy.
- (317) W świetle powyższych rozważań można stwierdzić, że nabycie MBG stanowi odstępstwo przewidziane w pkt 41 komunikatu w sprawie restrukturyzacji.

7.5.4.4. Wnioski dotyczące nabycia MBG

- (318) Podsumowując, stwierdza się, że w związku z wyjątkową sytuacją greckich banków oraz specyficznym charakterem nabycia MBG, przedmiotowa transakcja nabycia jest zgodna z wymogami ustanowionymi w komunikacie w sprawie restrukturyzacji.

7.6. ZGODNOŚĆ ŚRODKÓW A, B1, B2, B3 I B4 Z KOMUNIKATEM W SPRAWIE RESTRUKTURYZACJI

7.6.1. Źródła problemów i konsekwencje dla oceny na podstawie komunikatu w sprawie restrukturyzacji

- (319) Jak wskazano w sekcjach 2.1.1 i 2.1.2, problemy banku spowodowane były głównie greckim długiem państwowym i głęboką recesją gospodarczą w Grecji i południowej Europie. Jeśli chodzi o pierwszy z wymienionych czynników, grecki rząd utracił dostęp do rynków finansowych i ostatecznie zmuszony był negocjować porozumienie z wierzycielami krajowymi i międzynarodowymi – program PSI, który zmniejszył roszczenia wobec państwa o 53,3 %. Ponadto 31,5 % roszczeń wymieniono na nowe GGB o niższej stopie oprocentowania

⁽¹⁰¹⁾ Zob. motyw 80.

⁽¹⁰²⁾ Decyzja Komisji z dnia 30 sierpnia 2013 r. w sprawie SA.34724, „Restrukturyzacja Grupy Banco Comercial Português (BCP)”, dotychczas nieopublikowana.

i dłuższym okresie zapadalności. Nowe GGB państwo odkupiło od greckich banków w grudniu 2012 r. za cenę od 30,2 % do 40,1 % ich nominalnej wartości, doprowadzając tym samym do kolejnej straty w greckich bankach. Oprócz wpływu programu PSI i wykupu długu na pozycję kapitałową, w okresie od 2010 r. do połowy 2012 r. bank odnotował również ogromny odpływ depozytów z powodu zagrożenia wyjściem Grecji ze strefy euro wskutek destabilizującego długu publicznego i recesji gospodarczej.

- (320) Pomoc przyznana bankowi, czyli suma środków B1, B2, B3 i B4 w kwocie 7 335 mln EUR, jest wyższa od straty zaksięgowanej z tytułu programu PSI (5 911 mln EUR).
- (321) Zapotrzebowanie kapitałowe w dużej części wynika ze standardowej ekspozycji instytucji finansowej na ryzyko związane z niewypłacalnością jej państwa. Fakt ten uwydatniono również w motywach 63 i 74 decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie Piraeus Bank. W związku z tym bank nie musi uwzględniać w swoim planie restrukturyzacji zagadnień związanych z pokusą nadużyć w takim stopniu jak inne instytucje finansowe korzystające z pomocy, które skumulowały nadmierne ryzyko. Z uwagi na mniej zakłócający charakter środków pomocy, środki podjęte w celu ograniczenia zakłóceń konkurencji należy proporcjonalnie złagodzić. W związku z tym, że program PSI i wykup długu stanowią umorzenie zadłużenia na korzyść państwa, wynagrodzenie państwa przy dokapitalizowaniu banków może być niższe. Komisja zauważa jednak, że ekspozycja banku na ryzyko związane z niewypłacalnością Grecji była większa niż ekspozycja innych dużych banków greckich⁽¹⁰³⁾. W związku z tym nie wszystkie straty z tytułu GGB można przypisać standardowej ekspozycji instytucji finansowej na ryzyko związane z niewypłacalnością jej państwa.
- (322) Kolejnym źródłem strat banku są straty z tytułu kredytów, których udzielił greckim gospodarstwom domowym i przedsiębiorstwom. Komisja uważa, że straty te wynikają głównie z wyjątkowo głębokiej i przedłużającej się recesji i spadku PKB o około 25 % w okresie pięciu lat i nie są podyktowane ryzykownymi praktykami banku w obszarze udzielania kredytów. W związku z tym pomoc przyznana na pokrycie tych strat nie stwarza pokusy nadużyć, co ma miejsce w przypadku, gdy pomoc chroni bank przed konsekwencjami ryzykownych zachowań w przeszłości. Pomoc jest zatem mniej zakłócająca⁽¹⁰⁴⁾.
- (323) Część zapotrzebowania kapitałowego i strat kredytowych pochodzi jednak od niektórych zagranicznych jednostek zależnych. Testy warunków skrajnych przeprowadzone w 2012 r. w celu określenia zapotrzebowania kapitałowego banku wykazały, że prognozowane straty od kredytów zagranicznych wynosiły w przypadku scenariusza odniesienia 1 314 mln EUR, a w kontekście scenariusza pesymistycznego 1 624 mln EUR. Kilka z tych zagranicznych jednostek zależnych przynosiło w ostatnich latach straty. W 2012 r. straty z działalności międzynarodowej wyniosły 244 mln EUR przed opodatkowaniem⁽¹⁰⁵⁾. Zagraniczne aktywa również stanowiły drenaż płynności.
- (324) W związku z powyższym można uznać, że znaczna część strat oraz zapotrzebowanie na pomoc podlegają pkt 14 komunikatu w sprawie przedłużenia z 2011 r., zgodnie z którym Komisja może złagodzić swoje wymogi. Podobnie zapotrzebowanie na pomoc podyktowane jest wyjątkowo głęboką recesją w Grecji, a nie ryzykownymi praktykami w obszarze udzielania kredytów. Pomoc taka nie skutkuje pokusą nadużyć, wobec czego jest mniej zakłócająca.
- (325) I w końcu, zapotrzebowanie na pomoc wynika po części z podjęcia przez bank ryzyka, jeśli chodzi o znaczny udział w długu państwowym i zagraniczne jednostki zależne.

7.6.2. Rentowność

- (326) Plan restrukturyzacji musi zapewniać instytucji finansowej możliwość odzyskania długoterminowej rentowności do końca okresu restrukturyzacji (sekcja 2 komunikatu w sprawie restrukturyzacji). W tym przypadku ustalono, że okres restrukturyzacji trwa od dnia przyjęcia niniejszej decyzji do dnia 31 grudnia 2018 r.
- (327) Zgodnie z pkt 9, 10 i 11 komunikatu w sprawie restrukturyzacji Grecja przedłożyła kompleksowy i szczegółowy plan restrukturyzacji, zawierający pełne informacje dotyczące modelu prowadzonej przez bank działalności gospodarczej. W planie omówiono również przyczyny trudności, z jakimi boryka się bank, jak również działania podjęte w celu rozwiązania problemów z rentownością, z którymi bank się zмага. W planie omówiono przede wszystkim strategię obroną w celu zabezpieczenia efektywności operacyjnej banku i rozwiązania problemu wysokiego poziomu kredytów zagrożonych, niepewnej płynności i pozycji kapitałowej, jak również działalności zagranicznej, którą w ostatnich latach prowadzono dzięki wsparciu finansowemu i kapitałowemu spółki dominującej.

⁽¹⁰³⁾ Zob. tabela 2.

⁽¹⁰⁴⁾ Zob. pkt 28 komunikatu w sprawie restrukturyzacji oraz motyw 320 decyzji Komisji z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie środków nr C 11/09 (ex NN 53b/2008, NN 2/10 i N 19/10) wdrożonych przez państwo niderlandzkie na rzecz ABN AMRO Group NV (utworzonej w wyniku połączenia Fortis Bank Nederland i ABN AMRO N) (Dz.U. L 333 z 15.12.2011, s. 1).

⁽¹⁰⁵⁾ <http://www.piraeusbankgroup.com/en/investors/financials/presentation-audio-archive>

7.6.2.1. Działalność bankowa w Grecji

- (328) Jeśli chodzi o płynność⁽¹⁰⁶⁾ oraz uzależnienie banku od finansowania przez Eurosystem, plan restrukturyzacji przewiduje ograniczone zwiększenie sumy bilansowej w Grecji i ponowne podwyższenie bazy depozytowej. Uzależnienie od gwarantowanego przez państwo AWP, które już się zmniejszyło, będzie ulegało dalszemu ograniczeniu, co również przyczyni się do zmniejszenia ponoszonych przez bank kosztów finansowania.
- (329) Zobowiązanie dotyczące wskaźnika kredytów do depozytów, o którym mowa w motywie 137, zapewnia stabilność struktury bilansu banku po zakończeniu restrukturyzacji. Poziom płynności banku umocni również sprzedaż papierów wartościowych i innych działań niezwiązanych z podstawową działalnością. Z uwagi na wciąż napięty poziom płynności banku Komisja może przychylić się do wniosku władz greckich, które zwracają się o zgodę na zagwarantowanie bankowi płynności w ramach środków w postaci gwarancji oraz w formie państwowych pożyczek obligacyjnych, przewidzianych w programie wsparcia finansowego banków greckich, jak również w ramach AWP gwarantowanego przez państwo.
- (330) Dążąc do ograniczenia kosztów finansowania, Grecja złożyła również zobowiązanie, że bank nadal będzie obniżał stopy procentowe dla greckich depozytów, o czym mowa w motywie 137. Obniżenie kosztu depozytów będzie podstawowym czynnikiem warunkującym poprawę rentowności banku przed utworzeniem rezerw.
- (331) Od początku kryzysu bank dokonał dużych przejęć, które znacząco przyczyniły się do jego rozrostu i zwiększenia bazy depozytowej. Bank z powodzeniem i w rekordowo krótkim czasie zintegrował przejętą działalność. Obecnie bank zamierza urzeczywistnić wszystkie możliwe synergie wynikające z tych przejęć. Przystąpił do racjonalizowania swojej sieci komercyjnej w Grecji, zmniejszając liczbę oddziałów i pracowników⁽¹⁰⁷⁾. Do roku 2017 całkowite koszty działalności banku w Grecji mają zostać obniżone o kolejne [...] % w stosunku do kosztów z roku 2013. Dążąc do realizacji tego celu, Grecja zobowiązała się, że do dnia 31 grudnia 2017 r. bank ograniczy liczbę posiadanych oddziałów i zatrudnionych w Grecji pracowników odpowiednio do [...] i [...], wskutek czego łączny koszt prowadzenia przez bank działalności na terytorium Grecji wyniesie maksymalnie [...] mld EUR. Planuje się, że na koniec okresu restrukturyzacji wskaźnik kosztów do dochodów wyniesie mniej niż [...] %. Komisja uważa, że plan restrukturyzacji zapewnia efektywność banku w nowym otoczeniu rynkowym.
- (332) Kolejnym obszarem o zasadniczym znaczeniu jest rozwiązanie problemu kredytów zagrożonych, które na dzień 31 grudnia 2013 r. stanowiły 36 % portfela banku.⁽¹⁰⁸⁾ Aby zminimalizować swoje straty, bank planuje umocnić politykę kredytową (limity, pokrycie w zabezpieczeniu) oraz skoncentrować się na działalności podstawowej. Grecja złożyła również zobowiązanie, że bank będzie przestrzegał wysokich standardów w odniesieniu do swojej polityki kredytowej, zarządzając ryzykiem i dążąc do maksymalizowania zysków banku na każdym etapie procesu kredytowego, w tym na etapie restrukturyzacji kredytów, o czym mowa w motywie 141.

7.6.2.2. Ład korporacyjny

- (333) Uwzględniając fakt, że wskutek dokapitalizowania wiosennego 2013 HFSF jest w posiadaniu większościowego pakietu akcji banku, ale z ograniczonym prawem głosu, ład korporacyjny to kolejne zagadnienie, na które należy zwrócić uwagę. Ponadto niektórzy inwestorzy prywatni sprawujący kontrolę nad bankiem również posiadają prawa poboru, w związku z czym mogliby w pełni skorzystać z nagłego wzrostu ceny akcji w okresie restrukturyzacji. Ponieważ sytuacja taka może skutkować pokusą nadużycia, bank i HFSF zawarły w 2013 r. umowę regulującą szczegółowe ramy wzajemnych stosunków. Umowa ta zabezpiecza codzienną działalność banku przed ingerencją najważniejszych akcjonariuszy, zapewniając jednocześnie HFSF możliwość monitorowania realizacji planu restrukturyzacji i uniemożliwiając zarządowi banku podejmowanie nadmiernego ryzyka dzięki wprowadzeniu właściwej procedury konsultacji. Bank zobowiązał się również do dokładnego monitorowania swojej ekspozycji na ryzyko ze strony kredytobiorców powiązanych. Komisja z zadowoleniem przyjmuje fakt, że jeżeli bank nie zrealizuje planu restrukturyzacji, HFSF automatycznie odzyska prawa głosu.

7.6.2.3. Działalność międzynarodowa

- (334) Jak wskazano w motywie 323, międzynarodowa działalność banku w niektórych obszarach doprowadziła w przeszłości do utraty kapitału i płynności banku.
- (335) Plan restrukturyzacji zakłada, że bank będzie nadal zmieniał kierunek, koncentrując się na rynku krajowym. Bank sprzedał już swoją jednostkę zależną w Stanach Zjednoczonych Ameryki. Dążąc do wzmocnienia procesu oceny ryzyka kredytowego oraz zmniejszenia luki w finansowaniu jednostek zależnych, bank przystąpił również do racjonalizowania pozostałych jednostek zależnych. Planuje dalszą racjonalizację sieci w pozostałych jednostkach zależnych, o czym mowa w motywie 130.
- (336) Ogólna wartość aktywów zagranicznych ulegnie zatem w przyszłości zmniejszeniu. Na koniec okresu restrukturyzacji będą one stanowiły [...] część całkowitej sumy bilansowej banku.

⁽¹⁰⁶⁾ Komisja zauważa również, że zapotrzebowanie banku na wsparcie płynnościowe wynika po części z nietypowej formy udziału HFSF w pierwszym i drugim dokapitalizowaniu pomostowym oraz w dokapitalizowaniu wiosennym 2013. W zamian za udział, zamiast środków pieniężnych HFSF przekazał bankowi obligacje EFSF. Bank jest w posiadaniu dużej liczby średnio- i długoterminowych obligacji EFSF, które podwyższają zapotrzebowanie banku na finansowanie, co nie miałyby miejsca gdyby dokapitalizowanie przeprowadzono w oparciu o środki pieniężne. Ta część zapotrzebowania płynnościowego nie wynika ani z niewłaściwego modelu biznesowego ani z nieprawidłowej struktury bilansu. Ulegnie ona automatycznej eliminacji w terminie zapadalności obligacji.

⁽¹⁰⁷⁾ Zob. motyw 116.

⁽¹⁰⁸⁾ Plan restrukturyzacji przedłożony w dniu 25 czerwca 2014 r., s. 132.

- (337) W związku z tym Komisja uważa, że bank zostanie zrestrukturyzowany w wystarczającym stopniu, a ograniczenie działalności zagranicznej pozwoli bankowi uniknąć dodatkowego zapotrzebowania kapitałowego i niedoboru płynności w przyszłości. Zobowiązanie, o którym mowa w motywie 138, dotyczące powstrzymania się od zasilania zagranicznych jednostek zależnych banku znacznymi środkami kapitałowymi, przyczynia się też do zapewnienia, by zagraniczne spółki zależne nie stanowiły zagrożenia dla pozycji kapitałowej czy poziomu płynności banku.

7.6.2.4. Wnioski dotyczące rentowności

- (338) Scenariusz odniesienia, o którym mowa w sekcji 2.4, zakłada, że po zakończeniu okresu restrukturyzacji bank będzie mógł wypracować stopę zwrotu, która umożliwi mu pokrycie wszystkich kosztów i uzyskanie odpowiedniego zwrotu z kapitału własnego z uwzględnieniem profilu ryzyka banku. Jednocześnie prognozuje się również utrzymanie pozycji kapitałowej banku na zadowalającym poziomie.
- (339) I w końcu Komisja zwraca uwagę na scenariusz pesymistyczny, przedstawiony w planie restrukturyzacji banku przedłożonym przez władze greckie. Scenariusz pesymistyczny oparto na założeniach uzgodnionych z HFSF. Uwzględnia się w nim dłuższą i dotkliwszą recesję oraz większą deflację cen nieruchomości. Plan restrukturyzacji dowodzi, że bank w znacznej mierze może oprzeć się skutkom kryzysu, ponieważ zgodnie ze scenariuszem pesymistycznym na koniec okresu restrukturyzacji bank utrzyma rentowność i będzie odpowiednio dokapitalizowany.
- (340) Kwota kapitału dodatkowego uruchomiona w 2014 r., mianowicie 1 750 mln EUR, wystarczy na pokrycie kosztów scenariusza odniesienia testu warunków skrajnych 2013 w okresie restrukturyzacji oraz na spłatę akcji uprzywilejowanych, co bank uczynił w maju 2014 r. ⁽¹⁰⁹⁾. [...] Komisja przypomina, że Bank of Greece wprowadził do scenariusza odniesienia pewne korekty zapotrzebowania kapitałowego, które spowodowały wzrost szacowanego zapotrzebowania kapitałowego w stosunku do zapotrzebowania kapitałowego oszacowanego przez bank w jego własnym scenariuszu odniesienia. Komisja uważa zatem, że podstawowe zapotrzebowanie kapitałowe oszacowane przez Bank of Greece uwzględnia pewien poziom warunków skrajnych. Aby uznać bank za rentowny, Komisja nie wymaga od banku dysponowania kapitałem początkowym na pokrycie zapotrzebowania kapitałowego oszacowanego przez Bank of Greece w scenariuszu warunków skrajnych, ponieważ oszacowana kwota odzwierciedla wysoki poziom warunków skrajnych, natomiast podwyższenie kapitału w marcu 2014 r. dowodzi, że bank odzyskał dostęp do rynków kapitałowych.
- (341) Ponadto na plus należy zaliczyć fakt, że bank nie będzie dokonywał dodatkowych inwestycji w papiery wartościowe nieposiadające statusu inwestycyjnych papierów wartościowych, co pomoże bankowi zabezpieczyć jego pozycję kapitałową i poziom płynności.
- (342) W związku z tym uznano, że przeprowadzona dotychczas restrukturyzacja w połączeniu z dodatkową proponowaną restrukturyzacją wystarczy, aby przywrócić długoterminową rentowność banku.

7.6.3. Wkład własny i podział obciążenia

- (343) Zgodnie z sekcją 3 komunikatu w sprawie restrukturyzacji banki i zainteresowane strony muszą zapewnić możliwie największy wkład w restrukturyzację, aby ograniczyć pomoc do koniecznego minimum. Banki powinny zatem wykorzystać do finansowania restrukturyzacji środki własne, na przykład pochodzące ze sprzedaży aktywów, natomiast zainteresowane strony powinny wziąć na siebie straty banku na tyle, na ile to możliwe.

7.6.3.1. Wkład własny banku: zbycia i cięcie kosztów

- (344) W celu zwiększenia adekwatności kapitałowej i poziomu płynności bank zbył już małe spółki zagraniczne (w Stanach Zjednoczonych) i delewarował część portfela. Plan restrukturyzacji przewiduje delewarowanie działalności zagranicznej banku, o czym mowa w motywach 125–129. Uwzględniając delewarowanie i przeprowadzone już zbycia oraz późniejsze wykonanie zobowiązań dotyczących delewarowania i zbycia spółek zagranicznych, bank zdecydowanie ograniczy swoją obecność geograficzną w [...]. Zmniejszenie zagranicznych aktywów banku znacznie obniży też ryzyko przyszłego zapotrzebowania na pomoc. Przyczynia się zatem do zmniejszenia kwoty pomocy do niezbędnego minimum.
- (345) W celu ograniczenia zapotrzebowania kapitałowego bank powstrzyma się od przeznaczania kapitału na wsparcie lub rozwój zagranicznych jednostek zależnych, o czym mowa w motywie 138. Ponadto zobowiązania podjęte przez Grecję gwarantują, że bank nie będzie dokonywał kosztownych przejęć.
- (346) Jak wskazano w sekcji 2.4.2, bank zaangażował się również w dalekosiężny program obniżania kosztów. Do 2017 r. ponoszone przez bank koszty ulegną dalszemu ograniczeniu. Zmniejszona zostanie liczba pracowników oraz wysokość wynagrodzeń. Grecja zobowiązała się również ograniczyć wysokość wynagrodzeń kadry kierowniczej banku, [...].

⁽¹⁰⁹⁾ Zob. motyw 52.

7.6.3.2. Podział obciążeń w przypadku byłych akcjonariuszy i nowy kapitał uzyskany na rynku

- (347) Majątek byłych akcjonariuszy banku rozdwojono za sprawą ukończonej w 2009 r. emisji akcji z prawem poboru⁽¹¹⁰⁾, a później ponownie poprzez dokapitalizowanie przez HFSF (środek B4) oraz podwyższenie kapitału prywatnego w 2013 r. i w marcu 2014 r. Na przykład zmniejszono pakiet akcji byłych akcjonariuszy banku, w tym także inwestorów odpowiedzialnych za zastrzyk kapitałowy w 2009 r., ze 100 % sprzed dokapitalizowania wiosennego 2013 do zaledwie 2,3 % po dokapitalizowaniu. Ponadto od 2008 r. bank nie wypłacił żadnej dywidendy w środkach pieniężnych. W uzupełnieniu do podziału obciążeń w przypadku byłych akcjonariuszy, od początku kryzysu w 2008 r. bank pozyskał znaczne kwoty kapitału prywatnego, mianowicie 807 mln EUR w 2009 r., 1 444 mln EUR w 2013 r. oraz 1 750 mln EUR w 2014 r.

7.6.3.3. Podział obciążeń w przypadku posiadaczy podporządkowanych instrumentów dłużnych

- (348) Do restrukturyzacji kosztów banku przyczynili się posiadacze jego hybrydowych i podporządkowanych instrumentów dłużnych. Aby wygenerować kapitał, bank podjął pewne działania w obszarze zarządzania pasywami, o których mowa w motywie 134.
- (349) Instrumenty nadal nierozliczone objęto zakazem realizacji kuponów, o którym mowa w motywie 143. W związku z tym Komisja uważa, że zagwarantowano właściwy podział obciążeń w przypadku posiadaczy hybrydowych i podporządkowanych instrumentów dłużnych, spełniając wymogi komunikatu w sprawie restrukturyzacji w tym zakresie.

7.6.3.4. Wnioski dotyczące wkładu własnego i podziału obciążeń

- (350) W porównaniu z całkowitą kwotą dokapitalizowania otrzymanego od państwa, wkład własny banku i podział obciążeń, w szczególności w formie sprzedaży aktywów i ograniczenia portfela kredytów, jest znacznie niższy od poziomu, który Komisja zazwyczaj uznaje za wystarczający. Ograniczenie dotyczy wyłącznie działalności zagranicznej odnoszącej się do konkretnej części banku⁽¹¹¹⁾, a restrukturyzacja nie przewiduje zmniejszenia wielkości portfela kredytów i depozytów w Grecji, który dla odmiany uległ w ostatnim roku drastycznemu zwiększeniu za sprawą przejęć. Komisja uwzględniła jednak elementy, o których mowa w sekcji 7.6.1, w szczególności fakt, że część otrzymanej pomocy kwalifikuje się do odstępstwa ustanowionego w pkt 14 komunikatu w sprawie przedłużenia z 2011 r., na podstawie którego Komisja może zgodzić się na niższy wkład własny i podział obciążeń. Komisja z zadowoleniem przyjmuje również fakt, że w maju 2013 r. bank pozyskał na rynku kwotę 1 444 mln EUR, a w marcu 2014 r. kwotę 1 750 mln EUR [...]. Ponadto kapitał zgromadzony w marcu 2014 r. pozyskano po cenie za akcje równej cenie, w której HFSF dokonał subskrypcji w ramach dokapitalizowania wiosennego 2013 (środek B4). Wysoka cena emisji ograniczyła zatem rozwodnienie kapitału HFSF. Bank spłacił również akcje uprzywilejowane (środek A). Uwzględniając wszystkie te elementy, plan restrukturyzacji można uznać za gwarantujący wdrożenie środków zapewniających wystarczający wkład własny i podział obciążeń, aby pomoc można było ograniczyć do koniecznego minimum.

7.6.4. Środki ograniczające zakłócenia konkurencji

- (351) Komunikat w sprawie restrukturyzacji wymaga, aby plan restrukturyzacji zawierał propozycję środków ograniczających zakłócenia konkurencji i zapewniających konkurencyjność sektora bankowego. Ponadto środki te powinny rozwiązywać również problem pokusy nadużyć i zapewniać, by pomocy państwa nie wykorzystywano do finansowania zachowań antykonkurencyjnych.
- (352) Punkt 31 komunikatu w sprawie restrukturyzacji stanowi, że oceniając kwotę pomocy i wynikające z niej zakłócenia konkurencji, Komisja musi uwzględnić zarówno bezwzględną, jak i względną kwotę otrzymanej pomocy państwa oraz poziom podziału obciążeń i pozycję instytucji finansowej na rynku po restrukturyzacji. W tym miejscu Komisja przypomina, że bank otrzymał od państwa wsparcie kapitałowe równe 23,7 % swoich aktywów ważonych ryzykiem⁽¹¹²⁾. Ponadto w 2010 r. bank otrzymał gwarancje płynności w kwocie 9,9 mld EUR oraz państwowe pożyczki obligacyjne na kwotę 1,3 mld EUR, które łącznie stanowiły niemal 25 % sumy bilansowej banku. Poza tym bank otrzymał AWP gwarantowane przez państwo. W związku z wysoką kwotą pomocy państwa środki ograniczające potencjalne zakłócenia konkurencji są zatem niezbędne. Ponadto bank posiada duży udział w greckim rynku. Nabycie przeniesionych działań ATE, Geniki, MBG i przeniesionych działań cypryjskich zwiększyło udział banku w rynku. Po tych przejęciach udział banku w greckim rynku depozytów wyniósł pod koniec 2013 r. 29 %, natomiast jego udział w rynku kredytów hipotecznych, kredytów konsumenckich i kredytów korporacyjnych wyniósł odpowiednio 25 %, 22 % i 35 % (dla porównania w 2011 r. wyniósł odpowiednio 10 %, 8 %, 8 % i 14 %) ⁽¹¹³⁾.

⁽¹¹⁰⁾ Zob. motyw 132.

⁽¹¹¹⁾ Z przyczyn wyjaśnionych w sekcji 7.1.3.5 wielkość proponowanego wkładu własnego należy porównać z wielkością banku sprzed nabycia przeniesionych działań ATE, Geniki, BCP i przeniesionych działań cypryjskich.

⁽¹¹²⁾ Po uwzględnieniu wyłącznie pomocy faktycznie wypłaconej, najbardziej korzystnej i stąd najbardziej zakłócającej konkurencję, kwota pomocy spada do 19,4 % aktywów banku ważonych ryzykiem.

⁽¹¹³⁾ Plan restrukturyzacji przedłożony w dniu 25 czerwca 2014 r., s. 35.

- (353) Komisja przypomina, że trudności banku w dużym stopniu wynikały z niesprzyjających okoliczności zewnętrznych, takich jak kryzys związany z greckim długiem państwowy i długotrwała recesja, które zakłóciły funkcjonowanie greckiej gospodarki od 2008 r., na co zwrócono już uwagę w motywie 74 decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie Piraeus Bank. Konieczność odniesienia się do zagadnień związanych z pokusą nadużyć jest zatem ograniczona. Jak stwierdzono w sekcji 7.6.1 niniejszej decyzji, zakłócający wpływ środków pomocy jest w świetle tych czynników mniejszy niż konieczność podjęcia środków ograniczających zakłócenia konkurencji. Z tych powodów Komisja może wyjątkowo zgodzić się, aby pomimo wysokiej kwoty pomocy oraz wysokich udziałów w rynku w planie restrukturyzacji nie przewidywać zmniejszenia sumy bilansowej i portfela kredytów w Grecji. Problemem byłoby jednak, gdyby bank, który uzyskał najwyższą kwotę pomocy spośród czterech największych banków greckich oraz ten, który w wyniku przejęć najbardziej się rozrósł w ostatnich kilku latach, nadal rozwijał się w okresie restrukturyzacji w tempie przewyższającym tempo rozwoju rynku, mogąc wyprzeć banki, które otrzymały mniejszą pomoc. Komisja zatem z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie, że bank nie będzie rozwijał się w tempie przewyższającym tempo rozwoju rynku.
- (354) Komisja zwraca jednak uwagę na fakt, że dokapitalizowanie dokonane przez państwo umożliwiło bankowi kontynuowanie działalności na rynkach zagranicznych.
- (355) Komisja zauważa, że oprócz dotychczasowego delewarowania i przeprowadzonej już restrukturyzacji, bank będzie kontynuował restrukturyzację i delewarowanie swoich aktywów zagranicznych do dnia 30 czerwca 2018 r. ⁽¹¹⁴⁾. Ponadto bank zobowiązał się nie wykorzystywać pomocy na finansowanie rozwoju w tych obszarach działalności. Pomoc nie zostanie zatem wykorzystana w sposób zakłócający konkurencję na rynkach zagranicznych.
- (356) Grecja zobowiązała się również, że bank nie będzie dokonywał kosztownych przejęć, zapewniając tym samym, iż bank nie przeznaczy otrzymanej pomocy państwa na nabywanie nowych spółek. Zakaz ten daje większą pewność, że pomoc zostanie przeznaczona wyłącznie w celu wsparcia przywrócenia rentowności działalności bankowej w Grecji, a nie przykładowo na rozwój działalności prowadzonej na rynkach zagranicznych.
- (357) Zobowiązanie do obniżenia stóp procentowych od greckich depozytów z niezwykle wysokich poziomów również gwarantuje, że pomoc nie zostanie przeznaczona na finansowanie destabilizującej strategii gromadzenia depozytów, która zakłócałaby konkurencję na greckim rynku. Tak samo zakłóceniu konkurencji na greckim rynku wskutek stosowania niewłaściwych strategii wyceny kredytów udzielanych klientom zapobiegnie zobowiązanie do wdrożenia restrykcyjnych wytycznych odnoszących się do wyceny nowych kredytów w oparciu o właściwą ocenę ryzyka kredytowego.
- (358) Uwzględniając konkretną sytuację omówioną w sekcji 7.6.1 oraz środki przewidziane w planie restrukturyzacji, Komisja uważa, że stanowią one wystarczające zabezpieczenie ograniczające zakłócenia konkurencji.

7.6.5. Monitorowanie

- (359) Zgodnie z pkt 5 komunikatu w sprawie restrukturyzacji wymagane jest systematyczne przedkładanie sprawozdań umożliwiających Komisji zweryfikowanie prawidłowości realizacji planu restrukturyzacji. Jak stwierdzono w podjętych przez Grecję zobowiązaniach ⁽¹¹⁵⁾, Grecja zagwarantuje, że do zakończenia okresu restrukturyzacji, tj. do dnia 31 grudnia 2018 r., mianowany przez bank za zgodą Komisji powiernik będzie monitorował złożone przez Grecję zobowiązania dotyczące działań restrukturyzacyjnych prowadzonych w Grecji i za granicą oraz ładu korporacyjnego i operacji handlowych. W związku z tym Komisja uważa, że zapewniono właściwe monitorowanie procesu wdrażania planu restrukturyzacji.

7.6.6. Wnioski dotyczące zgodności środków A, B1, B2, B3 i B4 z komunikatem w sprawie restrukturyzacji

- (360) Komisja stwierdza, że plan restrukturyzacji, rozpatrywany w powiązaniu z zobowiązaniami zawartymi w załączniku do niniejszej decyzji, zapewnia przywrócenie długoterminowej rentowności banku, jest wystarczający w kontekście podziału obciążenia i wkładu własnego, stosowny pod względem skompensowania zakłócających konkurencję skutków środków pomocy poddanych analizie w niniejszej decyzji, jak również jest proporcjonalny. Plan restrukturyzacji i zobowiązania przedłożone Komisji spełniają kryteria komunikatu w sprawie restrukturyzacji.

8. PODSUMOWANIE

- (361) Komisja ubolewa, że Grecja bezprawnie wdrożyła środki B2, B3 i B4 bez ich formalnego zgłoszenia i tym samym z naruszeniem przepisów art. 108 ust. 3 Traktatu. Środki te, jak również pozostałe środki analizowane w niniejszej decyzji, można jednak uznać za zgodne z rynkiem wewnętrznym,

⁽¹¹⁴⁾ Zob. załącznik, rozdział II.

⁽¹¹⁵⁾ Zob. motyw 129.

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

1. Wymienione poniżej środki wdrożone przez Grecję stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu:

- a) awaryjne wsparcie płynnościowe przyznane Piraeus Bank SA przez Bank of Greece i gwarantowane przez Grecję (środek L2);
- b) drugie dokapitalizowanie pomostowe w kwocie 1 553 mln EUR, udzielone Piraeus Bank SA przez grecki fundusz stabilności finansowej Hellenic Financial Stability Fund (HFSF) w grudniu 2012 r. (środek B2);
- c) pisemne zobowiązanie na kwotę 1 082 mln EUR udzielone Piraeus Bank SA przez HFSF w dniu 20 grudnia 2012 r. (środek B3);
- d) dokapitalizowane w kwocie 5 891 mln EUR udzielone Piraeus Bank SA przez HSFS wiosną 2013 r. (środek B4); oraz
- e) dokapitalizowane w kwocie 524 mln EUR udzielone Piraeus Bank SA przez HSFS wiosną 2013 r. (środek C).

2. W świetle przedłożonego w dniu 25 czerwca 2014 r. planu restrukturyzacji dotyczącego Grupy Piraeus Bank, do której należy Piraeus Bank SA oraz wszystkie jego jednostki zależne i oddziały, a także zobowiązań złożonych przez Grecję na ten dzień, poniższa pomoc państwa jest zgodna z rynkiem wewnętrznym:

- a) zastrzyk kapitałowy w kwocie 750 mln EUR, udzielony Piraeus Bank SA przez Grecję w maju 2009 r. i grudniu 2011 r. w ramach programu dokapitalizowania (środek A);
- b) awaryjne wsparcie płynnościowe przyznane Piraeus Bank SA przez Bank of Greece i gwarantowane przez Grecję od lipca 2011 r., w kwocie 30,4 mld EUR na dzień 31 grudnia 2012 r. (środek L2);
- c) pierwsze dokapitalizowanie pomostowe w kwocie 4,7 mld EUR udzielone Piraeus Bank SA przez HFSF w maju 2012 r. (środek B1);
- d) drugie dokapitalizowanie pomostowe w kwocie 1 553 mln EUR udzielone Piraeus Bank SA przez HFSF w grudniu 2012 r. (środek B2);
- e) pisemne zobowiązanie na kwotę 1 082 mln EUR udzielone Piraeus Bank SA przez HFSF w dniu 20 grudnia 2012 r. (środek B3);
- f) dokapitalizowane w kwocie 5 891 mln EUR udzielone Piraeus Bank SA przez HSFS wiosną 2013 r. (środek B4); oraz
- g) dokapitalizowanie w kwocie 524 mln EUR udzielone Piraeus Bank SA przez HSFS wiosną 2013 r. (środek C).

Artykuł 2

Niniejsza decyzja skierowana jest to Republiki Greckiej.

Sporządzono w Brukseli dnia 23 lipca 2014 r.

W imieniu Komisji
Joaquín ALMUNIA
Wiceprzewodniczący

ZAŁĄCZNIK

PIRAEUS BANK – ZOBOWIĄZANIA PODJĘTE PRZEZ REPUBLIKĘ GRECKĄ

Republika Grecka dopilnuje, by **bank** realizował plan restrukturyzacji przedłożony w dniu 25 czerwca 2014 r. Plan restrukturyzacji oparto na założeniach makroekonomicznych przedstawionych przez Komisję Europejską („Komisja”) w dodatku oraz na założeniach regulacyjnych.

Republika Grecka niniejszym składa poniższe zobowiązania („**zobowiązania**”), stanowiące integralną część planu restrukturyzacji. Zobowiązania obejmują zobowiązania odnoszące się do wdrażania planu restrukturyzacji („**zobowiązania restrukturyzacyjne**”) oraz **zobowiązania dotyczące ładu korporacyjnego i operacji handlowych**.

Zobowiązania wchodzą w życie z dniem przyjęcia przez Komisję decyzji zatwierdzającej plan restrukturyzacji („decyzja”).

Okres restrukturyzacji kończy się w dniu 31 grudnia 2018 r. Zobowiązania obowiązują przez cały okres restrukturyzacji, chyba że konkretne zobowiązanie stanowi inaczej.

Niniejszy tekst należy interpretować w świetle decyzji podjętej w ogólnych ramach prawa unijnego oraz przez odniesienie do przepisów rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 ⁽¹⁾.

ROZDZIAŁ I. DEFINICJE

Do celów zobowiązań stosuje się poniższe znaczenia poszczególnych terminów:

- (1) **Bank:** Piraeus Bank SA oraz wszystkie jego jednostki zależne. Termin ten dotyczy zatem całej Grupy Piraeus Bank, ze wszystkimi jej greckimi i zagranicznymi jednostkami zależnymi oraz oddziałami prowadzącymi działalność bankową i pozabankową.
- (2) **Oferta podwyższenia ustawowego współczynnika kapitałowego w sektorze bankowym:** oferta skutkująca podwyższeniem ustawowego współczynnika kapitałowego banku z uwzględnieniem wszystkich istotnych elementów, w szczególności zaksięgowanego zysku/straty na transakcji oraz obniżenia uzyskanych ze sprzedaży aktywów ważonych ryzykiem (w miarę potrzeb skorygowanych o podwyższenie aktywów ważonych ryzykiem wynikających z innych powiązań finansowych).
- (3) **Oferta skutkująca podwyższeniem ustawowego współczynnika kapitałowego w sektorze ubezpieczeń:** oferta skutkująca podwyższeniem ustawowego współczynnika kapitałowego banku. Każdą ofertę przewyższającą wartość księgową działalności ubezpieczeniowej banku automatycznie uważa się za skutkującą podwyższeniem ustawowego współczynnika kapitałowego.
- (4) **Zamknięcie:** data przeniesienia tytułu własności zbywanej działalności na nabywcę.
- (5) **Zbywana działalność:** wszystkie formy działalności i aktywa, które bank zobowiązuje się zbyć, zamknąć bądź zlikwidować.
- (6) **Data wejścia w życie:** data przyjęcia decyzji.
- (7) **Koniec okresu restrukturyzacji:** 31 grudnia 2018 r.
- (8) **Aktywa zagraniczne i aktywa inne niż greckie:** aktywa związane z działaniami klientów prowadzonymi poza terytorium Grecji bez względu na państwo księgowania aktywów. Niniejsza definicja nie odnosi się na przykład do aktywów zaksięgowanych w Luksemburgu, ale związanych z działalnością klientów prowadzoną w Grecji. I na odwrót, aktywa księgowane w Luksemburgu lub Grecji, ale związane z działalnością klientów w innych państwach Europy Południowo-Wschodniej, uznaje się za aktywa zagraniczne i włącza w zakres niniejszej definicji.
- (9) **Przedsiębiorstwa zagraniczne:** zagraniczne jednostki zależne prowadzące działalność bankową i pozabankową oraz oddziały banku.
- (10) **Zagraniczne jednostki zależne:** wszystkie jednostki zależne banku poza terytorium Grecji, prowadzące działalność bankową i pozabankową.
- (11) **Grecka działalność bankowa grecka:** działalność bankowa banku bez względu na miejsce księgowania aktywów.
- (12) **Grecka działalność pozabankowa:** grecka działalność pozabankowa banku bez względu na miejsce księgowania aktywów.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania art. 108 traktatu o funkcjonowaniu unii Europejskiej (Dz.U. L 83 z 27.3.1999, s. 1).

- (13) **Greckie jednostki zależne:** wszystkie greckie jednostki zależne banku prowadzące działalność bankową i pozabankową.
- (14) **Powiernik monitorujący:** jedna lub więcej niż jedna osoba fizyczna lub prawna, niezależna od banku, zatwierdzona przez Komisję i mianowana przez bank; zadaniem powiernika monitorującego jest monitorowanie procesu wywiązywania się przez bank z zobowiązań.
- (15) **Nabywca:** jedna lub więcej niż jedna osoba fizyczna lub prawna wyrażająca wolę nabycia całości lub części zbywanej działalności.
- (16) **Sprzedaż:** sprzedaż 100 % posiadanych przez bank udziałów w spółce, chyba że konkretne zobowiązanie stanowi inaczej.

Do celów zobowiązań poniższe określenia użyte w liczbie pojedynczej odnoszą się do określeń użytych w liczbie mnogiej i odwrotnie, chyba że zobowiązania stanowią inaczej.

ROZDZIAŁ II. ZOBOWIĄZANIA RESTRUKTURYZACYJNE

- (1) **Liczba oddziałów w Grecji:** na dzień 31 grudnia 2017 r. liczba oddziałów w Grecji będzie wynosiła maksymalnie [...]. W przypadku zbycia Geniki liczbę tę należy skorygować do [...].
- (2) **Liczba pracowników zatrudnionych w Grecji:** na dzień 31 grudnia 2017 r. liczba pracowników zatrudnionych w Grecji (grecka działalność bankowa i pozabankowa) w przeliczeniu na ekwiwalenty pełnego czasu pracy będzie wynosiła maksymalnie [...]. W przypadku zbycia Geniki liczbę tę należy skorygować do [...].
- (3) **Koszty całkowite w Grecji:** w 2017 r. koszty całkowite⁽¹⁾ ponoszone w Grecji (grecka działalność bankowa i pozabankowa) wyniosą maksymalnie 1 200 mln EUR. W przypadku zbycia Geniki kwotę tę należy skorygować do [...].
- (4) **Koszty depozytów w Grecji:** aby przywrócić na rynku greckim rentowność sprzed utworzenia rezerw, bank musi obniżyć koszt finansowania, zmniejszając koszt depozytów zgromadzonych w Grecji (w tym oszczędności, depozytów à vista i depozytów terminowych oraz innych podobnych produktów, które oferuje się konsumentom i których koszt pokrywa bank) [...].
- (5) **Wskaźnik kredytów netto do depozytów w Grecji:** jeżeli chodzi o grecką działalność bankową, na dzień 31 grudnia 2017 r. [...] wskaźnik kredytów netto do wszystkich depozytów wyniesie maksymalnie [...]. [...]
- (6) **Stopa wzrostu kredytów brutto w greckiej działalności bankowej:** stopa wzrostu kredytów brutto nie będzie wyższa od stopy wzrostu rynku opublikowanej przez Bank of Greece, chyba że stopa wzrostu rynku jest niższa od prognozowanej przez Komisję (zob. dodatek), na której oparto plan restrukturyzacji. W takim przypadku pułap wzrostu pożyczek można skorygować, uwzględniając warunki makroekonomiczne i konkurencję w greckim sektorze bankowym. Zobowiązanie to monitoruje się corocznie.
- (7) **Wsparcie na rzecz zagranicznych jednostek zależnych:** począwszy od daty wejścia w życie do dnia 30 czerwca 2018 r. bank nie udzieli żadnej ze swoich zagranicznych jednostek zależnych dodatkowego wsparcia w formie kapitału własnego lub kapitału podporządkowanego w kwocie wyższej od niższej z następujących kwot: (i) [...] % aktywów ważonych ryzykiem danej jednostki zależnej obliczonych na dzień 31 grudnia 2012 r.; lub (ii) [...] mln EUR łącznie dla wszystkich jednostek zależnych (łącznie w terminie od dnia 30 czerwca 2013 r. do dnia 30 czerwca 2018 r.). Jeżeli bank zamierza zasilić zagraniczną jednostkę zależną kapitałem własnym lub przekazać jej dłużny instrument podporządkowany w kwocie przewyższającej określony próg, musi zwrócić się do władz greckich, by wystąpiły do Komisji z wnioskiem o wydanie decyzji w sprawie wprowadzenia zmiany do planu restrukturyzacji [...].
- (8) **Delewarowanie aktywów innych niż greckie do dnia 30 czerwca 2018 r.:** władze greckie zobowiązują się, że z dniem 30 czerwca 2018 r. bank spełni co najmniej jeden z następujących dwóch warunków:
 - a) całkowita wielkość portfela aktywów zagranicznych zostanie zmniejszona do maksymalnej kwoty [...] mld EUR. Jeżeli zaangażowanie banku wynosi [...], pułap w wysokości [...] mld EUR zostanie podwyższony do [...] mld EUR;
 - b) bank dokona zbycia [...]
- (8.1) [...]
- (8.2) [...]
- (9) **Sprzedaż [...]:** [...]
- (10) **Sprzedaż papierów wartościowych:** portfel papierów wartościowych notowanych na giełdzie, zdefiniowany w następujący sposób, zostanie zbyty do [...], natomiast portfel papierów wartościowych nienotowanych na giełdzie zostanie zbyty do [...]: portfele te obejmują wszystkie inwestycje kapitałowe w kwocie wyższej niż [...] mln EUR oraz wszystkie inwestycje w obligacje podporządkowane i instrumenty hybrydowe. Zobowiązanie to nie dotyczy udziałów w zagranicznych jednostkach zależnych ani inwestycji w następujące podmioty:
[...].

⁽¹⁾ Łącznie z wkładem TEKE.

- (11) W celu zapewnienia zgodności dowolnej transakcji sprzedaży z ujętymi w niniejszym dokumencie zobowiązaniami dotyczącymi sprzedaży czy zbycia, Republika Grecka zobowiązuje się, że:
- a) nabywcą będzie podmiot niezależny od banku i niepowiązany z bankiem;
 - b) bank nie finansuje nabywcy, bezpośrednio ani pośrednio, w związku z nabyciem zbywanej działalności ⁽¹⁾;
 - c) przez okres 5 lat od zamknięcia sprzedaży bank nie uzyska kontroli bezpośredniej lub pośredniej nad całością lub częścią zbywanej działalności bez uprzedniej zgody Komisji.
- (12) **Polityka inwestycyjna:** do dnia 30 czerwca 2017 r. bank nie będzie nabywał papierów wartościowych nieposiadających statusu papierów inwestycyjnych.

Zobowiązanie to nie dotyczy następujących papierów wartościowych (wyłączone papiery wartościowe): [...]

- (13) **Pułap wynagrodzeń:** do dnia [...] bank nie wypłaci żadnemu pracownikowi ani członkowi kadry kierowniczej wynagrodzenia rocznego (płaca, składki na ubezpieczenie emerytalne, premia) w kwocie wyższej niż [...]. W przypadku zastrzyku kapitałowego z HFSF pułap wynagrodzenia zostanie oszacowany ponownie, zgodnie z europejskim komunikatem bankowym z dnia 1 sierpnia 2013 r.

ROZDZIAŁ III. ZOBOWIĄZANIA DOTYCZĄCE ŁADU KORPORACYJNEGO I OPERACJI HANDLOWYCH – PRZEDŁUŻENIE I ZMIANY

- (1) Bank będzie kontynuował wdrażanie złożonych przez Republikę Grecką w dniu 20 listopada 2012 r. zobowiązań dotyczących ładu korporacyjnego i operacji handlowych, z późniejszymi zmianami zawartymi w rozdziale III zobowiązań, do dnia 30 czerwca 2018 r.
- (2) W przypadku zobowiązania, które nie ma zastosowania na poziomie banku, bank nie wykorzysta jednostek zależnych ani działalności nieobjętej tym zobowiązaniem do jego ominięcia.

Sekcja A. Utworzenie efektywnej i odpowiedniej organizacji wewnętrznej

- (3) Aby zapewnić jasny podział obowiązków i przejrzystość, bank, z wyłączeniem jego zagranicznych jednostek zależnych, będzie w każdym przypadku przestrzegał wszystkich przepisów ustawy 3016/2002 w sprawie ładu korporacyjnego oraz ustawy 2190/1920 w sprawie Sociétés Anonymes, zwłaszcza przepisów związanych z funkcjami osób prawnych, w tym zgromadzenia akcjonariuszy i zarządu. Uprawnienia zgromadzenia akcjonariuszy ogranicza się do zadań walnego zgromadzenia zgodnie z prawem spółek, w szczególności w zakresie prawa do informacji. Uchyła się szersze uprawnienia, które umożliwiałyby wywieranie niewłaściwego wpływu na zarząd. Odpowiedzialność za zarządzanie działalnością operacyjną na co dzień spoczywa na dyrektorach wykonawczych banku.
- (4) Bank, z wyłączeniem jego zagranicznych jednostek zależnych, zobowiązany jest zawsze przestrzegać ram współpracy z greckim funduszem stabilności finansowej Hellenic Financial Stability Fund (HFSF).
- (5) Bank zobowiązany jest przestrzegać ustawy gubernatora 2577/9.3.2006 w obowiązującym brzmieniu, aby utrzymać na szczeblu jednostki i grupy efektywną strukturę organizacyjną i odpowiedni system kontroli wewnętrznej, w tym jego trzy podstawowe filary, czyli funkcje audytu wewnętrznego, zarządzania ryzykiem i zgodności, jak również aby stosować najlepsze międzynarodowe praktyki w zakresie ładu korporacyjnego.
- (6) Bank wprowadzi efektywną strukturę organizacyjną, aby zapewnić pełną niezależność departamentów audytu wewnętrznego i zarządzania ryzykiem od sieci komercyjnych i dopilnować, by składały one sprawozdania bezpośrednio do zarządu. Utworzone w ramach zarządu komisja ds. audytu i komisja ds. zarządzania ryzykiem dokonują oceny wszystkich spraw zgłaszanych przez te departamenty. Funkcje, zakresy obowiązków oraz zasoby tych departamentów określa właściwa karta audytu wewnętrznego oraz karta zarządzania ryzykiem. Karty te są zgodne z normami międzynarodowymi i zapewniają departamentom pełną niezależność. Polityka kredytowa zawiera wytyczne i instrukcje dotyczące udzielania kredytów, w tym wyceny i restrukturyzacji kredytów.
- (7) Bank udostępnia właściwym organom wykaz akcjonariuszy posiadających co najmniej 1 % akcji zwykłych.

⁽¹⁾ Nie dotyczy to sprzedaży nieruchomości, w którym to przypadku bank może udzielić nabywcy finansowania, jeżeli nowy kredyt zostanie udzielony w sposób zgodny z zasadami ostrożności w udzielaniu kredytów. W celu zweryfikowania zgodności z zobowiązaniem w sprawie delewarowania aktywów innych niż greckie, pod uwagę będzie brany każdy nowy kredyt podlegający definicji aktywów innych niż greckie.

Sekcja B. Praktyki handlowe i monitorowanie ryzyka*Zasady ogólne*

- (8) Polityka kredytowa zakłada, że wszystkich klientów traktuje się sprawiedliwie w oparciu o niedyskryminujące procedury, inne niż procedury odnoszące się do ryzyka kredytowego i wypłacalności. Polityka kredytowa określa progi, powyżej których udzielanie kredytów wymaga zgody kadry kierowniczej wyższego szczebla. Podobne progi ustala się w odniesieniu do restrukturyzacji kredytów oraz postępowania na wypadek roszczeń i spraw sądowych. Polityka kredytowa koncentruje się na wybranych punktach procesu decyzyjnego na poziomie krajowym oraz przewiduje przejrzyste środki ochronne, które zapewniają spójne wdrażanie wytycznych we wszystkich obszarach greckiej działalności bankowej.
- (9) Jeśli chodzi o grecką działalność bankową, bank w pełni realizuje reguły polityki kredytowej odnoszące się do udzielania i refinansowania kredytów oraz systemów wypłat.

Przepisy szczegółowe

- (10) Przepisy szczegółowe wymienione w pkt 8–18 rozdział III zobowiązań mają zastosowanie do greckiej działalności bankowej, chyba że jednoznacznie określono inaczej.
- (11) Polityka kredytowa wymaga zgodności wyceny kredytów i hipotek z restrykcyjnymi wytycznymi. Wytyczne te uwzględniają obowiązek ścisłego przestrzegania znormalizowanych tabel polityki kredytowej dotyczących limitów (zakresów) stóp procentowych w zależności od terminu zapadalności kredytu, ocenę ryzyka kredytowego po stronie klienta, planowaną zdolność do odzyskania zaangażowanego zabezpieczenia (w tym ramy czasowe potencjalnej likwidacji), ogólne relacje z bankiem (np. poziom i stabilność depozytów, strukturę opłat i inną sprzedaż związaną) oraz finansowanie kosztów banku. Poszczególne klasy aktywów kredytowych uzyskuje się (np. kredyt komercyjny, hipoteczny, zabezpieczony/niezabezpieczony itd.) i ramy ich wyceny dostosowuje się zgodnie z odpowiednią tabelą polityki kredytowej, która będzie regularnie uaktualniana przez komisję kredytową. Każde odstępstwo musi zostać należycie zatwierdzone przez komisję kredytową lub organ niższego szczebla, jeżeli jest to dopuszczone przez politykę kredytową. Transakcje dostosowane do potrzeb, na przykład kredyty konsorcjalne czy finansowanie projektów, podlegają takim samym zasadom, przy czym należy mieć na uwadze, że mogą one nie wchodzić w zakres znormalizowanych tabel polityki kredytowej. Naruszenia ustalonej polityki cenowej zgłasza się powiernikowi monitorującemu.
- (12) Departament zarządzania ryzykiem odpowiada za ocenę ryzyka kredytowego i wycenę zabezpieczenia. Departament zarządzania ryzykiem podejmuje decyzje odnoszące się do oceny jakości kredytu niezależnie i wydaje pisemną opinię, zapewniając, by w określonych ramach czasowych i w odniesieniu do wszystkich klientów stosowano spójne kryteria, zgodnie z polityką kredytową banku.
- (13) W kwestii kredytów udzielanych osobom fizycznym i prawnym w odniesieniu do całej greckiej działalności bankowej oraz w oparciu o międzynarodowe najlepsze praktyki bank stosuje restrykcyjne limity jednostkowe i limity łączne, regulujące maksymalną kwotę kredytu, jaką można przyznać w ramach danego ryzyka kredytowego (jeżeli w ogóle dopuszcza je prawo greckie i UE). Limity te uwzględniają termin zapadalności kredytu oraz jakość ewentualnego ustanowionego zabezpieczenia/gwarancji, a szacuje się je w oparciu o podstawowe wartości odniesienia, obejmujące również kapitał.
- (14) Zakazuje się udzielania kredytów ⁽¹⁾ umożliwiających kredytobiorcom nabywanie akcji lub instrumentów hybrydowych banku i innych banków ⁽²⁾, niezależnie od tego, kim są kredytobiorcy ⁽³⁾. Przepis ten obowiązuje na poziomie banku i na tym poziomie jest monitorowany.
- (15) Wszystkie wnioski kredytowe złożone przez kredytobiorców niepowiązanych, opiewające na kwotę wyższą niż [...] % aktywów banku ważonych ryzykiem] lub dowolny kredyt skutkujący ekspozycją na ryzyko ze strony jednej grupy (definiowanej jako grupa kredytobiorców powiązanych, reprezentująca jedno ryzyko kredytowe) przewyższające [...] % aktywów banku ważonych ryzykiem] zgłasza się powiernikowi monitorującemu, który, jeżeli warunki nie sprzyjają zastosowaniu warunków pełnej konkurencji lub w przypadku, gdy nie przekazano mu wystarczających informacji, może odroczyć przyznanie linii kredytowej lub kredytu o [...] dni roboczych. W sytuacjach nadzwyczajnych okres ten może ulec skróceniu do [...] dni roboczych, pod warunkiem przekazania powiernikowi monitorującemu wystarczających informacji. Okres ten umożliwi powiernikowi monitorującemu przekazanie sprawy do Komisji i HFSF przed podjęciem ostatecznej decyzji przez bank.

⁽¹⁾ Do celów tego zobowiązania termin „kredyty” interpretuje się w szerokim znaczeniu, czyli dotyczy on dowolnego rodzaju finansowania, np. instrumentu kredytowego, gwarancji itp.

⁽²⁾ Dla wyjaśnienia, termin „inne banki” dotyczy dowolnej instytucji bankowo-finansowej na świecie.

⁽³⁾ Dla wyjaśnienia, zobowiązanie to obejmuje wszystkich kredytobiorców, w tym klientów bankowości prywatnej banku.

- (16) Polityka kredytowa zawiera przejrzyste instrukcje dotyczące restrukturyzacji kredytów. Jasno określa, które kredyty i w jakich okolicznościach można uznać za kwalifikowalne, jak również wskazuje, jakie warunki można zaproponować kwalifikującym się klientom. W odniesieniu do wszelkiej greckiej działalności bankowej bank zobowiązany jest zapewnić, aby wszystkie działania restrukturyzacyjne zmierzały do zwiększenia możliwości odzyskania przez bank należności, chroniąc tym samym interes banku. Polityka restrukturyzacyjna w żadnym wypadku nie zagrazi przyszłej rentowności banku. Z tego względu departament zarządzania ryzykiem banku odpowiada za opracowanie i stosowanie właściwych mechanizmów sprawozdawczości w kwestii efektywności restrukturyzacji, za wykonanie dogłębnych analiz najlepszych wewnętrznych lub zewnętrznych praktyk, za przekazywanie komisji kredytowej i komisji ds. ryzyka ustaleń z analiz co najmniej raz na kwartał, za proponowanie wykonalnych usprawnień procesów i polityki oraz za nadzorowanie procesu ich wdrażania, jak również za przekazywanie komisji kredytowej i komisji ds. ryzyka sprawozdań dotyczących tego procesu.
- (17) W odniesieniu do wszelkiej greckiej działalności bankowej bank prowadzi politykę postępowania na wypadek roszczeń i spraw sądowych ukierunkowaną na odzyskanie maksymalnej kwoty należności i zapobiegającą dyskryminującemu lub preferencyjnemu traktowaniu w przypadku zarządzania postępowaniami przed sądem. Bank zobowiązany jest dopilnować, by podjęto wszystkie działania konieczne do odzyskania przez bank maksymalnej kwoty należności oraz chroniące jego sytuację finansową w perspektywie długoterminowej. Każdy przypadek naruszenia zasad wdrażania tej polityki zgłasza się powiernikowi monitorującemu.
- (18) Bank monitoruje ryzyko kredytowe przy pomocy dopracowanych mechanizmów ostrzegania i zgłaszania, umożliwiających departamentowi zarządzania ryzykiem: (i) wczesne wychwycenie sygnałów świadczących o spadku wartości kredytu i ryzyku niewykonania zobowiązania; (ii) oszacowanie możliwości odzyskania portfela kredytowego (w tym, między innymi, ustalenie alternatywnych źródeł spłaty, na przykład dłużników solidarnych i poręczycieli oraz zabezpieczonych zobowiązań lub zobowiązań dostępnych, ale niezabezpieczonych); (iii) ocenę ogólnej ekspozycji banku na ryzyko ze strony pojedynczego klienta lub portfela; oraz (iv) zaproponowanie zarządowni działań naprawczych i udoskonań, jeżeli zachodzi taka konieczność. Informacje te należy udostępnić powiernikowi monitorującemu.

Przepisy dotyczące kredytobiorców powiązanych

- (19) Wszystkie przepisy dotyczące kredytobiorców powiązanych mają zastosowanie na poziomie banku.
- (20) Regułą dotyczącą relacji z kredytobiorcami powiązanymi poświęca się specjalny dział polityki kredytowej. Do kredytobiorców powiązanych zalicza się pracowników, akcjonariuszy, dyrektorów, menedżerów oraz ich małżonków, dzieci i rodzeństwo, jak również każdą osobę prawną, nad którą kluczowi pracownicy (tj. pracownicy zaangażowani w proces decyzyjny w zakresie polityki kredytowej), akcjonariusze, dyrektorzy lub menedżerowie lub ich małżonkowie, dzieci i rodzeństwo, sprawują kontrolę bezpośrednią lub pośrednią. W ujęciu szerszym za kredytobiorcę powiązanego można uznać dowolną instytucję publiczną lub organizację kontrolowaną przez państwo, dowolną spółkę publiczną lub agencję rządową. W kontekście polityki kredytowej za kredytobiorców powiązanych można również uznać partie polityczne. Szczególną uwagę należy zwrócić na decyzje dotyczące restrukturyzacji i umarzania kredytów udzielonych aktualnym lub byłym pracownikom, dyrektorom, akcjonariuszom, menedżerom i ich krewnym, jak również na politykę prowadzoną w obszarach oceny stosowności, wyceny, rejestracji zastawów i egzekucji z zabezpieczenia kredytu. Definicję kredytobiorców powiązanych omówiono bardziej szczegółowo w odrębnym dokumencie.
- (21) Departament zarządzania ryzykiem odpowiada za mapowanie wszystkich powiązanych grup kredytobiorców zakwalifikowanych do jednej kategorii ryzyka w celu właściwego monitorowania koncentracji ryzyka kredytowego.
- (22) W kwestii kredytów udzielanych osobom fizycznym i prawnym zgodnie z najlepszymi praktykami międzynarodowymi bank stosuje restrykcyjne limity jednostkowe i limity łączne, regulujące maksymalną kwotę kredytu, jaką można przyznać kredytobiorcom powiązanym w ramach danego ryzyka kredytowego (jeżeli w ogóle dopuszcza je prawo greckie i UE).
- (23) Bank odrębnie monitoruje swoją ekspozycję na ryzyko ze strony kredytobiorców powiązanych, w tym podmiotów sektora publicznego i partii politycznych. Nowy portfel pożyczek ⁽¹⁾ dla kredytobiorców powiązanych (% rocznie portfela R-1 ⁽²⁾) nie może przekraczać wartości całkowitej nowego portfela kredytów udzielanych w Grecji (% rocznie portfela R-1). Zobowiązanie to wykonuje się odrębnie w odniesieniu do każdego rodzaju kredytobiorcy powiązanego (pracowników, akcjonariusza, menedżera, podmiotów publicznych, partii politycznej). Aby zapewnić równe warunki działania w gospodarce greckiej, należy dopilnować, by warunki oceny zdolności kredytowej kredytobiorców powiązanych oraz warunki wyceny i możliwości zaoferowania im restrukturyzacji kredytu nie były korzystniejsze od warunków oferowanych kredytobiorcom o podobnym profilu, ale niepowiązanym.

⁽¹⁾ Dla wyjaśnienia, nowy portfel kredytów obejmuje również refinansowanie i restrukturyzację udzielonych kredytów.

⁽²⁾ Dla wyjaśnienia, „% rocznie portfela R-1” dotyczy nowego portfela wyrażonego jako wartość procentowa portfela na koniec poprzedniego roku. Kwota aktywów ważonych ryzykiem to kwota na koniec roku.

Obowiązek ten nie dotyczy istniejących programów ogólnych, z których korzystają pracownicy, oferujących im kredyty subsydiowane. Bank co miesiąc przekazuje komisji kredytowej sprawozdanie dotyczące zmian w kwestii tej ekspozycji na ryzyko, kwoty nowego portfela i złożonych ostatnio wniosków opiewających na kwotę wyższą niż [...] % aktywów banku ważonych ryzykiem].

- (24) Kryteria stosowane wobec pracowników/menedżerów/akcjonariuszy nie mogą być mniej restrykcyjne niż kryteria stosowane w odniesieniu do pozostałych kredytobiorców niepowiązanych. Jeżeli w przypadku kredytów zabezpieczonych całkowite zaangażowanie kredytowe na pojedynczego pracownika/menedżera/akcjonariusza przekracza kwotę równą [...] stałego wynagrodzenia, a w przypadku kredytów niezabezpieczonych kwotę równą [...] stałego wynagrodzenia, informację o ekspozycji na ryzyko przekazuje się niezwłocznie powiernikowi monitorującemu, który może zainterweniować i odroczyć przyznanie kredytu zgodnie z procedurą opisaną w pkt 25 rozdział III zobowiązań.
- (25) Wszystkie wnioski kredytowe złożone przez kredytobiorców powiązanych, opiewające na kwotę wyższą niż [...] % aktywów banku ważonych ryzykiem] lub dowolny kredyt skutkujący ekspozycją na ryzyko ze strony jednej grupy (definiowanej jako grupa kredytobiorców powiązanych, reprezentująca jedno ryzyko kredytowe) przewyższające [...] % aktywów banku ważonych ryzykiem] zgłasza się powiernikowi monitorującemu, który, jeżeli warunki nie sprzyjają zastosowaniu warunków pełnej konkurencji lub w przypadku, gdy nie przekazano mu wystarczających informacji, może odroczyć przyznanie linii kredytowej lub kredytu o [...] dni roboczych. W sytuacjach nadzwyczajnych okres ten może ulec skróceniu do [...] dni roboczych, pod warunkiem przekazania powiernikowi monitorującemu wystarczających informacji. Okres ten umożliwi powiernikowi monitorującemu przekazanie sprawy do Komisji i HFSF przed podjęciem ostatecznej decyzji przez bank.
- (26) Restrukturyzacja kredytów dotyczących kredytobiorców powiązanych podlega takim samym wymogom jak w przypadku kredytobiorców niepowiązanych. Ponadto należy oszacować i udoskonalić ustanowione ramy i politykę postępowania z aktywami problematycznymi, jeżeli zachodzi taka konieczność. Oczekuje się jednak, że informacje o kredytach restrukturyzowanych udzielonych kredytobiorcom powiązanym będą zgłaszane oddzielnie, przynajmniej w podziale na klasę aktywów kredytowych i typ kredytobiorcy powiązanego.

Sekcja C. Pozostałe ograniczenia

- (27) **Zakaz wypłaty dywidendy, realizacji kuponów, odkupu, opcji zakupu oraz wykupu:** Republika Grecka zobowiązuje się, jak następuje, chyba że Komisja wyrazi zgodę na odstępstwo:
- a) bank nie zrealizuje żadnych kuponów od hybrydowych instrumentów kapitałowych (lub innych instrumentów, dla których przewidziano wypłaty kuponowe) ani dywidend od instrumentów funduszy własnych i dłużnych instrumentów podporządkowanych, chyba że jest do tego zobowiązany na mocy prawa. Bank nie uwolni rezerw na ten cel. W przypadku wątpliwości, czy do celów tego zobowiązania na banku spoczywa obowiązek prawny, bank przedkłada Komisji do zatwierdzenia proponowaną wypłatę tytułem kuponu lub dywidendy;
 - b) bank nie odkupi żadnej z akcji własnych ani nie wykona opcji kupna w stosunku do instrumentów funduszy własnych i dłużnych instrumentów podporządkowanych;
 - c) bank nie wykupi hybrydowych instrumentów kapitałowych.
- (28) **Zakaz nabywania:** Republika Grecka zobowiązuje się, że bank nie nabeędzie żadnych udziałów w żadnym przedsiębiorstwie, ani w formie aktywów, ani przeniesienia udziałów. Zakaz nabywania obejmuje zarówno przedsiębiorstwo o formie prawnej spółki, jak i dowolny pakiet aktywów składających się na przedsiębiorstwo ⁽¹⁾.
- (i) **Odstępstwo wymagające uprzedniej zgody Komisji:** niezależnie od tego zakazu bank może, po uzyskaniu zgody Komisji oraz, w stosownych przypadkach, na wniosek HFSF, nabywać spółki i przedsiębiorstwa, jeżeli jest to konieczne do odzyskania stabilności finansowej lub zapewnienia skutecznej konkurencji w sytuacji nadzwyczajnej.
 - (ii) **Odstępstwo niewymagające uprzedniej zgody Komisji:** bank może nabywać udiały w przedsiębiorstwach, pod warunkiem że:
 - a) cena zakupu zapłacona przez bank z tytułu dowolnego nabycia wynosi mniej niż [...] % sumy bilansowej ⁽²⁾ banku na dzień wejścia w życie zobowiązań ⁽³⁾; oraz

⁽¹⁾ Dla wyjaśnienia, w kontekście tego zobowiązania z jego zakresu wyłącza się działalność banku w obszarze private equity/venture capital. W tej kwestii bank kieruje do Komisji formalny wniosek zawierający biznes plan dotyczący danego podmiotu.

⁽²⁾ Dla wyjaśnienia, do celów tego zobowiązania wielkość sumy bilansowej odpowiada łącznym aktywom banku.

⁽³⁾ Dla wyjaśnienia, w przypadku uzyskania zgody Komisji na zniesienie zakazu nabywania zgodnie z ppkt i pkt 28 rozdział III zobowiązań, sumę bilansową banku na dzień wejścia w życie zobowiązań oblicza się w sposób uwzględniający również aktywa przejętych podmiotów lub aktywa przejęte na dzień nabycia.

b) łączna cena zakupu zapłacona przez bank z tytułu takich wszystkich nabyć od dnia wejścia w życie zobowiązań do końca okresu restrukturyzacji jest niższa niż [...] % sumy bilansowej banku według stanu na dzień wejścia w życie zobowiązań.

(iii) **Działalność nieobjęta zakazem nabywania:** Zakaz nabywania nie uwzględnia nabyć dokonanych w ramach zwyczajnej działalności bankowej związanej z zarządzaniem roszczeniami wniesionymi przeciwko firmom znajdującym się w trudnej sytuacji, w tym przekształcenia obecnego długu w instrumenty kapitałowe.

(29) **Zakaz upowszechniania:** Republika Grecka zobowiązuje się, że bank powstrzyma się od upowszechniania informacji o wsparciu ze strony państwa oraz od stosowania wszelkiego rodzaju agresywnych strategii handlowych, których nie stosowałby, gdyby nie uzyskał wsparcia od Republiki Greckiej.

ROZDZIAŁ IV. POWIERNIK MONITORUJĄCY

- (1) Republika Grecka zobowiązuje się, że do końca okresu restrukturyzacji bank zmieni i rozszerzy mandat powiernika monitorującego zatwierdzonego przez Komisję i mianowanego przez bank w dniu 16 stycznia 2013 r. Bank rozszerzy również zakres tego mandatu, aby objąć nim monitorowanie (i) planu restrukturyzacji oraz (ii) wszystkich zobowiązań uwzględnionych w niniejszym dokumencie.
- (2) Po upływie czterech tygodni od daty wejścia w życie zobowiązań Republika Grecka przedłoży Komisji pełne warunki zmienionego mandatu, uwzględniające wszystkie postanowienia umożliwiające powiernikowi monitorującemu wykonywanie obowiązków na podstawie niniejszych zobowiązań.
- (3) Dodatkowe postanowienia dotyczące powiernika monitorującego wyszczególniono w odrębnym dokumencie.

Christina PAKONSTANTINO
Sekretarz Generalny

Dodatek

Prognozy makroekonomiczne dotyczące greckich operacji krajowych

% roczna stopa wzrostu (chyba że określono inaczej)	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Łączna stopa wzrostu w latach 2013–2017
Realny PKB	– 6,4	– 4,2	0,6	2,9	3,7	3,5	6,4
Nominalny wzrost pożyczek w Grecji	– 6,4	– 4,2	0,6	2,9	3,7	3,5	6,4
Deflator PKB	– 0,8	– 1,1	– 0,4	0,4	1,1	1,3	1,3
Ceny nieruchomości	– 11,7	– 10	– 5	0	2	3,5	
Nominalny dochód do dyspozycji gospodarstwa domowego	– 8,8	– 9,5	– 0,3	– 0,4	2,6	3,6	– 4,5
Depozyty sektora prywatnego	– 7	1,3	1	3,4	5	5	16,6
Bezrobocie (%)	24,2	27	26	24	21	18,6	
Stopa refinansowania EBC (%)	0,75	0,5	0,5	1	1,5	1,75	
Wartość graniczna pożyczek zagrożonych			II półrocze 2014				
Euribor za 3 miesiące (średni, %)		0,24	0,43	0,75	1,25	1,80	
Dostęp do rynków kapitałowych – transakcje repo		TAK – brak pułapu					
Dostęp do rynków kapitałowych – zabezpieczone/niezabezpieczone kredyty uprzywilejowane		TAK– do 500 mln EUR każdy	TAK– do 1 mld EUR każdy	TAK – brak pułapu			